

ระบบบริหารราชการของ ราชอาณาจักรไทย

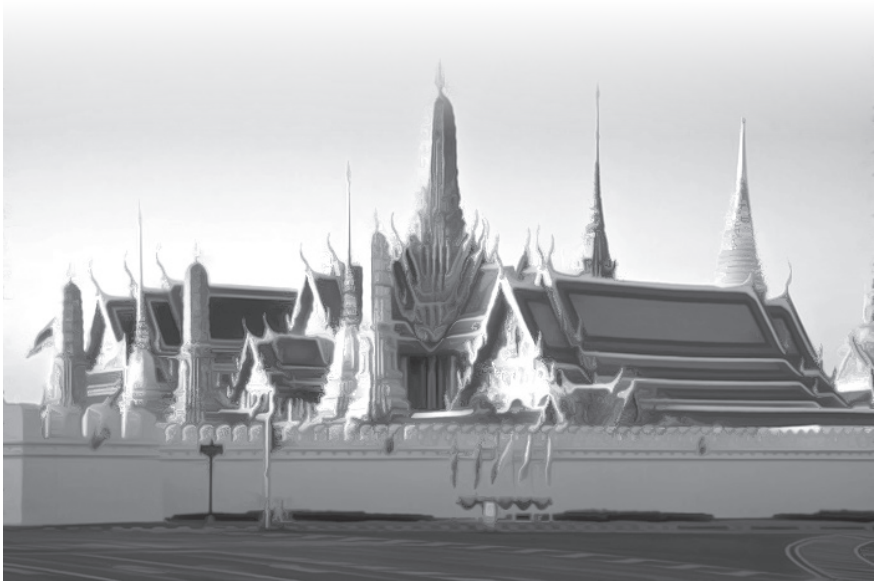

โครงการสื่อการเรียนรู้ “อาเซียน กูรู”
(Learning Package)

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ระบบบริหารราชการของ ราชอาณาจักรไทย

ระบบบริหารราชการของ ราชอาณาจักรไทย

จัดทำโดย : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)
47/111 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0 2547 1000
โทรสาร 0 2547 1108

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.จิระประภา อัครบวร

ที่ปรึกษาโครงการ : นายสุรพงษ์ ชัยนาม
ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบราชการใน ASEAN

บรรณาธิการ : ดร.ประยูร อัครบวร

นักวิจัย : นางสาวนพรัตน์ พาทีทิน
นางสาวมุกกรีน หิรัญตรีพล

ผู้ประสานงานและตรวจทานคำผิด : นางสาวเขาวนุช สุมน

เลขมาตรฐานประจำหนังสือ : 978-616-548-147-2

จำนวนพิมพ์ : 5,400 เล่ม

จำนวนหน้า : 200 หน้า

พิมพ์ที่ : กรกนกการพิมพ์

คำนำ

สำนักงาน ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ภาครัฐ และได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ในการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคล ในระบบราชการ

จากการดำเนินการที่ผ่านมา แม้ว่าสำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการจัดอบรมหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ให้แก่ข้าราชการหลายครั้ง แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมบุคลากรภาครัฐซึ่งมีจำนวนมากกว่า 2 ล้านคน สำนักงาน ก.พ. จึงเห็นควรพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ “อาเซียน กูรู” เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบราชการ ซึ่งมีความหลากหลายของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง 10 ประเทศ ให้แก่บุคลากรภาครัฐซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐ

ทั้งนี้ทางสำนักงาน ก.พ. จึงทำความร่วมมือกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) จัดทำหนังสือเรื่อง “ระบบบริหารราชการของประเทศอาเซียน” เพื่อเสริมทักษะความรู้เกี่ยวกับการบริหารราชการให้แก่บุคลากรภาครัฐทุกระดับ หวังว่าท่านผู้อ่านคงได้รับความรู้และเพลิดเพลินไปกับหนังสือชุดนี้

สำนักงาน ก.พ.

ข้อคิดจากบรรณาธิการ

หนังสือเรื่อง “ระบบบริหารราชการของประเทศอาเซียน” เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อเสริมทักษะความรู้แก่ข้าราชการไทย เพื่อเรียนรู้และเข้าใจระบบการบริหารงานภาครัฐของประเทศต่างๆ ในอาเซียน อันจะเป็นประโยชน์ในการติดต่อประสานงานกับข้าราชการของประเทศเหล่านี้ในอนาคต

โดยรูปแบบของหนังสือได้ให้ความรู้ให้ผู้อ่านตั้งแต่ประวัติ ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศ วิสัยทัศน์ รวมถึงความเป็นมาของระบบราชการ นโยบายการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และที่น่าจะเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ระบบราชการของประเทศเหล่านี้คือ เนื้อหาในส่วนของยุทธศาสตร์ และภารกิจของแต่ละกระทรวง ระบบการพัฒนาข้าราชการ ท้ายเล่มผู้เขียนได้รวบรวมกฎหมายสำคัญที่ควรรู้ และลักษณะเด่นของระบบราชการที่น่าเรียนรู้ไว้ได้อย่างน่าสนใจ

หนังสือระบบบริหารราชการของประเทศในอาเซียนทั้ง 10 นี้ อาจมีเนื้อหาแตกต่างกันไปบ้าง เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลของบางประเทศได้ด้วยข้อจำกัดด้านภาษา และบางประเทศยังไม่มีการจัดทำยุทธศาสตร์ของราชการกระทรวง ทางคณะผู้จัดทำหนังสือหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะมีส่วนในการติดต่ออาวูธองคค์ความรู้ภาครัฐให้กับข้าราชการไทยไม่มากนักน้อย สุดท้ายต้องขอขอบคุณเจ้าของรูปภาพ และเว็บไซต์ที่เผยแพร่ให้เข้าใจอาเซียนเป็นหนึ่งเดียวร่วมกัน

ดร.ประยูร อัครบวร
บรรณาธิการ

สารบัญ

1. ประวัติ และข้อมูลประเทศและรัฐบาลโดยย่อ	9
1.1 ประวัติ และข้อมูลประเทศโดยย่อ	10
1.1.1 ข้อมูลทั่วไป	10
1.1.2 ลักษณะทางภูมิศาสตร์	14
1.1.3 ประวัติศาสตร์	15
1.1.4 ลักษณะประชากร	16
1.1.5 ข้อมูลเศรษฐกิจ	17
1.1.6 ข้อมูลการเมืองการปกครอง	18
1.1.7 ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม	19
1.1.8 โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณสุขโลก	20
1.1.9 ระบบสาธารณสุข	22
1.1.10 ระบบการศึกษา	23
1.1.11 ระบบกฎหมาย	25
1.1.12 ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประชาคมอาเซียน	25
1.2 ประวัติ และข้อมูลรัฐบาลโดยย่อ	28
2. วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์	31
2.1 วิสัยทัศน์	32
2.1.1 วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2570 ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)	32
2.2 เป้าหมาย	33
2.2.1 วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555 – 2559)	33
2.3 ยุทธศาสตร์	35
2.3.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)	36
2.3.2 สรุปสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy)	41

3.ประวัติความเป็นมาของระบบราชการ	49
3.1 ระบบราชการยุคก่อนปฏิรูป	50
3.1.1 ความเป็นมาของระบบราชการไทย	50
3.2 การปฏิรูประบบราชการ	53
3.2.1 การปฏิรูประบบราชการ พ.ศ. 2545	53
3.2.2 ขอบเขตการปฏิรูประบบราชการ	55
3.2.3 วิสัยทัศน์ใหม่ของการพัฒนาระบบราชการไทย	57
3.2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบข้าราชการไทย	58
4.ภาพรวมของระบบราชการ	61
4.1 รัฐบาล นโยบายรัฐบาล และนโยบายการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	63
4.1.1 ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	65
4.2 จำนวน และรายชื่อกระทรวง พร้อมที่ติดต่อ	68
4.3 จำนวนข้าราชการทั่วประเทศ พร้อมคุณลักษณะหลัก หรือคุณลักษณะหลักในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	75
4.3.1 จำนวนข้าราชการทั่วประเทศ	75
4.3.2 คุณลักษณะหลักของข้าราชการ	76
4.3.3 คุณลักษณะหลักของข้าราชการในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	83
5.ยุทธศาสตร์ และภารกิจของแต่ละกระทรวง และหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวกับ ASEAN	89
5.1 ยุทธศาสตร์ และภารกิจของแต่ละกระทรวง	90
5.1.1 การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมการเมือง และความมั่นคงอาเซียน	90
5.1.2 ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	95
5.1.3 ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน	111
5.2 หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวกับ ASEAN (กลไกระดับประเทศ)	118
5.2.1 สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ	118
5.2.2 คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ	120
5.2.3 ศูนย์เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	122

6.ระบบการพัฒนาข้าราชการ	125
6.1 ภาพรวมของการพัฒนาข้าราชการ	126
6.1.1 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาครัฐ	126
6.1.2 ระบบการพัฒนาข้าราชการ	129
6.1.3 วิธีการพัฒนาข้าราชการ	132
6.1.4 ประเด็นการพัฒนาข้าราชการในปัจจุบัน	132
6.2 กลยุทธ์การพัฒนาข้าราชการ	136
6.2.1 กลยุทธ์บนการพัฒนาตามมาตรการบริหารกำลังคนภาครัฐ พ.ศ. 2557-2561	137
6.2.2 แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	140
6.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาข้าราชการ	144
6.3.1 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	144
6.3.2 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	150
7.กฎหมายสำคัญที่ควรรู้	153
7.1 กฎระเบียบข้าราชการ	154
7.2 กฎหมายแรงงาน	167
7.3 กฎหมายเข้าเมือง	176
7.4 กฎหมายอื่นๆ ที่ควรรู้	178
8.ลักษณะเด่นของระบบราชการที่น่าเรียนรู้	180
8.1 โครงสร้างข้าราชการไทย	181
8.2 การพัฒนาระบบราชการไทยในปัจจุบัน	182
8.3 การสร้างความพร้อมของระบบราชการไทย เพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน	184
8.4 วิสัยทัศน์ใหม่ของการพัฒนาระบบราชการไทย	187
บรรณานุกรม	190

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	ยุทธศาสตร์ประเทศภายใต้กรอบสร้าง ฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืน (New Growth Model)	47
ภาพที่ 2	สรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบ ราชการไทย (พ.ศ. 2556 – 2561)	60
ภาพที่ 3	ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558	66
ภาพที่ 4	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการไทย	79
ภาพที่ 5	ระบบการพัฒนาข้าราชการไทย	131

1

ประวัติ และข้อมูลประเทศ และรัฐบาลโดยย่อ

1.1 ประวัติ และข้อมูลประเทศโดยย่อ

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ก่อตั้งอาเซียน จึงเป็นกำลังสำคัญในการผลักดันพันธกิจร่วมกันที่จะทำให้ประชาคมมีความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และรวมทั้งสร้างความเป็นเอกภาพที่ยั่งยืน ประเทศไทยจึงเป็นประเทศที่มีความน่าสนใจ และนำศึกษาดังต่อไปนี้

1.1.1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อประเทศอย่างเป็นทางการ	ราชอาณาจักรไทย (Kingdom of Thailand)
เมืองหลวง	กรุงเทพมหานคร (Bangkok) มีชื่อเต็มว่า “กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์ มหินทรายุธยา มหาดิลกภพ นพรัตนราชธานีบูรีรมย์ อุดมราชนิเวศน์มหาสถาน อมรพิมานอวตารสถิต สักกะทัตติยวิษณุกรรมประสิทธิ์” นับเป็นเมืองหลวงที่มีชื่อยาวที่สุดในโลก
พื้นที่	513,120 ตารางกิโลเมตร (2555) เป็นพื้นดิน 510,890 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นน้ำ 2,230 ตารางกิโลเมตร มีเนื้อที่มากเป็นอันดับ 51 ของโลก ^[66]

เขตแดน

มีพรมแดนทางทิศตะวันออกติดประเทศ สปป.ลาวและประเทศกัมพูชา ทิศใต้ติด ประเทศมาเลเซีย ทิศตะวันตกติดประเทศ เมียนมาร์ และทิศเหนือติดกับประเทศ เมียนมาร์ และประเทศ สปป.ลาว

ประชากร

66.4 ล้านคน (2555)^[83]

วันชาติ

วันที่ 5 ธันวาคม (เริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2503)

ภาษาราชการ

ภาษาไทย

ระบบการปกครอง

ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข

ธงชาติ

เป็นธงไตรรงค์มีสามสี สีแดงหมายถึงชาติ สีขาวหมายถึงศาสนา และสีน้ำเงิน หมายถึงพระมหากษัตริย์^[40]

ตราแผ่นดิน

ตราพระราชลัญจกรพระครุฑพ่าห์ เป็นเทพพาหนะของพระนารายณ์ ใช้เป็น สัญลักษณ์ของพระราชอำนาจแห่ง พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขของชาติ และเป็นองค์อวตารของพระนารายณ์ ตามแนวคิดสมมุติเทพ โดยเริ่มใช้มาตั้งแต่ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ตั้งแต่ พ.ศ. 2436

ดอกไม้ประจำชาติ

ดอกราชพฤกษ์ (Ratchaphruek) หรือ ดอกคูณ ที่เบ่งบานเหลืองอร่ามในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม เมื่อเบ่งบานเต็มที่แล้ว ก็ผลัดใบออกจนหมดต้น สีเหลืองเป็นสีที่ให้ความรู้สึกอบอุ่น เป็นสีแห่งพระพุทธศาสนา และความรู้แจ้ง รุ่งโรจน์ ดอกราชพฤกษ์ได้รับการแนะนำจากกรมป่าไม้ ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 พร้อมกับเสนอให้เป็นดอกไม้ประจำชาติ 8 สิงหาคม 2510

วันที่เข้าเป็นสมาชิกอาเซียน
สกุลเงินตรา
อัตราแลกเปลี่ยน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)
รายได้ประชาชาติต่อหัว (GDP per Capita)
การขยายตัวทางเศรษฐกิจ

บาท (THB)
1 ดอลลาร์สหรัฐ $\approx$ 31-34 บาท^[35]
365.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (2555)^[82]
9,618 ดอลลาร์สหรัฐ (2555)^[82]
ร้อยละ 6.4 (2555)^[82]

1.1.2 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในบริเวณพื้นที่ที่เรียกว่า “คาบสมุทรอินโดจีน” ซึ่งหมายถึงดินแดนที่เชื่อมระหว่างกลางของสองดินแดนใหญ่ คือ อินเดียทางตะวันตกและจีนทางตะวันออก ประเทศไทยอยู่ริมทวีปโดยติดกับทะเลถึง 2 ด้าน คือ ด้านอ่าวไทยและด้านทะเลอันดามัน และถ้าพิจารณาเกี่ยวกับทำเลที่ตั้งของประเทศไทย จะพบว่าประเทศไทยตั้งอยู่ในวงล้อมของภูเขารูปเกือกม้า ซึ่งเป็นธรรมชาติที่ช่วยป้องกันประเทศพอสมควร ส่วนรูปร่างของประเทศไทย มีลักษณะคล้ายภาพสามภาพด้วยกัน คือ เป็นรูปกระบวยตักน้ำ รูปขวานโบราณ และรูปหัวช้างมิงวงทอดลงไปในทะเลใต้^[74]

ลักษณะภูมิอากาศ

อากาศประเทศไทยเป็นอากาศแบบเขตร้อน อากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายน - พฤษภาคมเป็นฤดูร้อน โดยจะมีฝนตกและเมฆมากจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในช่วงกลางเดือนพฤษภาคม - เดือนตุลาคมเป็นฤดูฝน ส่วนในเดือนพฤศจิกายน-กลางเดือนมีนาคม อากาศแห้งและหนาวเย็นจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเป็นฤดูหนาว ประเทศไทยโดยทั่วไปสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู คือ 1) ฤดูร้อน 2) ฤดูฝน 3) ฤดูหนาว ยกเว้นภาคใต้ที่มีอากาศร้อนชื้นตลอดทั้งปีจึงมีแค่สองฤดู คือ ฤดูร้อนกับฤดูฝน^[1]

1.1.3 ประวัติศาสตร์

ชาติไทยเป็นชาติเก่าแก่ที่มีอารยธรรมของตัวเองกว่าแปดร้อยปี จึงเป็นประเทศที่ผ่านร้อนผ่านหนาวมาตั้งแต่กรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ โดยเฉพาะในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 24 และ 25 ซึ่งตรงกับรัชสมัยของรัชกาลที่ 4 และ 5 ประเทศในแถบเอเชียตอนใต้ตกเป็นเมืองขึ้นของชาติตะวันตกเกือบทั้งหมด มีประเทศไทยเพียงประเทศเดียวที่ดำรงความเป็นเอกราชมาได้ เนื่องด้วยพระปรีชาสามารถในการดำเนินวิเทศব্যติการเมืองและการต่างประเทศของพระมหากษัตริย์ไทย โดยทรงเจริญสัมพันธไมตรีและดำเนินการด้านการค้าและสัญญาต่างๆ กับประเทศมหาอำนาจตะวันตก ซึ่งบางครั้งต้องยอมสูญเสียดินแดนหรือผลประโยชน์ของประเทศบางส่วน เพื่อรักษาไว้ซึ่งเอกราชของชาติ ในช่วงเวลานี้เองที่แนวคิดทางการเมืองการปกครองแบบใหม่ๆ ได้หลั่งไหลมาสู่ประเทศไทยมากขึ้น ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 เศรษฐกิจของโลกตกต่ำเป็นเวลานาน ส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นอันมาก และทำให้เกิดความไม่พอใจต่อผู้มีอำนาจปกครอง ซึ่งถูกมองว่ามีการหาประโยชน์ใส่ตนและพวกพ้อง ทั้งที่ประชาชนตกอยู่ในสภาวะยากแค้น ในที่สุดมีคณะบุคคลที่เรียกตัวเองว่า “คณะราษฎร” ได้ทำการปฏิวัติเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 และได้มีการใช้รัฐธรรมนูญอีกหลายฉบับตามวาระที่มีการเลือกตั้งสลับกับรัฐบาลที่มาจากการรัฐประหาร

จึงอาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาประชาธิปไตยมาตั้งแต่ พ.ศ. 2475 หรือกว่า 82 ปีแล้วนั้นที่มีปัจจัยแวดล้อมด้านต่างๆ ที่ได้รับการพัฒนาตามลำดับ ประชาชนมีความพร้อมต่อการใช้อำนาจอธิปไตยเพิ่มมากขึ้น แต่ปัญหาที่ยังไม่ถูกแก้ไข คือ จริยธรรม ความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์สุจริต จึงยังคงเกิดวังวนและมีเงื่อนไขในการเปลี่ยนหรือล้มเลิกกฎหมายรัฐธรรมนูญเสมอมา และนับตั้งแต่หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ประเทศไทยจึงมีรัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้ง 19 รัฐบาล มีการยุบสภา 13 ครั้งและรัฐบาลจากการทำรัฐประหารถึง 13 ครั้ง

1.1.4 ลักษณะประชากร

ลักษณะประชากร

จากลักษณะสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้เกิดการแต่งงานข้ามชนเผ่าและชนชาติ ปัจจุบันจำนวนประชากรไทยถ้าจำแนกโดยเชื้อชาติแล้วเป็น ไทย ร้อยละ 75 จีน ร้อยละ 14 อื่นๆ ร้อยละ 11 ส่วนอื่นๆ นี่ยังมีชาวไทยมุสลิม และชนเผ่า 24 ชนเผ่าพื้นเมืองดังนี้ 1) ปวาเกอญอ (กะเหรี่ยง) 2) ม้ง 3) ลาหู่ หรือมุเซอ 4) ลีซู หรือลีซอ 5) อาข่า อีก้อ หรือช่าก้อ 6) เมียน หรือเย้า 7) ลัวะ 8) ดาราอั้ง หรือปะหล่อง 9) ขมุ 10) คะฉิ่น เรียกตนเองว่า “จิงปอ” หรือ “จิงเผาะ” 11) ปี่ซู 12) มลาบรี 13) ไทยทรงดำ 14) มอญ 15) ของ 16) ญ้อกูร 17) โส้ 18) กูย 19) แสก 20) ภูไท 21) มอแกน 22) มอแกลน 23) อูรักละโว้ย 24) ไตหรือไทยใหญ่^[74] และจำแนกโดยศาสนาได้ดังนี้

ศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ร้อยละ 95 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 4 ศาสนาคริสต์และศาสนาอื่นๆ ร้อยละ 1

1.1.5 ข้อมูลเศรษฐกิจ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีพื้นที่ติดทะเลทั้งฝั่งอ่าวไทยที่เชื่อมกับมหาสมุทรแปซิฟิก และด้านตะวันตกติดกับมหาสมุทรอินเดีย มีท่าอากาศยานดอนเมือง สุวรรณภูมิ เชียงใหม่ ภูเก็ต หาดใหญ่ ฯลฯ ที่รองรับนักท่องเที่ยวปีละหลายล้านคน ในปี พ.ศ. 2555 มีอัตราการรายได้มวลรวมภายในประเทศ (GDP) 365.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ มีรายได้รวมต่อหัวประชากร 9,618 ดอลลาร์สหรัฐ มีอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ (Real GDP Growth) ร้อยละ 6.4 มีอัตราเงินเฟ้อ (Consumer Price Inflation) ร้อยละ 3.0 มีอัตราการว่างงาน (Unemployment Rate) ร้อยละ 0.7 และมีจำนวนแรงงาน (Labor Force) 39.41 ล้านคน^[82]

สินค้านำเข้าที่สำคัญ

เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำมันดิบ เคมีภัณฑ์ ก๊าซธรรมชาติ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ สินแร่โลหะ น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ยานพาหนะและอุปกรณ์ สินแร่โลหะอื่นๆ ัญมณี เงินแท่งและทองคำ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ

น้ำมันสำเร็จรูป แผงวงจรไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ ยางพารา ผลิตภัณฑ์เม็ดพลาสติก เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ รวมทั้งสินค้าด้านเกษตร เช่น ข้าว กุ้ง และไก่ ฯลฯ

1.1.6 ข้อมูลการเมืองการปกครอง

ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ในปี พ.ศ. 2475 มีรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศมาทั้งสิ้น 18 ฉบับ และในปัจจุบันเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

ประเทศไทยมีการปกครองแบบรัฐเดี่ยวที่ไม่สามารถแยกได้ และการแบ่งอำนาจออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. อำนาจบริหาร คือ อำนาจในการนำกฎหมายไปบังคับใช้หรือบริหารประเทศโดยรัฐบาล ซึ่งเป็นอำนาจและหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี
2. อำนาจตุลาการ คือ อำนาจในทางกฎหมายของศาลที่ใช้ในการตัดสินคดี ซึ่งศาลแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา
3. อำนาจนิติบัญญัติ คือ อำนาจในการออกกฎหมายและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล

การจัดโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วย สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง และกรม
2. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย จังหวัด และอำเภอ
3. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และเมืองพัทยา

1.1.7 ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีโครงสร้างแบบหลวมๆ มีความหลากหลายในเรื่องชาติพันธุ์ ศาสนา และวัฒนธรรม แต่สามารถผสมผสานกันได้อย่างกลมกลืน จนเป็นสังคมที่มีลักษณะเฉพาะ รักอิสระ ยึดมั่นในสถาบันศาสนา พระมหากษัตริย์ มีขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดีงาม มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ยอมรับในระบบอาวุโสและระบบอุปถัมภ์ ไม่นิยมความรุนแรง ชอบการประนีประนอม และใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ในปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงในโลก โลกาภิวัตน์ ที่เทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การคมนาคมสะดวกสบาย และมีการเปลี่ยนค่านิยมในการบริโภค ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีการดำเนินชีวิตบางประการทั้งในเมืองและชนบท

สังคมไทยยังคงรักษาสังคมแบบเครือญาติ เคารพผู้ที่รักและนับถือ รวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น โดยเฉพาะในสังคมชนบทที่ร่วมใจกันทำบุญตามเทศกาล เช่น การทำบุญวันสงกรานต์เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้บรรพบุรุษ

ผู้ล่องลับไปแล้ว การนำของขวัญและน้ำอบไปโปรดน้าขอพรจากบิดา มารดา และญาติผู้ใหญ่ เป็นการฝึกฝนคนให้มีความกตัญญู การทำบุญวันเข้าพรรษา การทอดกฐิน ฯลฯ ล้วนแต่เป็นการกลม่อเกลากจิตใจให้มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความสามัคคี และเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน^[50]

1.1.8 โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีภูมิรัฐศาสตร์ที่ดี ทำให้มีภูมิเศรษฐกิจที่ดีตามไปด้วย ประเทศไทยมีที่ตั้งอยู่เกือบกลางภูมิภาคแถบนี้ จึงทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางบกระหว่างประเทศ จะเห็นได้จากทางหลวงสายเอเชีย (Asia Highways) ซึ่งปัจจุบัน มี 2 สาย คือ สายเอเชีย 1 จากเตหะรานถึงเวียดนาม และสายเอเชีย 2 เริ่มจากเตหะรานถึงสิงคโปร์ ซึ่งประเทศต่างๆ ได้พยายามสร้างให้ติดต่อกันเพื่อประโยชน์ในการคมนาคมและขนส่ง^[67]

ระบบการคมนาคม แยกเป็นการคมนาคมทางบก ทางเรือ และทางอากาศ โดยทางบกยังแยกเป็นการเดินทางโดยถนนและโดยรถไฟ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การคมนาคมทางบก แยกออกเป็นสองส่วนคือ

การเดินทางโดยถนน ในปัจจุบันประเทศไทยมีโครงข่ายถนนยาวมากกว่า 390,026 กิโลเมตร โดยในจำนวนนี้เป็นถนนคอนกรีตหรือถนนลาดยางระยะทาง 384,176 กิโลเมตร หรือร้อยละ 98.5 ของถนนทั้งหมด นอกจากนี้มีถนนยาว 66,266 กิโลเมตร เป็นโครงข่ายทางหลวงแห่งชาติ ซึ่งเชื่อมต่อกับภูมิภาคต่างๆ ของประเทศเข้าด้วยกัน (ข้อมูลปี 2555) และ

มีแผนพัฒนาสำหรับทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (ระหว่างปี 2555-2559) มีระยะทางทั้งสิ้น 707 กิโลเมตร

การเดินทางโดยทางรถไฟ

มีระบบทางเดียว 3,763 กิโลเมตร มีระบบทางคู่ขนานและทางสาม 280 กิโลเมตร และยังได้เปิดเส้นทางรถไฟฟ้าจำนวน 1 เส้นทาง ระยะทาง 28.6 กิโลเมตร

การคมนาคมทางน้ำ

ปัจจุบันไทยมีท่าเรือที่เปิดใช้งานอยู่ 8 แห่ง และมีท่าเรือส่วนบุคคลอีก 4 แห่ง ที่ได้รับอนุญาตให้จัดการสินค้าในตู้สินค้า ได้แก่ ท่าเรือกระบี่ ท่าเรือกรุงเทพ (คลองเตย) ท่าเรือคลองใหญ่ ท่าเรือเชียงของ ท่าเรือเชียงแสน ท่าเรือระนอง ท่าเรือกันตัง ท่าเรือเกาะสีชัง ท่าเรือศรีราชา ท่าเรือมาบตาพุด ท่าเรือภูเก็ต ท่าเรือสงขลา และท่าเรือแหลมฉบัง

การคมนาคมทางอากาศ

ท่าอากาศยานพาณิชย์ของไทยในปัจจุบันมีทั้งหมด 35 แห่ง ประกอบด้วย ท่าอากาศยานระหว่างประเทศ 6 แห่ง และท่าอากาศยานภายในประเทศ 29 แห่ง

ระบบสาธารณูปโภค

ระบบสาธารณูปโภค ปี 2555 ประเทศไทยมีครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้แล้ว 18.5 ล้านครัวเรือน หรือร้อยละ 82 ส่วนพลังงานไฟฟ้าในปี 2554

ภาคครัวเรือนมีความต้องการเพิ่มมากขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.97

ด้านการสื่อสาร ปี 2555 ประเทศไทยมีผู้ใช้บริการโทรศัพท์พื้นฐานประมาณ 6.4 ล้านเลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ 77.6 ล้านเลขหมาย มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตประมาณ 13.8 ล้านคน^[34]

1.1.9 ระบบสาธารณสุข

ประเทศไทยได้กำหนดให้การดูแลสุขภาพของประชาชนอย่างทั่วถึงซึ่งบัญญัติในรัฐธรรมนูญ 2550 ที่กำหนดให้เป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชน โดยกระทรวงสาธารณสุขได้นำไปเป็นนโยบายในการดำเนินการจัดทำระบบบริการสุขภาพตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล ส่วนในจังหวัดใหญ่ๆ จะมีโรงพยาบาลที่ทันสมัยมากขึ้นและมีความชำนาญเฉพาะทาง เช่น โรคหัวใจ โรคผิวหนัง โรคจิตประสาท เป็นต้น นอกจากนี้ ในระดับหมู่บ้านยังมีศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนที่ดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบบของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จึงมีผลทำให้สามารถสร้างงานด้านส่งเสริมสุขภาพรวมทั้งการป้องกันโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการรักษาพยาบาลตั้งแต่มีระบบประกันสุขภาพ ทำให้ประชาชนได้รับหลักประกันเมื่อเจ็บป่วยครอบคลุมประชากรทั่วประเทศ ซึ่งประเทศไทย ได้แบ่งกลุ่มการประกันสุขภาพเป็นสามกลุ่ม ได้แก่

- 1) กลุ่มข้าราชการ
- 2) กลุ่มผู้ใช้แรงงาน และ
- 3) กลุ่มประชาชนทั่วไป

อย่างไรก็ตาม การสาธารณสุขไทยในปัจจุบันยังคงการเน้นการรักษาพยาบาลเป็นหลัก และยังไม่ได้ให้ความสำคัญในด้านการส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค จึงเป็นปัญหาเรื้อรังที่รอการแก้ไขเสมอมา^[30]

1.1.10 ระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาไทย

ระบบการศึกษาไทยปัจจุบันตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีการจัดระบบการศึกษาชั้นประถมศึกษา 6 ปี (6 ระดับชั้น) การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี (3 ระดับชั้น) และการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี (3 ระดับชั้น) หรือระบบ 6-3-3 และในมาตรา 15 ตาม พ.ร.บ. นี้ เปิดแนวทางใหม่ให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ 3 รูปแบบ ที่จัดให้มีระบบเทียบโอนผลการเรียนกันได้ คือ^[53]

- (1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษาหลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน
- (2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม หรือแหล่งความรู้อื่นๆ

การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นปีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุ 7 ปี เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรืออายุ 16 ปี

ส่วนการศึกษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี แบ่งเป็นสองประเภท ดังนี้

- 1) ประเภทสามัญศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
- 2) ประเภทอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อในระดับอาชีพขั้นสูงต่อไป

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่จัดแบ่งเป็นสองระดับ คือระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา การใช้คำว่า “อุดมศึกษา” แทนคำว่า “การศึกษาระดับมหาวิทยาลัย” ก็เพื่อจะให้ครอบคลุมการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา

1.1.11 ระบบกฎหมาย

ระบบกฎหมายไทย

ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย เริ่มต้นเมื่อประเทศสยามได้มีการปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และปรับปรุงระบบกฎหมายให้ทันสมัย โดยอาศัยแบบอย่างจากตะวันตก โดยเฉพาะในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินใหม่ ตั้งกระทรวงยุติธรรม ตั้งโรงเรียนกฎหมาย และจัดให้มีการร่างประมวลกฎหมายขึ้น ตามระบบกฎหมายของประเทศทางภาคพื้นยุโรปที่เรียกว่า ระบบกฎหมายแบบลายลักษณ์อักษร (Civil Law) ซึ่งมีตัวอย่าง เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา ฯลฯ ที่ใช้ในปัจจุบัน นับเป็นการพัฒนาระบบกฎหมายของไทยให้ทันสมัยไปอีกก้าวหนึ่ง แต่ในขณะเดียวกันในประเทศไทยก็ยังมีการใช้กฎหมายระบบกฎหมายแบบจารีตประเพณี (Common Law) ใช้ควบคู่ไปด้วยกัน

1.1.12 ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประชาคมอาเซียน

ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญเป็นหนึ่งในห้าของสมาชิกผู้ได้ร่วมลงนามในเอกสารก่อตั้งอาเซียนที่เรียกว่า ปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) ปี พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) ที่กรุงเทพฯ และยังคงมีบทบาทในอาเซียนอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยไทยมีบทบาทในหลายด้าน เช่น ^[29]

- เรื่องกฎบัตรอาเซียน ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการจัดทำกฎบัตรอาเซียน โดยได้ผลักดันประเด็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาคมอาเซียนระหว่างการร่างจนปรากฏอยู่ในกฎบัตรอาเซียน เช่น

1. การจัดตั้งองค์การสิทธิมนุษยชนของอาเซียน
2. การให้อำนาจเลขาธิการอาเซียนติดตามและรายงานการปฏิบัติตามความตกลงของรัฐสมาชิก
3. การจัดตั้งกลไกสำหรับการระงับข้อพิพาทต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิก
4. การระบุให้ผู้นำเป็นผู้ตัดสินว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อรัฐผู้ละเมิดพันธกรณีตามกฎบัตรอย่างร้ายแรง
5. การเปิดช่องให้ใช้วิธีการอื่นในการตัดสินใจ หากไม่มีฉันทามติ
6. การให้ความสำคัญกับการส่งเสริม การปรึกษาหารือระหว่างประเทศสมาชิก เพื่อแก้ไขปัญหาที่กระทบผลประโยชน์ร่วม ซึ่งทำให้มีการตีความหลักการห้ามแทรกแซงกิจการภายในที่อาเซียนยึดมั่นอยู่ ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น
7. การเพิ่มบทบาทของประธานอาเซียน เพื่อให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างทันท่วงที
8. การเปิดช่องทางให้อาเซียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภาคประชาสังคมมากขึ้น
9. การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเช่น ให้มีการประชุมสุดยอดอาเซียนปีละ 2 ครั้ง จัดตั้งคณะมนตรีเพื่อประสานความร่วมมือในแต่ละเสาหลัก และการมีคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียนที่กรุงจาการ์ตา เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการประชุมของอาเซียน

กฎบัตรอาเซียนได้เริ่มมีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551 ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่ประเทศไทยได้เข้าดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน และที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2552 ได้รับรองปฏิญญาชะอำ-หัวหินว่าด้วยแผนงานสำหรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในทั้ง 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี 2558

- เรื่องความมั่นคง ประเทศไทยเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการร่วมสนับสนุนให้มีการประกาศปฏิญญากำหนดให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตแห่งสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลาง (Zone of Peace, Freedom and Neutrality หรือ ZOPFAN)

- เรื่องเศรษฐกิจ ไทยร่วมจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Infrastructure Fund-AIF) ซึ่งมีเป้าหมายจะออกพันธบัตรที่ธนาคารกลางสามารถถือเพื่อเป็นทุนสำรองระหว่างประเทศได้ และในระหว่างช่วงการประชุมประจำปีสภาผู้ว่าธนาคารพัฒนาเอเชียครั้งที่ 15 โดยไทยจะลงทุนในกองทุน AIF จำนวน 15 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 450 ล้านบาท) โดยจะแบ่งเป็น 3 งวด งวดละ 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 150 ล้านบาท) ซึ่งจะเบิกจ่ายจากงบประมาณ และจะต้องจ่ายเงินงวดแรกภายในไตรมาสที่ 2 ของปี 2555 (ไตรมาสที่ 3 ของปีงบประมาณ 2555) และงวดที่ 2 และ 3 ภายในไตรมาสที่ 2 ของปี พ.ศ. 2556 และ พ.ศ. 2557 ตามลำดับ

นอกจากเรื่องต่างๆ ข้างต้นแล้ว ประเทศไทยยังมีบทบาทในการจัดตั้งเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network หรือ AUN) ในปี พ.ศ. 2538 โดยจัดตั้งศูนย์การทำงานที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมีส่วนผลักดันมติสำคัญ อย่างการจัดทำวิสัยทัศน์อาเซียน (ASEAN Vision) ให้ครอบคลุมความร่วมมือด้านการเมืองและสังคมของอาเซียน และได้เห็นชอบให้จัดตั้งมูลนิธิอาเซียน (ASEAN Foundation) ขึ้น เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการศึกษา และการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของอาเซียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ฯลฯ

1.2 ประวัติ และข้อมูลรัฐบาลโดยย่อ

ประเทศไทยเป็นประเทศปกครองแบบรัฐเดี่ยว ซึ่งบรรจุกอยู่ในรายละเอียดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มีการแบ่งแยกอำนาจออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ

ฝ่ายนิติบัญญัติ

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) มาตรา 6 ให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่เกิน 220 คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และได้มีบทบัญญัติให้จัดตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา 28 ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก 250 คนที่มาจาก การสรรหา

ฝ่ายบริหาร

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ในมาตรา 19 พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีหนึ่งคนตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติและรัฐมนตรีอื่นอีกจำนวนไม่เกินสามสิบห้าคนตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ ซึ่งคณะรัฐมนตรี 32 คนมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารราชการแผ่นดิน ว่าการกระทรวงในประเทศไทย ทั้ง 20 กระทรวง และสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง

ฝ่ายตุลาการ

ศาลไทยเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ผู้พิพากษาทุกระดับจำต้องได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ ศาลปฏิบัติการในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลไทยมี 4 ประเภท ได้แก่ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และศาลทหาร

2

วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์

2.1 วิสัยทัศน์

2.1.1 วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2570 ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)

หลังจากการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มา 10 ฉบับ สังคมไทยก้าวรุดหน้าไปท่ามกลางความผันผวนของเศรษฐกิจ การเมืองโลก และเพื่อให้การก้าวเดินไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง จึงต้อง เดินอย่างมีแผนการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้^[64]

วิสัยทัศน์

“สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง”

พันธกิจ

1. สร้างสังคมเป็นธรรมและเป็นสังคมที่มีคุณภาพ ทุกคนมีความ มั่นคงในชีวิต ได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและ เท่าเทียม มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและกระบวนการยุติธรรมอย่าง เสมอภาค ทุกภาคส่วนได้รับการเสริมพลังให้สามารถมีส่วนร่วมใน กระบวนการพัฒนา ภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใสเป็นธรรม

2. พัฒนาคุณภาพชาวไทยให้มีคุณธรรม มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะ และการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคม และชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง

3. พัฒนารฐานการผลิต และบริการให้เข้มแข็งและมีคุณภาพบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา สร้างความมั่นคงด้านอาหาร และพลังงาน ปรับโครงสร้างการผลิต และการบริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

4. สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ

2.2 เป้าหมาย

2.2.1 วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเสริมสร้างสังคมที่เป็นธรรมและเป็นสังคมสันติสุข
- 2) เพื่อพัฒนาชาวไทยทุกกลุ่มทุกวัยอย่างเป็นองค์รวม ทั้งทางกาย

ใจ สติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม และสถาบันทางสังคมมีบทบาทหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

3) เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ คุณภาพ และยั่งยืน มีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายการผลิตสินค้าและบริการบนฐานปัญญา นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในภูมิภาคอาเซียน มีความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ

4) เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เพียงพอต่อการรักษาสมดุลของระบบนิเวศ และเป็นฐานที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศ

เป้าหมายหลัก

1) ความอยู่เย็นเป็นสุข และความสงบสุขของสังคมไทยเพิ่มขึ้น ความเหลื่อมล้ำในสังคมลดลง สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลง และดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันไม่ต่ำกว่า 5 คะแนน

2) คนไทยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะดีขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม และสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งมากขึ้น

3) เศรษฐกิจเติบโตในอัตราที่เหมาะสมตามศักยภาพของประเทศ ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศให้มีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40

4) คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เพิ่มประสิทธิภาพการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ^[63]

2.3 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

การพัฒนาในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้กำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม โดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยง และเสริมรากฐานของประเทศด้านต่างๆ ให้เข้มแข็งควบคู่ไปกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืน โดยสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 มีดังนี้ ^[64]

2.3.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)

1. ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม

- 1.1 การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทย ควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเอง
- 1.2 การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันระดับปัจเจก และสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการพัฒนาประเทศ
- 1.3 การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคม และมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี
- 1.4 การสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วมและตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีระบบตรวจสอบ และการรับผิดชอบที่รัดกุม

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

- 2.1 การปรับโครงสร้าง และการกระจายตัวประชากรให้เหมาะสม
- 2.2 การพัฒนาคุณภาพชาวไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง
- 2.3 การส่งเสริมการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพอย่างเป็นองค์รวม
- 2.4 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 2.5 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม

3. ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหาร และพลังงาน

- 3.1 การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตร ให้เข้มแข็งและยั่งยืน
- 3.2 การเพิ่มประสิทธิภาพ และศักยภาพการผลิตภาคเกษตร
- 3.3 การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต
- 3.4 การสร้างความมั่นคงในอาชีพ และรายได้ให้แก่เกษตรกร
- 3.5 การสร้างความมั่นคงด้านอาหาร และพัฒนาพลังงานชีวภาพ ในระดับครัวเรือนและชุมชน
- 3.6 การสร้างความมั่นคงด้านพลังงานชีวภาพ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศและความเข้มแข็งภาคเกษตร
- 3.7 การปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน

4. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

- 4.1 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน
- 4.2 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
- 4.3 การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพเท่าเทียมและเป็นธรรม
- 4.4 การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีเสถียรภาพ

5. ยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

- 5.1 การพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคต่างๆ
- 5.2 การพัฒนารฐานลงทุน โดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับอนุภูมิภาค
- 5.3 การสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- 5.4 การเข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศและภูมิภาคภายใต้บทบาทที่สร้างสรรค์เป็นทางเลือกในการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศในเวทีโลก

- 5.5 การสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ
- 5.6 การมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการสร้างสังคมนานาชาติที่มีคุณภาพชีวิต ป้องกันภัยจากการก่อการร้ายและอาชญากรรม ยาเสพติด ภัยพิบัติ และการแพร่ระบาดของโรคภัย
- 5.7 การเสริมสร้างความร่วมมือที่ดีระหว่างประเทศในการสนับสนุน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีจริยธรรม และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเปิดรับความร่วมมือกับ องค์การระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไร
- 5.8 การเร่งรัดการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีที่มีผลบังคับใช้แล้ว
- 5.9 การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นฐานการลงทุน และการประกอบ ธุรกิจในเอเชีย รวมทั้งเป็นฐานความร่วมมือในการพัฒนาภูมิภาค
- 5.10 การปรับปรุง และเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีการพัฒนา ภายในประเทศตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่น

6. ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

- 6.1 การอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6.2 การปรับกระบวนการทัศน์การพัฒนา และขับเคลื่อนประเทศเพื่อเตรียมพร้อมไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 6.3 การยกระดับขีดความสามารถในการรองรับ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อให้สังคมมีภูมิคุ้มกัน
- 6.4 การเตรียมความพร้อมรองรับกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- 6.5 การสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อม และวิกฤตการเปลี่ยนแปลงจากสภาพภูมิอากาศ
- 6.6 การเพิ่มบทบาทประเทศไทยในเวทีประชาคมโลกที่เกี่ยวข้องกับกรอบความตกลง และพันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ
- 6.7 การควบคุม และลดมลพิษ
- 6.8 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรมอย่างบูรณาการ

2.3.2 สรุปสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy)

จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกประเทศ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2556) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2561 ภายใต้กรอบสร้างฐานเศรษฐกิจที่มั่นคง และยั่งยืน (New Growth Model) โดยมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์

“ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน คนไทยอยู่ดีกินดี มีความเสมอภาคและเป็นธรรม”

หลักการของยุทธศาสตร์

ต่อยอดรายได้จากฐานเดิม สร้างรายได้จากโอกาสใหม่ เพื่อความสมดุล และการพัฒนาที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์

- รากฐานรายได้เดิม และสร้างรายได้ใหม่
- เพิ่มประสิทธิภาพของระบบการผลิต (ต้องผลิตสินค้าได้เร็วกว่าปัจจุบัน)

- ลดต้นทุนให้กับธุรกิจ (ด้วยการลดต้นทุนค่าขนส่งและโลจิสติกส์)

ยุทธศาสตร์หลัก 4 ข้อ

1) ยุทธศาสตร์สร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อหลุดพ้นจากประเทศรายได้ปานกลาง “Middle Income Trap” (Growth and Competitiveness)

เป้าหมาย

- รายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้นเป็น 12,400 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี วัดโดยรายได้ต่อบุคคล (GNI: Gross National Income per capita)
- อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) อยู่ที่ร้อยละ 5-6 ต่อปี ในช่วง 15 ปีข้างหน้า

แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ

การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็ง และสร้างภูมิคุ้มกันต่อความผันผวนภายนอก ด้วยการใช้นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และเพิ่มการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา (R & D) ให้มากกว่าร้อยละ 1 ต่อ GDP เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการผลิตและบริการ โดย

- สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตร และสร้างความมั่นคงทางอาหาร
- กำหนดอุตสาหกรรมอนาคตให้สอดคล้องกับความต้องการโลกและภายในประเทศ

- เพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและบริการ
- การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพ และเชื่อมโยงการขนส่งทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งสร้างความมั่นคงด้านพลังงานด้วยการส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด และให้มีประสิทธิภาพในทุกระดับ
- การพัฒนาและปรับปรุงจุดอ่อน เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (National Competitiveness) ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- การเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจภูมิภาค เพื่อขยายโอกาสการค้าและการลงทุน โดยใช้ประโยชน์จากการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2) ยุทธศาสตร์สร้างโอกาสบนความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม การลดความเหลื่อมล้ำ (Inclusive Growth)

เป้าหมาย

- เพิ่มสัดส่วน SMEs ต่อ GDP ให้มากกว่าร้อยละ 40 ต่อ GDP
- ปีการศึกษาเฉลี่ยอยู่ที่ 15 ปี และอัตราการอ่านออกเขียนได้อยู่ที่ร้อยละ 100
- ค่าสัมประสิทธิ์ของความไม่เสมอภาค (GINI coefficient) ปรับลดลงเหลือ 0.40 หรือน้อยกว่า เพื่อยกระดับฐานะของคนทุกกลุ่มให้สูงขึ้นตามมาตรฐานการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ

ทั้งนี้ มีเป้าหมายการขยายฐานชนชั้นกลางระดับล่าง โดยการลดคน
กลุ่มที่มีโชชนชั้นกลาง

แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ

- การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน และเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้มี
รายได้น้อย ผู้ประกอบอาชีพอิสระ สตรี และ SMEs
- การส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) และการลงทุน
ทางสังคม (Social Enterprises)
- การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานด้านการศึกษาและบริการ
สาธารณสุข รวมทั้งเพิ่มผลิตภาพ

การผลิตของแรงงาน และการดูแลผู้สูงอายุ

- การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง ต่อด้านการคอร์รัปชัน และ
สร้างธรรมาภิบาลและความโปร่งใส
- การพัฒนาเมืองในภูมิภาคต่างๆ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
และมีศักยภาพที่จะเชื่อมโยงกับประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งใน
ด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ การลงทุน และการค้า
ชายแดน

3) ยุทธศาสตร์การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth)

เป้าหมาย

- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Green House Gas: GHG) ในภาคพลังงานให้ต่ำกว่า 4 ตัน/คน/ปี
- เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ 40 ของพื้นที่ทั้งหมด (128 ล้านไร่)

แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ

- การพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมสีเขียว (R & D)
- การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในทุกภาคส่วนและตลอดห่วงโซ่การผลิต การประหยัดพลังงาน การปรับปรุงระเบียบเรื่องการสร้างอาคาร (Building Code)
- นโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม ระบบภาษีสิ่งแวดล้อม การอุดหนุนเพื่อลดต้นทุนการผลิต การจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวในภาครัฐ (Green Procurement)
- การสร้างอาชีพสีเขียว (Green Jobs) ด้วยการพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ความสามารถ ให้สอดคล้องกับทิศทางเศรษฐกิจและสังคมสีเขียว ทั้งในปัจจุบันและอนาคต
- การรณรงค์ และสร้างจิตสำนึกของประชาชน
- การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรม และการบริหารจัดการน้ำ (Mitigation and Adaptation)

4) ยุทธศาสตร์การสร้างความสมดุลและปรับระบบบริหารจัดการ ภาครัฐ (Internal Process)

เป้าหมาย

- ประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ

- การปรับโครงสร้างระบบราชการให้สามารถดำเนินการบูรณาการ
แผนงาน โครงการ และงบประมาณร่วมกันระหว่างหน่วยงานหลัก
และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค
- การพัฒนาและบริหารกำลังคน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบราชการ
เพื่อให้มีกำลังคนและสมรรถนะที่เหมาะสมมาปฏิบัติงาน ให้
สอดคล้องกับทิศทางการปรับโครงสร้างระบบราชการ
- การเร่งปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบต่างๆ ทางเศรษฐกิจ สังคม
และสิ่งแวดล้อม
- การปฏิรูปการบริหารจัดการงบประมาณแบบมีส่วนร่วม^[20]

COUNTRY STRATEGY

NEW GROWTH GODEL สร้างฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืน

ภาพที่ 1 ยุทธศาสตร์ประเทศไทยภายใต้กรอบสร้างฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืน (New Growth Model)

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556

3

ประวัติความเป็นมาของระบบราชการ

3.1 ระบบราชการยุคก่อนปฏิรูป

3.1.1 ความเป็นมาของระบบราชการไทย

ระบบราชการไทยได้มีการปฏิรูปสำคัญๆ มาหลายครั้ง ตั้งแต่ยุครัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปฏิรูประบบราชการแผ่นดินอีกครั้งในปี พ.ศ. 2435 โดยได้ปฏิรูปโครงสร้างระบบราชการและจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินขึ้นใหม่ ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ^[47]

- 1) การปฏิรูปการบริหารราชการส่วนกลาง เช่น การยกเลิกจตุสดมภ์ และการจัดการปกครองแบบมณฑล
- 2) การปฏิรูปการบริหารราชการส่วนภูมิภาค เช่น การจัดการปกครองแบบมณฑล
- 3) การปฏิรูประบบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดการปกครองแบบเทศาภิบาล (เทศบาล)

ยุครัชกาลที่ 7 แม้การปกครองประเทศจะมีความพลิกผันมากมาย และเป็นช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครอง แต่ก็ได้มีการนำระบบคุณธรรม (Merit System) ซึ่งประกอบด้วย หลักความสามารถ (Competence) หลักความเสมอภาค (Equity) หลักความมั่นคง (Security) หลักความเป็นกลางทางการเมือง (Political Neutrality) เข้ามาเป็นกรอบแนวทางการวางระบบข้าราชการพลเรือนสมัยใหม่ในระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2471

จากยุค พ.ศ. 2475 จนถึง พ.ศ. 2540 มีการพูดถึงการปฏิรูปหลายครั้ง แต่ในทางปฏิบัติยังติดอยู่ในกรอบดังนี้

1. เน้นการแบ่งส่วนราชการ และการจัดอัตรากำลังข้าราชการ
2. ปฏิรูประบบราชการด้วยการปรับปรุงการให้บริการประชาชน
3. ส่งเสริมการมอบอำนาจ และแบ่งอำนาจการบริหารราชการไปยังส่วนภูมิภาค
4. การกำหนดชื่อ และความหมายของหน่วยงานระดับต่างๆ โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น เช่น สำนัก สำนักงาน สำนักเลขาธิการ สถาบัน ศูนย์ ศูนย์บริการ สถานี สถานีทดลอง เป็นต้น เพื่อให้กระทรวง กรมต่างๆ ถือเป็นแบบปฏิบัติเดียวกัน
5. มีการตั้งหน่วยงานใหม่ เช่น การจัดตั้งศาลปกครอง
6. การเสนอกฎหมายใหม่ และการปรับปรุงกฎหมาย เช่น กฎหมายว่าด้วยข้อมูลและข่าวสารของทางราชการ การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ระเบียบสำนักรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาการบริการสาธารณะ การปรับปรุงประสิทธิภาพกรมตำรวจ การปรับปรุงโครงสร้างคณะกรรมการข้าราชการอัยการ ฯลฯ

ใน พ.ศ. 2540 มีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิรูประบบราชการเป็นครั้งแรก มีการจัดทำแผนแม่บทการปฏิรูปราชการ (พ.ศ. 2540-2544) ซึ่งนับว่าเป็นแผนแม่บทการปฏิรูประบบราชการฉบับแรก โดยกำหนดหลักการ 2 หลักการ คือ

หลักการที่ 1 การปรับบทบาท ภารกิจ และขนาดของหน่วยงานรัฐ

หลักการที่ 2 การปรับปรุงระบบการทำงานของหน่วยงานรัฐ

ส่วนในด้านการปฏิบัติที่ตามมามีดังนี้

1. การจัดกลุ่มภารกิจงานต่างๆ การจัดโครงสร้างส่วนราชการให้สอดคล้องกับการจัดกลุ่มภารกิจ

2. การมอบอำนาจการปกครองสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. การแปรสภาพกิจกรรมของรัฐเป็นกิจกรรมของเอกชน

4. การลดขนาดกำลังของหน่วยงานรัฐ โดยปิดหรือยุบรวมสำนักงานในต่างประเทศของกระทรวง ทบวง กรม และยุบเลิกลูกจ้างประจำบางตำแหน่ง

5. การส่งเสริม สนับสนุนการให้รางวัลหน่วยงานดีเด่น และเจ้าหน้าที่ดีเด่นของหน่วยงานรัฐ

6. การจัดตั้ง และกำหนดภารกิจองค์การมหาชน (Public Organization) เพื่อให้การบริหารภาครัฐมีความคล่องตัวและมีอิสระมากขึ้น โดยการตราพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542

7. การออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542

8. การออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับรองมาตรฐานด้านการจัดการและสัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐ พ.ศ. 2543

3.2 การปฏิรูประบบราชการ

3.2.1 การปฏิรูประบบราชการ พ.ศ. 2545

การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ทำให้โลกก้าวสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งทำให้ประเทศต่างๆ ได้รับผลกระทบจากกระแสสำคัญ เช่น เศรษฐกิจเสรีไร้พรมแดน (Global Market Economy) สังคมบนฐานแห่งความรู้ (Knowledge-based Society) และกระแสประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล (Democratic Governance) ประเทศที่เรียนรู้และปรับตัวได้ทันโลก ก็จะอยู่รอดและก้าวหน้าไปได้ในโลกของการแข่งขัน ส่วนประเทศที่ไม่สามารถเรียนรู้และปรับตัวให้ทันกับโลกยุคโลกาภิวัตน์นี้ได้ ก็จะประสบปัญหาต่างๆ มากมาย อย่างประเทศไทยเมื่อครั้งที่ได้เชื่อมต่อเศรษฐกิจของไทยเข้ากับเศรษฐกิจโลกในการเปิดเสรีทางการเงินด้วย Bangkok International Banking Facilities (BIBF) ในเวลาไม่นานธุรกิจอุตสาหกรรมของไทยก็ล้มละลายต้องขายกิจการกันอย่างมโหฬาร ซึ่งความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจนั้น ภาครัฐไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบได้ ประกอบกับการเรียกร้องของประชาชนทำให้เกิดกระแสปฏิรูปใหม่ และมีการเสนอรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540

การปฏิรูประบบราชการไทยได้มีการนำเครื่องมือทางการบริหารใหม่ๆ มาใช้อย่างแพร่หลาย และปรากฏเป็นรูปธรรมเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติและระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเมื่อเดือนตุลาคม 2545 ซึ่งทำให้มีการปรับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการใหม่

จาก 14 กระทรวง 1 ทบวง มาเป็น 20 กระทรวง และได้กำหนดให้มี คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) โดยให้เป็นหน่วยงาน ขับเคลื่อนการปฏิรูประบบราชการ การปฏิรูประบบราชการในยุคนี้ จึงเรียกว่า “การพัฒนาระบบราชการ” เครื่องมือที่สำคัญคือ

1. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2546 – 2550)

2. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งออกตามมาตรา 3/1 และมาตรา 71/10 (5) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545

3. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. 2546

4. โครงการพัฒนาผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning Program) เพื่อพัฒนาผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้บริหารของกระทรวงนำร่องในการบริหารการเปลี่ยนแปลง ตามหลักการ และแนวทางในการพัฒนาระบบราชการ

*ปัจจุบันดำเนินการภายใต้ “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556-2561)”

3.2.2 ขอบเขตการปฏิรูประบบราชการ

ใน พ.ศ. 2545 รัฐบาลในขณะนั้นทำการปฏิรูประบบราชการโดยมุ่งเน้นการปรับโครงสร้างส่วนราชการใหม่ที่ยึดหลัก Agenda Based ให้เกิดการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ สร้างระบบการประเมินผลโดยใช้คำรับรองการปฏิบัติงาน ปรับการบริหารงานในภูมิภาคให้เป็นระบบการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ การออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน รวมทั้งการนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารภาครัฐ การพัฒนาระบบราชการไปสู่ e-Government การใช้ระบบ GFMS มาช่วยพัฒนาระบบการเงินการคลังของรัฐ และการปรับปรุงคุณภาพการบริการด้วยการลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ หรือการจัดศูนย์บริการร่วมเพื่อให้บริการประชาชน ซึ่งในช่วงนี้การเมืองในประเทศไทยมีเสถียรภาพมาก ส่งผลให้การปฏิรูประบบราชการไทยดำเนินการเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น^[8] ขอบเขตการปฏิรูประบบราชการมีดังนี้

- 1) มีการปรับบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างส่วนราชการ โดยการทบทวนภารกิจของภาครัฐ และเน้นให้ภาครัฐทำเฉพาะภารกิจที่จำเป็นและทำได้ดีเท่านั้น เน้นการกระจายอำนาจ และสร้างความร่วมมือกับประชาชน องค์กรเอกชน ภาคธุรกิจเอกชนต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหา และสนองต่อความต้องการของประชาชน

- 2) การปรับปรุงแบบ และวิธีการบริหารงานใหม่ มุ่งเน้นการปฏิรูประบบบริหารภายในส่วนราชการให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพการบริการมีคุณภาพสนองต่อความต้องการของลูกค้ำและประชาชน
- 3) การปฏิรูปวิธีการบริหารงบประมาณ เพื่อให้ระบบ และวิธีการบริหารงบประมาณเป็นเครื่องมือในการบริหารที่สอดคล้องกับนโยบาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ ส่งผลให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง และเป็นระบบงบประมาณที่เน้นผลลัพธ์ (Result-based Budgeting) ในการปรับงบประมาณครั้งนี้ กระทรวง ทบวง กรม จะมีบทบาทในการตัดสินใจมากขึ้น พร้อมทั้งจัดให้มีระบบการควบคุมตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส
- 4) การปฏิรูประบบบริหารบุคลากร ให้มีการจัดระบบการบริหารบุคลากรใหม่ให้สอดคล้องกับหลักการและยุติธรรม ระบบค่าตอบแทนทัดเทียมกับราคาตลาด มีระบบนักบริหารระดับสูง การบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น
- 5) การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม และค่านิยมของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความเข้าใจและปรับตัวให้เข้ากับวิธีการทำงานแนวใหม่ ที่เน้นระบบความรับผิดชอบต่อสาธารณะ เน้นการมีจริยธรรม คุณธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้ข้าราชการมีศักดิ์ศรี และเป็นที่ยึดถือของประชาชน

3.2.3 วิสัยทัศน์ใหม่ของการพัฒนาระบบราชการไทย

“การพัฒนาระบบราชการไทยให้มีความเป็นเลิศ สามารถรองรับกับการพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและประโยชน์สุขของประชาชน” ^[34a]

ข้อความข้างต้นเป็น วิสัยทัศน์ใหม่ของการพัฒนาระบบราชการไทยของสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ได้มีการยกระดับจากคำขวัญสู่การปฏิบัติ มีการยกระดับสู่การเป็นรัฐที่มีธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบและมีขีดสมรรถนะที่นำไปสู่ความเป็นเลิศอย่างบูรณาการและเพิ่มประสิทธิภาพงานภาครัฐที่ระบบราชการไทยต้องให้คุณค่า ความสำคัญและยึดมั่นในปรัชญา หลักการ แนวทางและนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังนี้

1. ระบบราชการต้องยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ผลักดันให้หน่วยงานของรัฐกำหนดทิศทางการทำงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม และรับฟังความคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงบริการ ทั้งวางระบบแก้ไขปัญหาจากการร้องเรียน และความเดือดร้อนของประชาชน รวมทั้งมีระบบการบริหารในภาวะฉุกเฉินเพื่อช่วยประชาชนในภาวะวิกฤต
2. การลดบทบาทภารกิจของภาครัฐ โดยลดความซ้ำซ้อน ปรับปรุงพัฒนารูปแบบการบริหารกระบวนการทำงานใหม่ เพิ่มขีดสมรรถนะ
3. การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมองค์การ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการทำงานด้วยความรวดเร็ว และพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง

4. การบูรณาการทำงานของภาครัฐ และในระดับต่างๆ ให้มีความสอดคล้อง เชื่อมโยงกัน เพื่อรองรับการดำเนินงานนโยบายสำคัญของประเทศ และระดมสรรพกำลังบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาเพื่อผลักดันการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยร่วมงานกับภาคส่วนอื่นๆ
5. การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันระดับพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางความเจริญในระดับภูมิภาคเชื่อมโยงอาเซียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน การใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพคุ้มค่าไปในทิศทางเดียวกัน
6. การลดการควบคุมที่ก่อให้เกิดภาระ อุปสรรค หรือความยุ่งยากต่อการประกอบกิจการ หรือการดำเนินชีวิตของประชาชน สร้างความโปร่งใส และความเชื่อมั่นศรัทธา เป็นที่พึงของประชาชน และร่วมมือกับภาคส่วนอื่นๆ ในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
7. การพัฒนา และสรรหาผู้ที่มีความสามารถสูงเข้ามารับราชการ สร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงในทุกกระดับ เสริมสร้างทัศนคติที่ดี สร้างคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาคุณภาพชีวิต จัดสวัสดิการ ทบทุนระบบค่าตอบแทนที่เหมาะสม
8. การสร้างความพร้อม และขับเคลื่อนระบบราชการไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเวทีโลก

3.2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย

การพัฒนาระบบราชการไทยในระยะต่อไป จะเน้นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) พ.ศ. 2556 – 2561

ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดเป้าหมายร่วมกันกับทุกภาคส่วน โดยมีเป้าหมายหลักที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อการลดความเหลื่อมล้ำที่เน้นการพัฒนาอย่างทั่วถึงเป็นธรรม การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และในการจะขับเคลื่อนนโยบายแนวทางดังกล่าวให้เกิดประสิทธิผล และเป็นรูปธรรมได้นั้น ต้องสร้างความสมดุล และพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในภาครัฐ (Internal Process) ให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ด้วยการปรับโครงสร้างระบบราชการ สร้าง และใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขับเคลื่อน โดยให้ประชาชนในระดับพื้นที่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ความต้องการ อันจะเป็นการฉีกกำลังเพื่อการพัฒนาให้บรรลุตามยุทธศาสตร์ระดับประเทศ ระดับกระทรวง และระดับพื้นที่ตามที่กำหนดไว้ จึงมีการเสนอการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการในช่วงระยะปี พ.ศ. 2556-2561 สามารถแยกออกได้เป็น 3 หัวข้อ รวม 7 ประเด็นคือ

ยกระดับองค์การสู่ความเป็นเลิศ

1. การสร้างความเป็นเลิศในการให้บริการประชาชน (Service Excellence)
2. การพัฒนาองค์การให้มีขีดความสรณะสูงและทันสมัย บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ (High Performance Organization)
3. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Public Values)
4. การวางระบบการบริหารงานราชการแบบบูรณาการ (Integration)

พัฒนาอย่างยั่งยืน

5. การส่งเสริมระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน (Collaboration)
6. การยกระดับความโปร่งใส และสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน (Integrity)

ก้าวสู่สากล

7. การสร้างความพร้อมของระบบราชการไทย เพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (Readiness for ASEAN 2558)

ภาพที่ 2 สรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556-2561)

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2556

4

ภาพรวมของระบบราชการ

4.1 รัฐบาล นโยบายรัฐบาล และนโยบายการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ใน พ.ศ. 2554 รัฐบาลได้กำหนดนโยบาย และการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีจุดมุ่งหมาย “เพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 อย่างสมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อม และความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง” [35]

สำหรับนโยบายการต่างประเทศ และเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่ปรากฏในคำแถลงนโยบายของรัฐบาล มีส่วนเกี่ยวข้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนดังต่อไปนี้

หัวข้อ (ตามคำแถลงนโยบายของรัฐบาล)	รายละเอียด
เร่งส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน	ส่งเสริมความร่วมมือทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน และสื่อมวลชน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดี และความใกล้ชิดระหว่างกัน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การขยายการค้ามาคมขนส่ง และความร่วมมือด้านอื่นๆ ภายใต้กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคเพื่อส่งเสริมความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีต่อกัน

หัวข้อ (ตามคำแถลงนโยบายของรัฐบาล)	รายละเอียด
สร้างความสามัคคี และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียน	เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน และส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศอื่นๆ ในเอเชียภายใต้กรอบความร่วมมือด้านต่างๆ และเตรียมความพร้อมทุกภาคส่วนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และความมั่นคง ร่วมมืออนุภูมิภาค เพื่อส่งเสริมความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีต่อกัน
ใช้ประโยชน์จากโครงข่ายคมนาคมขนส่งในภูมิภาคอาเซียน และอนุภูมิภาค	เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการขยายฐานเศรษฐกิจทั้งการผลิต และการลงทุน โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่อยู่ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจและเมืองชายแดน

นอกจากนโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภาแล้ว ภาครัฐยังได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานของอาเซียน โดยใช้ ASEAN First Policy หรือนโยบายอาเซียนต้องมาก่อน ในฐานะที่อาเซียนเป็นกลุ่มภูมิภาคที่มีความใกล้ชิด ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ASEAN First Policy ช่วยส่งเสริมยุทธศาสตร์การสร้างพันธมิตรในระดับภูมิภาค สร้างโอกาสและช่องทางในด้านการค้าและการลงทุน ควบคู่ไปกับการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการในประเทศให้สามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

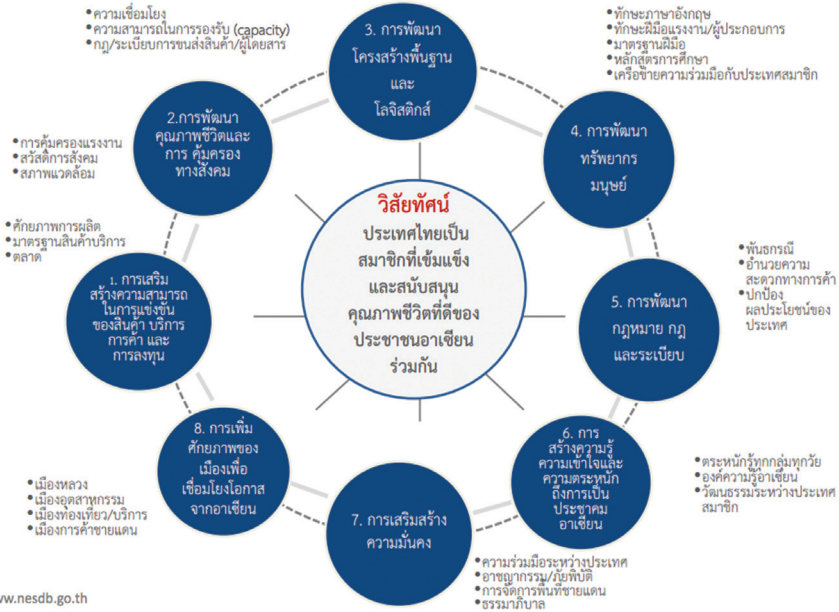
4.1.1 ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การเตรียมความพร้อม และใช้โอกาสจากการรวมตัวทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง และความมั่นคงของอาเซียน และการเชื่อมโยงภายในภูมิภาค ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน กฎระเบียบ และประชาชน จะเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยกกระดับคุณภาพชีวิต และสวัสดิการของประชาชนที่ดีขึ้น รวมทั้งสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง และความมั่นคงในรูปแบบต่างๆ เป็นหลักการสำคัญที่นำมาซึ่งการกำหนดยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี 2558 ภายใต้แนวทางการพัฒนา 8 ยุทธศาสตร์^[47]

วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยเป็นสมาชิกที่เข้มแข็ง และสนับสนุนคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนอาเซียนร่วมกัน”

ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558

www.nesdb.go.th

ภาพที่ 3 ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี 2558
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมชาติ, 2556

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ การค้า และการลงทุน มีเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพภาคการผลิต บริการ การค้า และการลงทุน เพื่อรองรับการเปิดโอกาสจากการเป็นตลาด และฐานการผลิตเดียว

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการคุ้มครองทางสังคม มีเป้าหมายให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคม และประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคมและประกันความเสี่ยง มีสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่มั่นคงและปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และโลจิสติกส์ มีเป้าหมายในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีความเชื่อมโยง และมีขีดความสามารถในการรองรับ พร้อมทั้งมีกฎระเบียบที่อำนวยความสะดวก ทั้งการค้าและการลงทุน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาอาเซียน รวมทั้งทักษะการฝีมือ และภาษากลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ การศึกษาแรงงาน ผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่รัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน มีเป้าหมายให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นประชาคมอาเซียน โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ ภาคประชาชน ภาคแรงงาน ผู้ประกอบการ และภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การเสริมสร้างความมั่นคง มีเป้าหมายในการสร้างความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง เพื่อนำไปสู่ภูมิภาคที่มีบรรทัดฐาน เอกภาพ และสันติภาพร่วมกัน

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การเพิ่มศักยภาพของเมือง เพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน มีเป้าหมายในการพัฒนาเมืองให้มีศักยภาพที่จะเชื่อมโยงกับประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งในด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การบริการ การลงทุน และการค้าชายแดน

4.2 จำนวน และรายชื่อกระทรวง พร้อมทั้งติดต่อ

กระทรวงของประเทศไทยมีทั้งหมด 20 กระทรวง ประกอบด้วย

รายชื่อกระทรวง	ที่ติดต่อ
 1. สำนักนายกรัฐมนตรี	ทำเนียบรัฐบาล ถนนพิษณุโลก ดุสิต กทม. 10300 โทรศัพท์ 0 2282 4000 โทรสาร 0 2282 5131 เว็บไซต์ www.thaigov.go.th
 2. กระทรวงกลาโหม	ถนนสนามไชย กทม. 10200 โทรศัพท์ 0 225 8260 โทรสาร 0 225 8261 เว็บไซต์ www.mod.go.th
 3. กระทรวงการคลัง	ถนนพระรามที่ 6 แขวงสามเสนใน พญาไท กทม. 10400 โทรศัพท์ 0 2273 9021 โทรสาร 0 2273 9397 เว็บไซต์ www.mof.go.th

รายชื่อกระทรวง	ที่ติดต่อ
4. กระทรวงการต่างประเทศ	ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กทม. 10400 โทรศัพท์ 0 2203 5000 โทรสาร 0 2643 5272 เว็บไซต์ www.mfa.go.th
5. กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา	ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10100 โทรศัพท์ 0 2283 1500 โทรสาร 0 2356 0683 เว็บไซต์ www.mots.go.th
6. กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคง ของมนุษย์	1034 ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค ป้อมปราบศัตรูพ่าย กทม. 10100 โทรศัพท์ 0 2659 6399 โทรสาร 0 2356 0539 เว็บไซต์ www.m-society.go.th

รายชื่อกระทรวง	ที่ติดต่อ
7. กระทรวงเกษตร และสหกรณ์	3 ถนนราชดำเนินนอก เขตพระนคร กทม. 10200 โทรศัพท์ 0 2281 5955 ศูนย์บริการข้อมูล 1170 เว็บไซต์ www.moac.go.th
8. กระทรวงคมนาคม	38 ถนนราชดำเนินนอก แขวงโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กทม. 10100 โทรศัพท์ 0 2283 3000 โทรสาร 0 2281 3959 เว็บไซต์ www.mot.go.th
9. กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	อาคารกรมควบคุมมลพิษ 92 ถนนพหลโยธิน 7 แขวงสามเสนใน พญาไท กทม. 10400 โทรศัพท์ 0 2278 8500 โทรสาร 0 2298 5735 เว็บไซต์ www.mnre.go.th

รายชื่อกระทรวง	ที่ติดต่อ
10. กระทรวงอุตสาหกรรม	3 ถนนราชดำเนินนอก เขตพระนคร กทม. 10200 โทรศัพท์ 0 2281 5955 ศูนย์บริการข้อมูล 1170 เว็บไซต์ www.moac.go.th
11. กระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและ การสื่อสาร	120 หมู่ 3 ชั้น 6-9 (โซนทิศเหนือ) ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคาร B ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กทม. 10210 โทรศัพท์ 0 2141 6747 โทรสาร 0 2143 8046 เว็บไซต์ www.mict.go.th
12. กระทรวงพลังงาน	555/2 ศูนย์เอนเนอร์ยีคอมเพล็กซ์ อาคารบี ถนนวิภาวดีรังสิต เขตจตุจักร กทม. 10900 โทรศัพท์ 0 2140 6000 โทรสาร 0 2140 6228 เว็บไซต์ www.energy.go.th

รายชื่อกระทรวง	ที่ติดต่อ
13. กระทรวงพาณิชย์	44/100 หมู่ 1 ถนนนนทบุรี 1 อำเภอเมือง นนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 0 2507 7000 โทรสาร 0 2547 5210 เว็บไซต์ www.moc.go.th
14. กระทรวงมหาดไทย	ถนนอัษฎางค์ แขวงราชบพิธ พระนคร กทม. 10200 โทรศัพท์ 0 2222 1141-55 โทรสาร 0 2223 3029 เว็บไซต์ www.moi.go.th
15. กระทรวงยุติธรรม	ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กทม. 10210 โทรศัพท์ 0 2141 6435 โทรสาร 0 2143 9883 เว็บไซต์ www.moj.go.th

รายชื่อกระทรวง	ที่ติดต่อ
16. กระทรวงแรงงาน	ถนนมิตรไมตรี เขตดินแดง กทม. 10400 โทรศัพท์ 0 2245 5801 โทรสาร 0 2643 4457 เว็บไซต์ www.mol.go.th
17. กระทรวงวัฒนธรรม	666 ถนนบรมราชชนนี เขตบางพลัด กทม. 10700 โทรศัพท์ 0 2422 8888 ศูนย์บริการข้อมูล 1765 เว็บไซต์ www.m-culture.go.th
18. กระทรวงวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	ถนนพระรามที่ 6 ราชเทวี กทม. 10400 โทรศัพท์ 0 2333 3700 โทรสาร 0 2333 3833 เว็บไซต์ www.most.go.th

รายชื่อกระทรวง	ที่ติดต่อ
19. กระทรวงศึกษาธิการ	319 วังจันทน์เกษม ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กทม. 10300 โทรศัพท์ ระบบเครือข่ายกศ 824 เว็บไซต์ www.moe.go.th
20. กระทรวงสาธารณสุข	ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง นนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 0 2590 1000 โทรสาร 0 2591 5816 เว็บไซต์ www.moph.go.th

4.3 จำนวนข้าราชการทั่วประเทศ พร้อมคุณลักษณะหลัก ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

4.3.1 จำนวนข้าราชการทั่วประเทศ

กำลังคนภาครัฐในฝ่ายพลเรือน (ไม่รวมข้าราชการทหาร) ประกอบด้วย ข้าราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น การบริหารราชการทั้ง 3 ส่วน รองรับโดยบุคลากรภาครัฐ ซึ่งเป็นทั้งข้าราชการพลเรือนสังกัดคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) และสังกัดอื่นๆ ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการครู เป็นต้น

จำนวนตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในประเทศไทย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 1,424,267 ตำแหน่ง^[79] แยกเป็น

ประเภทข้าราชการ	จำนวน
ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	1,136,872
-ข้าราชการพลเรือนสามัญ	391,135
-ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	466,536
-ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา	34,252
-ข้าราชการรัฐสภาสามัญ	3,004
-ข้าราชการตำรวจ	214,804
-ข้าราชการอัยการ	3,361
-ข้าราชการตุลาการ	7,349
-ข้าราชการองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ	16,431

ประเภทข้าราชการ	จำนวน
ส่วนท้องถิ่น	287,395
-ข้าราชการกรุงเทพมหานคร	37,893
-ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด	16,388
-พนักงานส่วนตำบล	101,849
-พนักงานเทศบาล	131,265
รวม	1,424,267

4.3.2 คุณลักษณะหลักของข้าราชการ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้กำหนดนิยามของสมรรถนะ คือ “คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้อย่างโดดเด่น”

โมเดลสมรรถนะ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบสมรรถนะ (Competency) ให้ภาคราชการพลเรือนโดยเฉพาะสำหรับใช้ในการบริหาร และประเมินผลงาน ตลอดจนพัฒนาศักยภาพในระยะยาว ประกอบด้วยสมรรถนะ 2 ส่วน คือ^[43]

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency)
2. สมรรถนะเฉพาะงาน (Functional Competency)

สมรรถนะหลัก

คือ คุณลักษณะร่วมของข้าราชการพลเรือนไทยทั้งระบบเพื่อหล่อหลอม ค่านิยม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ

1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)
2. การบริการที่ดี (Service Mind)
3. การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise)
4. จริยธรรม (Integrity)
5. ความร่วมแรงร่วมใจ (Teamwork)

สมรรถนะประจำกลุ่มงาน หรืองานเฉพาะ

คือ สมรรถนะที่กำหนดเฉพาะสำหรับกลุ่มงาน เพื่อสนับสนุนให้บุคลากรแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม

สำหรับสมรรถนะประจำกลุ่มงานมีทั้งหมด 20 ด้าน ประกอบด้วย^[31a]

- 1) การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking)
- 2) การมองภาพองค์รวม (Conceptual Thinking)
- 3) การพัฒนาศักยภาพคน (Caring and Developing)
- 4) การสั่งการตามอำนาจหน้าที่ (Holding People Accountable)
- 5) การสืบเสาะหาข้อมูล (Information Seeking)
- 6) ความเข้าใจองค์กรและระบบราชการ (Organizational Awareness)
- 7) การดำเนินการเชิงรุก (Proactiveness)
- 8) ความถูกต้องของงาน (Concern for Order)
- 9) ความมั่นใจในตนเอง (Self Confidence)

- 10) ความยืดหยุ่นผ่อนปรน (Flexibility)
- 11) สภาวะผู้นำ (Leadership)
- 12) สุนทรียภาพทางศิลปะ (Aesthetic Quality)
- 13) ความเข้าใจข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม (Cultural Sensitivity)
- 14) ความเข้าใจผู้อื่น (Interpersonal Understanding)
- 15) ศิลปะการสื่อสารจูงใจ (Communication and Influencing)
- 16) วิสัยทัศน์ (Visioning)
- 17) การวางกลยุทธ์ภาครัฐ (Strategic Orientation)
- 18) ศักยภาพเพื่อนำการเปลี่ยนแปลง (Change Leadership)
- 19) การควบคุมตนเอง (Self-Control)
- 20) การให้อำนาจแก่ผู้อื่น (Empowering Others)

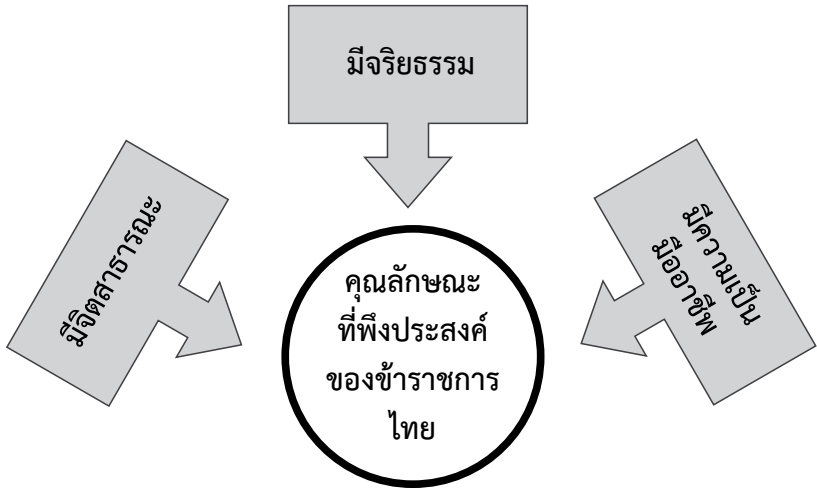
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการไทยในทศวรรษหน้า

ควรประกอบด้วย 3 คุณลักษณะสำคัญ ดังนี้

- คุณลักษณะของข้าราชการมืออาชีพ (Professionalism)
- คุณลักษณะของข้าราชการที่มีจิตสาธารณะ (Public Ethos)
- คุณลักษณะของข้าราชการที่มีจริยธรรม (Ethics)

คุณลักษณะหลักสำคัญทั้ง 3 ประการดังกล่าว มีทั้งคุณลักษณะที่ข้าราชการไทยจำเป็นต้องมี ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด หรือสภาพอนาคตด้านบวก หรือสภาพอนาคตด้านลบ และคุณลักษณะย่อย ซึ่งมีความแตกต่างกันไปเฉพาะสภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด แต่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการไทย

โดยคุณลักษณะหรือภาพอนาคตทางบวก หรือภาพอนาคตทางลบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 1) คุณลักษณะที่ข้าราชการไทยจำเป็นต้องมี สำหรับทั้ง 2 ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด ภาพอนาคตด้านบวกและภาพอนาคตด้านลบ ได้แก่

- คุณลักษณะของข้าราชการมืออาชีพที่ข้าราชการไทยจำเป็นต้องมี เช่น ความสามารถแบบมืออาชีพ ความรู้ด้านการบริหารคน ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหน่วยงานหรือองค์กร ความรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ ทิศทางการพัฒนาประเทศ ความรู้ภาษาต่างประเทศ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ ฯลฯ

- คุณลักษณะของข้าราชการที่มีจิตสาธารณะ ข้าราชการไทยจำเป็นต้องมีค่านิยม และพฤติกรรมในการรักษาผลประโยชน์ของแผ่นดิน (รักษาและปกป้องทรัพย์สินสมบัติ และผลประโยชน์ของชาติ) เป็นผู้ที่มีมุ่งเอื้อประโยชน์ต่อสาธารณชน ฯลฯ
- คุณลักษณะของข้าราชการที่มีจริยธรรม ข้าราชการไทยจำเป็นต้องมีจริยธรรม คุณธรรม (ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรม ไม่ใช่อำนาจ และไม่แสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ) มีความโปร่งใส (มีการปฏิบัติหน้าที่ที่เปิดเผยมสามารถติดตามตรวจสอบได้) มีความซื่อสัตย์ ซื่อตรง (การยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม) ฯลฯ

2) คุณลักษณะของข้าราชการที่พึงประสงค์ตามภาพอนาคตที่เป็นไปได้มากที่สุด ได้แก่

- คุณลักษณะของข้าราชการมืออาชีพ ข้าราชการไทยจำเป็นต้องมีการทำงานอย่างมีคุณภาพ มีความสามารถในการจัดการกับกลุ่มคนที่หลากหลาย มีความพร้อมต่อการทำงานภายใต้ภัยวิกฤตฉุกเฉิน มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในงานสูง มีความรู้ทั่วไปดี และพร้อมที่จะเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ตลอดเวลา เน้นผลสัมฤทธิ์ในงาน และสามารถส่งมอบผลงานได้ มีความแม่นยำในข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน และมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทางกฎหมาย มีความคล่องตัว ฉับไวในการทำงาน ฯลฯ

- คุณลักษณะของข้าราชการที่มีจิตสาธารณะ ข้าราชการไทยจำเป็นต้องมีจิตบริการ เน้นการให้บริการประชาชนอย่างมีคุณภาพ ให้ความสำคัญแก่ผู้เสียเปรียบ ผู้ด้อยโอกาสในสังคม พร้อมต่อการถูกตรวจสอบจากทุกฝ่าย รักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทย ฯลฯ
- คุณลักษณะของข้าราชการที่มีจริยธรรม ข้าราชการไทยจำเป็นต้องมีความเคารพในความแตกต่างที่หลากหลาย ความเป็นธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต ตรงไปตรงมา มีมโนสุจริต (Integrity) ใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม และมีมาตรฐานเดียวกัน เป็นแบบอย่างของความดีงามในสังคม และดูแลป้องกันสิ่งแปลกปลอมปนเปื้อนที่ไม่ดีที่มาจากเทคโนโลยีและความทันสมัยภายนอก (Cultural Surveillance)

3) คุณลักษณะของข้าราชการที่พึงประสงค์ตามภาพอนาคต
ด้านบวก ได้แก่

- คุณลักษณะของข้าราชการมืออาชีพ ข้าราชการไทยจำเป็นต้องมีความสามารถในการมองภาพรวมเชิงนโยบาย เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นข้าราชการที่มี “ความชำนาญการเฉพาะด้าน” (Specialist) สูง สามารถทำงานแบบ “เฉพาะกิจ” (Ad hoc) มีค่านิยมเน้นการทำงานอย่างมีคุณภาพ มีความคล่องตัวสูง (Mobile Ability) มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีทักษะในการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ ยึดถือ/ชื่อตรงต่อหลักการและหลักวิชาการ มีทักษะการประสานงาน และประสานความร่วมมือมือสร้างเครือข่ายการทำงาน ฯลฯ

- คุณลักษณะของข้าราชการที่มีจิตสาธารณะ ข้าราชการไทยจำเป็นต้องมีจิตบริการ (Service Mind) สามารถทำงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ และมีทักษะแบบผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)
  - คุณลักษณะของข้าราชการที่มีจริยธรรม ข้าราชการไทยจำเป็นต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นผู้กำหนดควบคุม กำกับดูแลกติกา (Regulator) ที่ดี มีความเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ
- 4) คุณลักษณะของข้าราชการที่พึงประสงค์ตามภาพอนาคตด้านลบได้แก่
- คุณลักษณะของข้าราชการมีอาชีพ ข้าราชการไทยจำเป็นต้องมีความสามารถเรียนรู้ และปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้เชี่ยวชาญในงาน (สามารถให้ความรู้แก่ฝ่ายการเมืองเพื่อตัดสินใจได้ถูกต้อง) รู้จักการบริหารความเสี่ยง เรียนรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และมีทักษะการบริหารเวลา
  - คุณลักษณะของข้าราชการที่มีจิตสาธารณะ ข้าราชการไทยจำเป็นต้องมีหน้าที่ส่งเสริมช่วยเหลือให้การทำงานของราษฎรให้ได้รับความสะดวกมากขึ้น มีจิตใจบริการมากขึ้น ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการมากกว่าที่จะเป็นผู้ควบคุม และมี “จิตวิญญูณ” ของความเป็นข้าราชการ

- คุณลักษณะของข้าราชการที่มีจริยธรรม ข้าราชการไทย จำเป็นต้องเป็นแบบอย่างของคุณธรรม จริยธรรมในสังคม ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกลางตามหลักการ ไม้ออนเอน อ่อนไหว หรือหวั่นเกรงอำนาจฝ่ายการเมือง รักษาความถูกต้อง และยึดหลักการ^[55]

4.3.3 คุณลักษณะหลักของข้าราชการในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

4.3.3.1 การพัฒนาข้าราชการให้มีความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เพื่อให้ประเทศไทยได้ประโยชน์สูงสุด ปัจจัยสำคัญคือตัวข้าราชการเองจะต้องตระหนักถึงความสำคัญ และภาคราชการจะต้องสร้างการรับรู้ให้ข้าราชการทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ดังนั้น สำนักงาน ก.พ. จึงกำหนดแนวทางการสร้างความพร้อมให้ข้าราชการเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยสามารถสรุปเนื้อหาได้ดังนี้^[47]

- เน้นการสร้างความรู้ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในกลุ่มผู้บริหารระดับกลางและข้าราชการระดับปฏิบัติการ
- การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อสร้างความพร้อมให้กับบุคลากร ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลประเทศ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องประชาคมอาเซียนในเชิงลึก และข้อมูลประเทศไทยในประชาคมอาเซียน

- พัฒนาทักษะที่จำเป็นของบุคลากรภาครัฐใน 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านกฎหมาย และทักษะการกำหนดมาตรฐานและการสร้างเครื่องมือทางข้อตกลงระหว่างประเทศ
- สร้างทัศนคติที่จำเป็นของบุคลากรภาครัฐ
- สร้างสมรรถนะที่จำเป็นของบุคลากรภาครัฐ

4.3.3.2 ทัศนคติที่จำเป็นของบุคลากรภาครัฐ 2 ด้าน

1) ทัศนคตินานาชาติ

เป็นการปรับทัศนคติ รวมถึงพฤติกรรมของบุคลากรภาครัฐในฐานะผู้แทนของประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องละเอียดอ่อนมาก เนื่องจากประเทศไทยไม่ได้เป็นประเทศศาสนาอิสลามเหมือนมาเลเซีย อินโดนีเซีย และบรูไน ในขณะที่เดียวกัน สปป.ลาว เวียดนาม ยังมีอุดมคติแบบสังคมนิยม ดังนั้นความคิดต่างกันจึงเป็นรายละเอียดที่ต้องทำความเข้าใจแบบยอมรับความต่างที่อยู่ร่วมกันได้ และการปรับทัศนคติเชิงบวกต่อประเทศสมาชิกและประชาคมอาเซียนของกันและกัน ทั้งการเสริมสร้างอัตลักษณ์อาเซียนที่มีความกลมเกลียวต่อกัน

2) ทัศนคติการบริการที่เป็นมาตรฐานเดียว

เนื่องจากบุคลากรภาครัฐยังเห็นว่างานในส่วนอาเซียน คือ ภารกิจที่นอกเหนือภารกิจหลักของตนเอง รู้สึกเป็นภาระที่เพิ่มขึ้นจากงานประจำ ทำให้มาตรฐานการบริการของภาครัฐมีความแตกต่างกัน มีหลายมาตรฐานขึ้นอยู่กับบุคลากรที่ให้บริการ ดังนั้น จึงควรมีการปรับทัศนคติในการให้บริการที่เป็นมาตรฐาน

4.3.3.3 คุณลักษณะของบุคลากรภาครัฐในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (สมรรถนะที่จำเป็นของบุคลากรภาครัฐ 7 ด้านในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน)

1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์

คือ การทำงานที่เน้นเป้าหมายแบบบูรณาการ มีทั้งบทบาทในเชิงรุกและเชิงรับ โดยมียุทธศาสตร์ร่วมของทุกหน่วยงาน และคงไว้ซึ่งผลประโยชน์ของภูมิภาคเช่นกัน

2) การทำงานเป็นทีม

เนื่องจากส่วนใหญ่ยังมีการทำงานแยกส่วน และทำงานเฉพาะตามโครงสร้างของระบบราชการ ไม่ก้าวก้าวกัน ทำให้ขาดการทำงานแบบบูรณาการ ดังนั้นการทำงานเป็นทีมเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์นั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้การประสานงานระหว่างกระทรวง การรายงานสถานการณ์ให้ทราบระหว่างกระทรวง และการกำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกันสามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในเวทีอาเซียนได้

3) การมีองค์ความรู้

คือ มีองค์ความรู้ในเชิงลึกที่ครบถ้วนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและประเทศสมาชิกในแง่ของโครงสร้างองค์การยุทธศาสตร์ ข้อมูลพื้นฐานของประเทศสมาชิก วัฒนธรรม สิ่งที่ดีควรทำและไม่ควรทำในวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน การมีองค์ความรู้เชิงลึกในแง่ยุทธศาสตร์ของชาติ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่จะได้รับผลกระทบจากนโยบายอาเซียนเชิงลึก นอกจากนี้ต้องมีความรู้ในด้านการเจรจา การประชุม รวมถึงข้อกฎหมาย

4) การมีความโปร่งใส และมีมาตรฐานในการทำงาน

อีกทั้งเข้าใจและสามารถปรับใช้วิธีการทำงานในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานสากลระดับภูมิภาคได้จริง

5) ความเป็นนานาชาติ

บุคลากรมีความเปิดกว้างทางความคิด มีทักษะที่ยืดหยุ่น และคล่องตัวในบริบทนานาชาติ

6) ความเป็นผู้สนับสนุน (Facilitator)

ได้แก่ บุคลากรที่มีสมรรถนะเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากข้อตกลงประชาคมอาเซียน ทั้งในและต่างประเทศอย่างรู้เท่าทัน

7) การมีภาวะผู้นำเชิงรุก

คือ การที่บุคลากรมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการนำภาคส่วนอื่นของสังคมให้เกิดความตระหนัก และเข้าถึงผลประโยชน์จากประชาคมอาเซียนอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้ภาครัฐสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนได้รับผลประโยชน์สูงสุด และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ของประเทศได้^[48]

4.3.3.4 การเตรียมความพร้อมกำลังคนภาครัฐสู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้ผลการศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นแนวทาง ในการพัฒนากำลังคนภาครัฐ

คุณลักษณะของบุคลากรภาครัฐที่พึงประสงค์สู่การรวมตัวของ
ประชาคมอาเซียน

- มีความเป็นนานาชาติ
- มีความเป็นมืออาชีพ
- มีความเป็นผู้สนับสนุน

มีความเป็นนานาชาติ

- มีทัศนคติเชิงบวกต่ออาเซียน และประชาคมอาเซียน
- มีทัศนคติต่อประเทศสมาชิกในลักษณะ “ภูมิภาคนิยม” มองว่า “คนในประชาคมอาเซียนคือ พลเมืองของภูมิภาค มีความเท่าเทียมกัน และต้องพึ่งพากัน”
- มีความรู้ และเข้าใจในประเพณีและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศในประชาคมอาเซียน
- มีทักษะด้านภาษาอังกฤษในระดับการสนทนา เจริญต่อรอง การเขียนข้อกฎหมาย การจัดทำข้อเสนอโครงการ การเข้าใจ คำศัพท์เฉพาะการเข้าใจภาษาของประเทศสมาชิก โดยเฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานในตะเข็บชายแดน
- มีทักษะการเจรจาต่อรองอย่างมีกลยุทธ์ รู้เป้าหมายในการเจรจา รู้ ข้อมูลเชิงลึกของคู่เจรจา รู้เทคนิคการเจรจา และเข้าใจสถานการณ์
- มีทักษะด้านการประชุมนานาชาติระดับสากล (ประเด็น เป้าหมาย ภาษา และการจัดทำบันทึกการประชุม)

- มีทักษะในการอ่าน และเข้าใจข้อตกลง กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายของประเทศสมาชิก รวมทั้งการปรับใช้กับบริบทของไทย

มีความเป็นมืออาชีพ

- ทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยยึดเป้าหมายร่วมกัน
- มีการสั่งสมความรู้ ความเชี่ยวชาญในงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจอาเซียน และสามารถถ่ายทอดความรู้ความเชี่ยวชาญนั้นๆ ให้แก่เพื่อนร่วมงาน
- มีขั้นตอนการทำงานที่โปร่งใส ได้มาตรฐาน มีความเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- มีจิตสำนึกของการทำงานเป็นทีม มีการสร้างเครือข่ายกับทุกภาคส่วนและประเทศสมาชิก
- มีความเข้าใจ และสามารถกำหนดมาตรฐานการทำงานที่เป็นสากล

มีความเป็นผู้สนับสนุน

- มีภาวะผู้นำเชิงรุก โดยมียุทธศาสตร์ในการนำภาคส่วนต่างๆ ของสังคมให้ตระหนัก และเข้าใจเรื่องอาเซียนและประชาคมอาเซียน เพื่อให้ภาครัฐสามารถดำเนินบทบาทเชิงรุกในการนำประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการแข่งขันได้ตามพันธะกรณี
- เข้าใจความต้องการของภาคเอกชนและประชาชน พร้อมทั้งจะอำนวยความสะดวกให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากข้อตกลงของประชาคมอาเซียน สามารถให้บริการได้อย่างมีมาตรฐานระดับสากล โปร่งใส คล่องตัว มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล^[62]

5

ยุทธศาสตร์ และภารกิจ
ของแต่ละกระทรวง และหน่วยงานหลัก
ที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับ ASEAN

5.1 ยุทธศาสตร์ และภารกิจของแต่ละกระทรวง

ยุทธศาสตร์และภารกิจของแต่ละกระทรวงกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 เสาหลัก (Pillars) ได้แก่

- 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน
- 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ในแต่ละยุทธศาสตร์นั้น กระทรวงต่างๆ มีภารกิจที่จำเป็นต้องปฏิบัติ ตั้งแต่แผนงาน จนถึง การปฏิบัติการให้ลุล่วง เพื่อตอบสนองประเด็นยุทธศาสตร์นั้นๆ

5.1.1 การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

กระทรวงการต่างประเทศ

กระทรวงการต่างประเทศ ได้รับมติจากคณะรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นประธานคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติและเป็นประธานคณะกรรมการดำเนินการเพื่อจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน โดยกระทรวงการต่างประเทศได้ตั้งให้มีหน่วยงานรับผิดชอบคือกรมอาเซียน ซึ่งกรมอาเซียนมียุทธศาสตร์ดังนี้^[3]

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ดำเนินการเชิงรับและรุกในมิติต่างๆ เพื่อรักษาและผลักดันบทบาท/จุดแข็งของไทยในเวทีอาเซียนทั้งในกลุ่มประเทศสมาชิก

อาเซียน 10 ประเทศ กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 5 ประเทศ และ กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่ 4 ประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ใช้ประโยชน์จากศักยภาพของประเทศไทย เพิ่มบทบาท ยุทธศาสตร์ของไทยในอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา เพื่อสร้างความก้าวหน้าในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาทิจา ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชนธรรมาภิบาลการลดช่องว่างเพื่อการพัฒนา การเชื่อมโยง ระหว่างกัน รวมทั้งการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับองค์กรเพื่อสนับสนุนการ ดำเนินงานของอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนและส่งเสริมการเชื่อมโยงที่ครบวงจร ระหว่าง ทั้ง 3 ประชาคมอาเซียน และในกรอบเวทีต่าง ๆ ทั้งอาเซียน อาเซียนบวก หนึ่งกับประเทศคู่เจรจาเป็นรายประเทศ อาเซียนบวกสาม และเวทีเอเชีย ตะวันออก เป็นต้นเพื่อสนับสนุนกระบวนการรวมตัวในอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ผลักดันวาระของประชาชนในอาเซียน อาทิจา การ บริหารจัดการภัยพิบัติ ประเด็นที่เกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหา ข้ามชาติ และผลกระทบที่เกิดจากความเชื่อมโยงระหว่างกัน ในอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ผลักดันแนวทางดำเนินงานภายในประเทศเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายการเตรียมความพร้อมของภาคส่วนต่างๆ ในประเทศไปสู่ การเป็นประชาคมอาเซียน รวมทั้งส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคม อาเซียนแก่สาธารณชน

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) เป็นหน่วยงานในสังกัด สำนักนายกรัฐมนตรีรับผิดชอบดำเนินการเพื่อรองรับประชาคมการเมือง

และความมั่นคงอาเซียนในระดับนโยบายของไทย ได้จัดทำร่างยุทธศาสตร์ในการดำเนินการด้านการเมืองและความมั่นคง เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์^[80] คือ

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเมือง
2. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างบรรทัดฐานความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาค
3. ยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีลักษณะข้ามชาติ
4. ยุทธศาสตร์การจัดการกับภัยพิบัติที่ส่งผลกระทบต่อรุนแรง
5. ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ปัญหาคความขัดแย้งในภูมิภาค
6. ยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์กับมหาอำนาจ

ทั้งนี้ในร่างยุทธศาสตร์ดังกล่าว จะกำหนดมาตรการในการดำเนินการแต่ละยุทธศาสตร์ ซึ่งปรากฏอยู่ในร่างยุทธศาสตร์แห่งชาติของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

กระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหมได้ใช้กลไกการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting : ADMM)^[41] เป็นส่วนเสริมสร้างเพื่อนำไปสู่การจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ซึ่งจากผลของการประชุม ADMM ที่ผ่านมามีเห็นชอบร่วมกันให้มีกิจกรรมความร่วมมือที่สำคัญ คือ

- ความร่วมมือระหว่างกลาโหมอาเซียนกับองค์กรภาคประชาสังคมในด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่

- การใช้ทรัพยากรและศักยภาพทางทหารอาเซียนในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ

- ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของอาเซียน

นอกจากนี้กระทรวงกลาโหมได้มีการจัดตั้งกองอาเซียน สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักนโยบายและแผนกลาโหม^[4] เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 โดยได้ปรับอัตราภายในของสำนักนโยบายและแผนกลาโหมเพื่อรองรับงานดังกล่าว โดยมีอัตรา คือ

1. แผนกอาเซียน 1 รับผิดชอบงานในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน และรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา และการดำเนินการอื่น ๆ ในกรอบของเสาหลักประชาคมการเมืองและความมั่นคง

2. แผนกอาเซียน 2 รับผิดชอบงานในกรอบของการประชุม ASEAN Regional Forum และการดำเนินการอื่น ๆ ในกรอบของเสาหลักประชาคมเศรษฐกิจและเสาหลักสังคมและวัฒนธรรม สำหรับแผนกกิจการชายแดน รับผิดชอบงานที่เกี่ยวกับการดำเนินการด้านความมั่นคงชายแดน เช่น การประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และการดำเนินการอื่น ๆ ภายใต้กรอบการประชุมดังกล่าว เพื่อให้หน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหม มีแนวทางในการดำเนินการรองรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 และจะได้นำแนวทางดังกล่าว ไปปรับปรุงการดำเนินการด้านกำลังพล การงบประมาณ และการบริหารจัดการต่าง ๆ ให้สอดคล้องต่อไป

กระทรวงยุติธรรม

กระทรวงยุติธรรมได้มีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยได้จัดทำยุทธศาสตร์^[21]และเตรียมการปฏิบัติดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ขับเคลื่อนการพัฒนากฎหมาย เพื่อสนับสนุนการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

โดยปรับปรุงกฎหมายและแนวปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพทั้งทางแพ่ง-พาณิชย์ และอาญา สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลไทยแก่ชาวต่างประเทศ รวมทั้งสร้างเครือข่ายอาสาสมัครในการให้บริการประชาชนด้านกฎหมายจากทุกภาคส่วน (Probono) และร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาองค์ความรู้ทางกฎหมายเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนากลไก และสร้างเสริมความเชื่อมโยงในระบบและกระบวนการยุติธรรม โดยเสริมสร้างความร่วมมือ เชื่อมต่อประสานการทำงานร่วมกัน มีการทบทวน และจัดทำฐานข้อมูลกระบวนการยุติธรรมให้ตอบสนองต่อคดีใหม่ๆที่จะเกิดขึ้นหลังจากเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และส่งเสริมให้มีศูนย์ประสานงานด้านกระบวนการยุติธรรมในทุกประเทศอาเซียน (ทูตยุติธรรม)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การยกระดับ และพัฒนาระบบบริการด้านกระบวนการยุติธรรม เพื่อสร้างความเสมอภาค และเป็นธรรม โดยส่งเสริมให้มีล่ามด้านกฎหมายในภาษาที่สำคัญของชาติอาเซียนในกระทรวงยุติธรรม ทั้งปรับปรุงและพัฒนาระบบสารสนเทศให้เข้าถึงได้ง่ายและเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับประชาชนในการให้บริการ และรับเรื่องร้องเรียน อีกทั้งเปิดศูนย์ให้บริการ รูปแบบ one stop service ในทุกภูมิภาคของประเทศ รวมทั้งพัฒนาแนวทางปฏิบัติกลาง (Guidelines) ในการให้บริการแก่

ประชาชนและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียหายที่รอรับการจ่ายค่า เยียวยา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : เสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบยุติธรรม ไทย โดยส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจหลักนิติรัฐ-นิติธรรม และสิทธิ มนุษยชนให้กับประชาชน ทั้งจัดทำดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพ และดัชนีความ เชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งการผลักดันให้กระทรวงยุติธรรม เป็นศูนย์แห่งความเป็นเลิศด้านการวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ที่จะส่งผลและผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำในการพัฒนากระบวนการ ยุติธรรม และหลักนิติธรรมในภูมิภาคอาเซียน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : ยกกระดับขีดสมรรถนะขององค์กร และ บุคลากรในกระทรวงยุติธรรม ให้มีความรู้เข้าใจถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับ กฎหมาย การใช้ภาษา และระบบงานยุติธรรมของประเทศอาเซียน รวมถึงมาตรฐานและแนวปฏิบัติของสหประชาชาติ ทั้งสนับสนุนบุคลากร ได้มีโอกาสในการปฏิบัติงานด้านอาเซียน

5.1.2 ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน

กระทรวงพาณิชย์

กระทรวงพาณิชย์มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้า ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ และได้รับมอบหมายตามมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อปี 2554 ให้เป็นเสาหลักด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีเป้าหมายที่จะบรรลุสู่การเป็นประชาคมในปี 2558 จึงได้กำหนด ยุทธศาสตร์หลักในการใช้อาเซียนเป็นฐานในการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจ

โลกภายใต้โลกาภิวัตน์ที่เศรษฐกิจของแต่ละประเทศมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รวมทั้งการแข่งขันที่รุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งในการดำเนินการกิจสำคัญนี้ กระทรวงพาณิชย์ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์และจัดทำพิมพ์เขียวในการดำเนินการ (Blueprint) เพื่อรองรับการเข้าสู่ AEC โดยมีเป้าหมาย และแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนร่วมกันระหว่างหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ทั้งในส่วนกลาง ภูมิภาค (76 จังหวัด) และในต่างประเทศ (66 แห่ง ใน 44 ประเทศทุกภูมิภาคของโลก) รวมทั้งบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในลักษณะที่สร้างความเป็นพันธมิตรร่วมกัน (Public-Private Partnership : PPP)

ในการเตรียมความพร้อมของไทยเพื่อเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 กระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดพิมพ์เขียวเป็นกรอบการดำเนินการรองรับ AEC ไว้ โดยมี 8 ยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้^[19]

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ขับเคลื่อนการเจรจาในเวทีเศรษฐกิจของอาเซียน และเวทีเศรษฐกิจการค้าอื่น เช่น WTO APEC ตลอดจนเวทีเจรจาทวิภาคี (Joint Trade Committees) ให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาศูนย์องค์ความรู้เกี่ยวกับ AEC โดยกระทรวงพาณิชย์จะจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Learning Center) เพื่อเป็นศูนย์กลางการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ AEC อย่างครบวงจร และบูรณาการแผนการจัดฝึกอบรม และสัมมนาของหน่วยงานกระทรวงพาณิชย์ ให้เข้มแข็ง เพื่อพัฒนาบุคลากรทั้งในภาครัฐและเอกชนอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การยกระดับการให้บริการของกระทรวงพาณิชย์ แก่ภาคเอกชน เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า โดยการพัฒนาระบบการให้บริการของกระทรวงอย่างครบวงจร และสร้างระบบการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์แบบช่องทางเดียว (Single Gateway) ตลอดจนให้บริการข้อมูลและคำปรึกษาทางธุรกิจผ่านศูนย์พัฒนาการค้าและธุรกิจไทยในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Business Support Centers) รวมทั้งสิ้น 87 ศูนย์ ในกระทรวงพาณิชย์ส่วนกลาง สำนักงานพาณิชย์ทุกจังหวัด และสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (ในอาเซียนและจีนตอนใต้) ศูนย์บริการส่งออกแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Export Service Center) ณ หน่วยงานสาขาของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ถนนรัชดาภิเษก และศูนย์แก้ไขปัญหาข้อพิพาททางการค้า (Trade Dispute Solution Center) ณ กระทรวงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของไทย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานรองรับเศรษฐกิจการค้ายุคใหม่ (Trade Infrastructure) เช่น ยกระดับมาตรฐานและคุณภาพสินค้าและบริการของไทย การพัฒนาธุรกิจ e-Commerce และการพัฒนาห่วงโซ่ด้านโลจิสติกส์การค้า เช่น คลังสินค้า ศูนย์กระจายสินค้า ด้านศุลกากร และการปรับประสานกฎระเบียบในการขนส่งและพิธีการศุลกากร เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคและการค้าชายแดนรองรับ AEC โดยกระทรวงพาณิชย์มุ่งเตรียมความพร้อมให้แก่จังหวัดต่างๆ ในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อใช้โอกาสทางธุรกิจการค้าและการลงทุนที่เพิ่มขยายให้เต็มศักยภาพและรับมือกับการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ซึ่งจะ

เป็นการสนับสนุนให้จังหวัดต่างๆ ของไทยก้าวไปสู่การเป็นนครแห่งอาเซียน (AEC Cities) โดยมีเป้าหมายในปี 2557-2558 ที่จะช่วยเตรียมความพร้อมให้แก่จังหวัดขอนแก่น เชียงราย และสงขลา นอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์ ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านและการค้าชายแดน และมีแผนดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า ณ จุดผ่านแดน ส่งเสริมการจัดงานแสดงสินค้าแถบชายแดนและในประเทศเพื่อนบ้าน และมุ่งดำเนินการให้เอกชน ได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มในอนุภูมิภาคต่างๆ อย่างเต็มที่ เช่น GMS และ ACMECS เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาและขยายเพิ่มสัดส่วนการตลาดของไทยใน AEC โดยกระตุ้นให้ภาคเอกชนไทยปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์มาให้ความสำคัญอย่างจริงจังแก่ตลาดอาเซียน และตระหนักว่าอาเซียน 10 ประเทศเป็นตลาดที่เชื่อมโยงเป็นผืนเดียวกันเสมือนกับเป็นตลาดภายในของไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 7 : การพัฒนากฎหมายด้านเศรษฐกิจการค้าให้ทันสมัย และสอดคล้องกับข้อผูกพันภายใต้ AEC (กระทรวงพาณิชย์มีกฎหมายภายใต้การกำกับดูแล จำนวน 31 ฉบับ)

ยุทธศาสตร์ที่ 8 : การพัฒนาบุคลากรของกระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในภาครัฐและภาคเอกชน โดยการยกระดับสถาบันกรมพระจันทบุรีนฤนาถของกระทรวงพาณิชย์ เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการดำเนินการพัฒนาบุคลากรภาครัฐและเอกชนสู่ความเป็นสากล และการจัดหลักสูตรอบรมพัฒนาผู้ประกอบการแบบบูรณาการให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เช่น โครงการ Young AEC Traders โครงการ OTOP Traders และโครงการสร้างนักธุรกิจมืออาชีพ เป็นต้น

กระทรวงการคลัง

จากการประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านการเงินการคลัง ครั้งที่ 1/2557 เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2557 ในการประชุมครั้งนี้ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังด้านการเงินการคลังเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน เพื่อใช้เป็นเอกสารหลักของกระทรวงการคลังในการดำเนินการเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังจัดทำขึ้นภายใต้วิสัยทัศน์ คือ “มีความเป็นเลิศด้านการเงินการคลัง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในอาเซียน” พร้อมทั้งจัดทำแผนงานโดยคำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับ แผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Blueprint) ทั้ง 3 ฉบับ ยุทธศาสตร์ประเทศ พ.ศ. 2556-2561 และยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังประจำปีงบประมาณ 2556-2559 โดยมาตรการด้านการเงินการคลังภายใต้ยุทธศาสตร์นี้ ได้รับการจัดกลุ่มเป็น 4 ยุทธศาสตร์ตามวัตถุประสงค์หลักของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่^[5]

- (1) เป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน
(Single Market and Production Base)
- (2) เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
(Competitive Economic Region)
- (3) พัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค
(Equitable Economic Development) และ
- (4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก
(Integration into the Global Economy)

จาก 4 ยุทธศาสตร์ข้างต้น สามารถจัดกลุ่มย่อยออกเป็น 13 กลยุทธ์ 34 มาตรการ โดยให้สำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นผู้ประสานงาน และให้ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้อำนวยการสำนักงานการเงินการคลังอาเซียนอีกตำแหน่งหนึ่ง^[6]

กระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยเป็นกระทรวงสำคัญที่จะขับเคลื่อนกลไกการปกครอง กลไกเศรษฐกิจจากส่วนกลางถึงส่วนท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นเครื่องบอกทิศทางของกระทรวงมหาดไทย ได้มีการลงนามให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ที่ผ่านมา^[29] โดยเรียกว่า

“แผนยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทยในการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียนปี พ.ศ. 2558” รวมทั้งใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งแผนดังกล่าวประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์หลักดังนี้^[29]

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากการรวมตัว กระทรวงฯ รับผิดชอบหลักในการขจัดความยากจนทั้งในระดับประเทศและระดับความร่วมมืออาเซียน จึงต้องสร้างความเข้มแข็งชุมชน ยกกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เช่น การพัฒนาศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และการตลาดสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ สู่สากล และมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งเรื่องการสร้างมาตรฐานบริการที่ดี การหาจุดเด่นเรื่องการท่องเที่ยว รวมทั้งการแก้ไขปัญหาโดยเร็ว

2. เสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง บรรเทาปัญหาภัยพิบัติ กระทบวงๆ ได้ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเตรียมการจัดการภัยพิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในประเทศและระดับความร่วมมืออาเซียน ซึ่งเป็นความมั่นคงรูปแบบใหม่

3. เสริมสร้างศักยภาพชุมชนและอัตลักษณ์อาเซียน ได้มอบหมายให้นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สร้างความตระหนักและความเข้าใจแก่ประชาชนในพื้นที่ด้วยภาษาง่าย ๆ โดยจังหวัดที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษคือ 31 จังหวัดที่มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ จังหวัดใกล้เคียงที่เป็นหัวเมืองใหญ่ก็ต้องเร่งสร้างความตระหนักรู้ด้วยสำหรับภาพรวมของจังหวัดที่โดดเด่นเรื่องการสร้างความตระหนักอาเซียน ได้แก่ มหาสารคามและนครพนม ทั้งสองจังหวัดมีศูนย์อาเซียนศึกษาให้ความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชน

4. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและระบบบริหารจัดการ กระทบวงๆ ต้องการให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่เหมาะสม และมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพรองรับประชาคมอาเซียน โดยจัดโครงการเรียนรู้ทางไกลแบบ E-Learning เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ

5. การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน กระทบวงมหาดไทย ในฐานะผู้นำของทีมงานจังหวัดอื่น ๆ ทั่วประเทศ 76 จังหวัด จึงต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาโลจิสติกส์ สถานีขนส่ง การเปิดจุดผ่านแดน

กระทรวงคมนาคม

จากแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master

Plan on ASEAN Connectivity : MPAC) ที่เน้นการเชื่อมโยง 3 ด้านหลัก ได้แก่ การเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐาน การเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบ และความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน ซึ่งได้รับการขยายผลโดยที่ประชุมรัฐมนตรีขนส่งอาเซียน ครั้งที่ 16 ได้รับรองแผนปฏิบัติการบรูไน 2555-2558 (Brunei Action Plan 2011-2015)^[12] ซึ่งเป็นแผนการดำเนินงานด้านการขนส่งของอาเซียนระยะ 5 ปี ที่มีการเชื่อมโยงกัน ทั้งด้านการค้า การบริการ และการไปมาหาสู่กันของประชาชน ทั้งนี้ กระทรวงคมนาคม ได้ปฏิบัติการที่ครอบคลุม 5 ด้านคือ^[13]

ด้านการขนส่งทางถนน

ด้านการขนส่งทางถนน ได้เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางหลวงระหว่างประเทศ 5 โครงการ แล้วเสร็จ 1 โครงการ ได้แก่ สายอำเภอพิบูลมังสาหาร-ช่องเม็ก(ส่วนที่ 1) และอยู่ระหว่างดำเนินการอีก 4 สาย ได้แก่ สายคอนสาร-วังปะจัน จังหวัดสตูล สายสุโขทัย-โกลก-อำเภอแวง-บ้านบุเกะตา จังหวัดนราธิวาส สายอำเภอพิบูลมังสาหาร-ช่องเม็ก(ส่วนที่ 2) เชียงเขาคะนาวศรี-กอกะเร็ก พร้อมปรับปรุงทางเดิมสายเมียวดี-เชิงเขาตะนาวศรี นอกจากนี้ยังได้พัฒนาปรับปรุงมาตรฐานทางหลวง ป้ายจราจร สิ่งอำนวยความสะดวกในการขนส่ง เร่งรัดการจัดทำมาตรฐานความปลอดภัยทางถนนและการควบคุมมลพิษ จัดทำระบบขนส่งและจราจรอัจฉริยะ (Intelligent Transportation System: ITS) และพัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านการขนส่ง

ด้านการขนส่งทางรถไฟ

ด้านการขนส่งทางรถไฟได้เร่งพัฒนาการเชื่อมโยงทางรถไฟสู่ประเทศเพื่อนบ้านใน 3 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางเด่นชัย-เชียงราย-เชียงของ เชื่อมโยงกับเส้นทางการค้า R3E เส้นทางบ้านไผ่-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด-มุกดาหาร-นครพนม ในเส้นทางสายภาคตะวันออกเฉียงเหนือเชื่อมโยงกับ สปป.ลาว และเส้นทางโครงข่ายช่วงที่ขาด (Missing Link) ช่วงสถานี อรัญประเทศ-คลองลึก เชื่อมโยงประเทศกัมพูชา

ด้านการขนส่งทางน้ำ

ด้านการขนส่งทางน้ำได้ส่งเสริมการขนส่งสินค้าทางลำน้ำโขง โดยเปิดใช้ท่าเทียบเรือเชียงแสน 2 และบูรณาการให้เกิดมาตรฐานในการขนส่งทางทะเลร่วมกัน เช่น จัดทำโครงสร้างอัตราค่าภาระท่าเรืออาเซียน รวมทั้งยกระดับมาตรฐานการควบคุมดูแลด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมในการเดินเรือ พัฒนามาตรฐานบุคลากรร่วมกัน โดยการฝึกซ้อมร่วมในการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานและเรือที่ประสบภัย รวมถึงพัฒนาการขนส่งทางลำน้ำอย่างยั่งยืน

ด้านการขนส่งทางอากาศ

ด้านการขนส่งทางอากาศได้เพิ่มประสิทธิภาพ โดยการขยายขีดความสามารถท่าอากาศยานสุวรรณภูมิระยะที่ 2 และท่าอากาศยานภูเก็ตให้เปิดให้บริการทางอากาศเต็มขีดความสามารถและทำความร่วมมือ ทำความตกลงด้านการบินกับประเทศคู่เจรจา เช่น จีน เกาหลีใต้และอินเดีย ฯลฯ

ด้านการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง

ด้านการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง ได้มีการเร่งรัดจัดทำกรอบความตกลงด้านการขนส่งของอาเซียน 3 ฉบับ ให้มีผลในทางปฏิบัติ ประกอบด้วย กรอบความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน กรอบความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามแดนและกรอบความตกลงว่าด้วยการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ รวมทั้งจัดทำความตกลงการขนส่งผู้โดยสารระหว่างประเทศ พัฒนาเส้นทางใหม่ในการขนส่ง และเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ตลอดจนการปรับปรุงกฎระเบียบ และกฎหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งข้ามพรมแดน

นอกจากนี้ การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ยังได้ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ด้วยวงเงินการลงทุนรวม 2.27 ล้านล้านบาท ซึ่งได้จัดเตรียมแผนการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการขนส่งทุกๆด้าน และมีโครงการสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (Motorway) การพัฒนารถไฟความเร็วสูง 4 สาย การพัฒนาทางคู่และทางรถไฟสายใหม่ 9 สายทาง การพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิระยะที่ 2 และการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไว้ 8 ยุทธศาสตร์

เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันเมื่อเปิด AEC โดยยุทธศาสตร์ ทั้ง 8 ประกอบด้วย^[10]

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ หรือ Zoning วิเคราะห์ความเหมาะสมของดินกับพืชแต่ละชนิด และสร้างความสมดุลในเรื่องของปริมาณการผลิตและการใช้สินค้าเกษตรเป็นรายชนิดสินค้า ทั้งนี้ เพื่อปรับให้อุปสงค์กับอุปทานมีความสมดุล ซึ่งจะสร้างให้ราคาสินค้าเกษตรมีเสถียรภาพมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer (เกษตรกรปราดเปรื่อง) มีจุดประสงค์เพื่อต้องการให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการทำการเกษตรที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต เกี่ยวข้องกับโครงการอาหารปลอดภัย (Food Safety) การรับรองมาตรฐานสินค้า (สัญลักษณ์ Q) ทั้งในเรื่องของตัวสินค้าและปัจจัยการผลิต การกำหนด พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาศูนย์เมล็ดพันธุ์พืช Asean Seed Hub

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาเมืองเกษตรสีเขียว (Green City) คือการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การจัดการดินและน้ำ คือต้องการขยายพื้นที่ชลประทานให้เพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การเพิ่มศักยภาพด้านสินค้าเกษตรชายแดนเพื่อรองรับ AEC ซึ่งด่านตรวจสินค้าเป็นหัวใจที่สำคัญ เพราะประเทศไทยมีด่านชายแดนติดกับประเทศต่าง ๆ จำนวนมาก จำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพการทำงานของด่านทั้งอุปกรณ์ และบุคลากร

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาศูนย์เครื่องจักรกลทางการเกษตร ให้เป็น ศูนย์กลางของอาเซียน เนื่องจากในอนาคตแรงงานภาคเกษตรจะขาดแคลน อย่างมาก จำเป็นต้องเป็นศูนย์รวมเครื่องจักรกลการเกษตร

จาก 8 ยุทธศาสตร์ได้พัฒนาเป็นโครงการสำคัญ (Flagship Project) ซึ่งได้มีการรายงานให้คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบตามที่กระทรวงเกษตร และสหกรณ์นำเสนอถึงความก้าวหน้าโครงการสำคัญ (Flagship Project) เมื่อวันที่ 25 ก.พ. 2557 ที่ผ่านมา^[11]

กระทรวงแรงงาน

กระทรวงแรงงานแผนพัฒนากำลังคนในระดับประเทศ พ.ศ. 2555 – 2559 ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางภาวะเศรษฐกิจและการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์และการเตรียมการปฏิบัติ ดังนี้^[22]

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตและพัฒนาศักยภาพกำลังคนทุกระดับ ต่อเนื่องตลอดชีวิต

โดยสร้างแหล่งเรียนรู้และส่งเสริมให้มีช่องทางการ ศึกษาเพื่อให้เกิด การเรียนรู้และการพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต ทั้งร่วมมือกับหน่วยงาน ทางด้านการศึกษาเพื่อเร่งส่งเสริมทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ จีน และภาษาเพื่อนบ้าน) ฯลฯ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน ด้านกำลังคนทุกภาคส่วน

โดยส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนในรูปแบบ Work Integrated Learning (WIL) มากขึ้นในทุกระดับ เพื่อพัฒนาทักษะในการทำงานจริง

เพิ่มความพร้อมให้กับคนในวัยแรงงาน ให้มีโอกาสเพิ่มเติมทักษะฝีมือแรงงานได้ตลอดเวลาโดยผ่านระบบ ICT และจัดเตรียมกำลังคนในบางสาขาที่ขาดแคลนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ โดยผลักดันให้พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ตรงต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพสูงและมีความสามารถในระดับสากล

โดยเตรียมความพร้อมกำลังคนเพื่อรองรับการขยายตัวของตลาดสินค้าและบริการอันเนื่องมาจากการรวมกลุ่มในภูมิภาคอาเซียน ทั้งส่งเสริมและพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพความรู้ความสามารถ ทักษะฝีมือ ทักษะใหม่ ๆ (ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี) และทักษะด้านภาษาเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับการย้ายฐานการผลิตที่จะเข้ามาในประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเสริมเครือข่ายในการพัฒนากำลังคน

โดยสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในการพัฒนากำลังคนอย่างเป็นรูปธรรม มีการจัดระบบการวางแผนพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจ มีการเสริมความรู้ด้านการวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากรที่เหมาะสมให้กับทุกภาคส่วน ทั้งส่งเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาเครือข่ายภาคีด้านกำลังคน และพัฒนาด้านการขยายเครือข่ายข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสนับสนุนให้กำลังคนมีความมั่นคงและหลักประกันในชีวิต

โดยปรับปรุงระบบบริหารจัดการด้านสวัสดิการและค่าตอบแทนเพื่อให้แรงงานมีหลักประกันที่มั่นคง/คุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่แรงงานทั้งในระบบและนอกระบบ ทั้งสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรเกี่ยวกับนายจ้างและลูกจ้าง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสนับสนุนให้กำลังคนมีคุณธรรม

โดยพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม และจริยธรรม เพื่อให้เกิดจิตสำนึกของในความรับผิดชอบต่อสังคมและมีความศรัทธาในศาสนา ที่ส่งเสริมศีลธรรม และสร้างความเป็นปึกแผ่นในสังคม

เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2557 กระทรวงแรงงานได้จัดตั้ง “กองอาเซียน”^[23] ให้มีหน้าที่ในการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบายและข้อเสนอแนะ แนวทางการดำเนินงานด้านแรงงานในกรอบอาเซียน และความร่วมมือในกรอบพหุภาคีอื่นๆ รวมทั้งดำเนินการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2557 กระทรวงแรงงานจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมยกร่างตราสารอาเซียน เพื่อร่วมกันร่างกฎหมายคุ้มครองแรงงานต่างด้าวระดับล่าง ซึ่งจะช่วยให้ทั้งแรงงานต่างด้าวที่มาทำงานในไทยได้รับการคุ้มครอง ขณะเดียวกันแรงงานไทยที่ไปทำงานในต่างประเทศก็จะได้รับการคุ้มครองเช่นกัน

กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา

กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา ได้ทำความร่วมมือกับกระทรวงการท่องเที่ยวของรัฐสมาชิกอาเซียน ว่าด้วยการยอมรับคุณสมบัติบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน(ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Tourism Professionals: MRA) โดยกำหนดให้มีกรรมการ 3 ชุด ดังนี้^[7]

1. คณะกรรมการวิชาชีพการท่องเที่ยวแห่งชาติ (National Tourism Professional Board : NTPB)

ประกอบด้วย ผู้แทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งนักวิชาการ และผู้มีส่วนร่วมด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง โดยองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติของแต่ละรัฐสมาชิกอาเซียนเป็นผู้คัดเลือก

2. คณะกรรมการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพการท่องเที่ยวแห่งชาติ Tourism Professional Certification Board: TPCB) ประกอบด้วย คณะกรรมการของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐบาลของแต่ละรัฐสมาชิกอาเซียน

3. คณะกรรมการติดตามตรวจสอบวิชาชีพการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee: ATPMC) ประกอบด้วย องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ (รัฐสมาชิกอาเซียน) และผู้แทนที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการวิชาชีพการท่องเที่ยวแห่งชาติ

กระทรวงพลังงาน

จากการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนครั้งที่ 31 ที่อินโดนีเซียเมื่อวันที่ 25-26 กันยายน พ.ศ. 2556 กระทรวงพลังงานได้ผลักดันความร่วมมือที่สำคัญในอีก 2 ด้าน คือ โครงการด้านการสร้างการรวมตัวของตลาดพลังงานอาเซียน (ASEAN Energy Market Integration: AEMI) ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกอาเซียนสามารถเชื่อมโยงแหล่งพลังงานในอาเซียนเข้ากับแหล่งที่มีความต้องการการใช้พลังงานในอาเซียนผ่านการเชื่อมโยงโครงสร้าง

พื้นฐานด้านต่างๆ และนำไปสู่การลดความไม่สมดุลระหว่างความต้องการ และการจัดหาพลังงานในอาเซียน รวมทั้งโครงการสร้างความตระหนักรู้ ด้านพลังงานในอาเซียน (ASEAN Energy Literacy Cooperation Initiative: AELCI) เพื่อให้ประชากรของประชาคมอาเซียนมีข้อมูลและมี เหตุผลเพียงพอต่อการตัดสินใจในด้านพลังงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนิน ชีวิตตั้งแต่ระดับของครัวเรือน ประเทศชาติ และภูมิภาคโดยรวม ประเทศไทย ได้ริเริ่มในการจัดประชุมเรื่อง “ความตระหนักรู้ด้านพลังงานของอาเซียน (AELCI)” ในเดือนมกราคม พ.ศ.2557 ที่ผ่านมา^[18]

กระทรวงอุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม มีหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุน การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนดังนี้

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.)

ได้เข้าร่วมในการเจรจา/เสนอแนะทำที่เพื่อกำหนดระยะเวลาในการ ลดภาษี และกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่เหมาะสมในการเปิดเสรีสินค้า อุตสาหกรรม รวมทั้ง เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินโครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (ASEAN Industrial Cooperation Scheme) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมของอาเซียน และสนับสนุนการแบ่งผลิตและการใช้วัตถุดิบในภูมิภาค

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)

เป็นหน่วยงานหลักฝ่ายไทย ซึ่งรับผิดชอบในการอำนวยความสะดวก ด้านการค้า ลดอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (Technical Barriers to Trade: TBT) ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.)

รับผิดชอบความร่วมมือด้านแร่ธาตุของอาเซียน

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

เป็นผู้แทนไทยเข้าร่วมกำหนดแผนงานความร่วมมือ และดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของอาเซียน

ส่วน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักฝ่ายไทยที่รับผิดชอบเรื่องการเปิดเสรีสาขาการลงทุน ได้ย้ายสังกัดจากกระทรวงอุตสาหกรรม ไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

5.1.3 ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี^[8]ให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักของไทย ในการประสานการดำเนินงานตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio Cultural Community: ASCC) ซึ่งในการเตรียมความพร้อมการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ได้มีการประชุมและประสานการดำเนินงานเป็นระยะๆ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การทำงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนบรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

- (1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- (2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม
- (3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม

(4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

(5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน

(6) การลดช่องว่างการพัฒนา

โดยผ่านมาคณะกรรมการขับเคลื่อนการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ได้ใช้กองอาเซียนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไว้ประสานงานและติดตามภารกิจของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนทั้งในและต่างประเทศ^[9]

กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการภายใน ปี พ.ศ. 2555 - 2558 เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ดังนี้^[28]

1. การให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยรณรงค์ให้ประชากรทุกคนอ่านออกเขียนได้ ลดอัตราการไม่รู้หนังสือ เปิดโอกาสอย่างเท่าเทียม โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนทางไกลการศึกษานอกระบบ การเรียนจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (Community Learning Centres - CLCs) ทั้งนี้ประเทศไทยได้รับการยอมรับจากกลุ่มประเทศอาเซียนว่าเป็นประเทศที่มีความเข้มแข็งในการส่งเสริมการพัฒนาระบบการเรียนการสอนผ่าน CLCs รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นด้วยและยังให้ความสำคัญกับการจัดทำหลักสูตรมาตรฐานอาเซียน (ASEAN Curriculum) สำหรับช่วงชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา อีกทั้งประเทศไทยยังเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาค เพื่อจัดทำรายละเอียดหลักสูตรอาเซียนในเดือนกันยายน พ.ศ.2555

2. การลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาราชการของอาเซียน โดยจัดหลักสูตร Preparation for the ASEAN Community in 2015 แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 35,000 คน เพื่อฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ

3. การส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม โดยเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอาชีวศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมภายในประเทศ พัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อเป็นกลไกและเครื่องมือในการพัฒนากำลังคนที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษาระหว่างสถาบันการศึกษาภาคเอกชนและสถาบันเฉพาะทาง

4. การส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในสาระวิชาและระดับชั้นต่างๆทั้งในรูปแบบ on-line และ off-line กำหนดสมรรถนะผู้เรียนในด้าน ICT ในแต่ละระดับการศึกษา พัฒนาระดับสถาบันการศึกษาให้มีความสามารถเฉพาะทางด้าน ICT เพื่อผลิตบุคลากรด้าน ICT ให้มีทักษะความเชี่ยวชาญสูง สร้างแรงจูงใจเพื่อเพิ่มศักยภาพแรงงานในการเข้าฝึกอบรม และสอบมาตรฐานวิชาชีพด้าน ICT ที่มีการกำหนดไว้ในระดับสากล พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง

5. การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์ โดยส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ นักวิทยาศาสตร์และบุคลากรทางด้านวิชาชีพทางด้านกรวิจัยที่มีคุณภาพ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งสร้างเครือข่ายการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา

กระทรวงสาธารณสุข

ในด้านสาธารณสุข ประเทศไทยได้รับเลือกให้เป็นประธานการประชุมรัฐมนตรีสาธารณสุขอาเซียน(ASEAN HEALTH MINISTERS' MEETING: AHMM)ระหว่างปี พ.ศ.2555 - 2557 และเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม AHMM ครั้งที่ 11 และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่การประชุม AHMM+3 และ AHMM+จีน รวมทั้ง การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส ด้านการพัฒนาสาธารณสุขที่ผ่านมา มีบทบาทนำในการผลักดันความร่วมมือด้านสาธารณสุขของอาเซียนในหลายด้านเช่น ด้านการเตรียมพร้อม และรับมือโรคระบาด ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยทำหน้าที่ประธานและ “Coordinating Office” ของ “เครือข่ายฝึกรวมนักระบาดวิทยาภาคสนาม (Field Epidemiology Training Network: FETN) ในกรอบความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ (ASEAN+3) ด้านสุขภาพจิต ประเทศไทยได้ริเริ่มให้มีการจัดประชุมคณะทำงานสุขภาพจิตขึ้นเป็นครั้งแรกในอาเซียนและได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานคณะทำงานสุขภาพจิตอาเซียน ASEAN Task Force on Mental Health (AMT) และดำรงตำแหน่งประธานอยู่ในปัจจุบันจนถึงสิ้นปี พ.ศ. 2557^[31]

กระทรวงวัฒนธรรม

บทบาทของกระทรวงวัฒนธรรมกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558 ในฐานะที่เป็นหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่ขับเคลื่อนการสร้างอัตลักษณ์บนพื้นฐานผลประโยชน์ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีความเป็นตัวตนร่วมกันในเรื่องของจารีต ค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรม ท่ามกลางความแตกต่างของทุกระดับทางสังคม ดังนั้นจึงทำยุทธศาสตร์ 3 ข้อในการสร้างอัตลักษณ์อาเซียนดังนี้^[24]

1. ส่งเสริมการตระหนักรับรู้เกี่ยวกับอาเซียน และความรู้สึกของประชาคมอาเซียน
2. การอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียน
3. ส่งเสริมการสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรม และส่งเสริมความร่วมมือกันในอุตสาหกรรมด้านวัฒนธรรม

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางและแผนงานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีเอกภาพของอาเซียน โดยริเริ่มและจัดทำ “ข้อริเริ่มกระบะปี (Krabi Initiative)” เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งข้อริเริ่มกระบะปีนี้ได้รับฉันทามติเห็นชอบจากรัฐมนตรีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของทั้ง 10 ประเทศ และปัจจุบันถือเป็น blueprint ที่สำคัญที่ทุกประเทศสมาชิกยึดถือเป็นแนวทางในการสร้างความร่วมมือ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขัน และยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวอาเซียนด้วย^[25]

นอกจากนี้ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังได้จัดตั้ง “ศูนย์เชี่ยวชาญด้านวัสดุสัมผัสอาหารแห่งเดียวของอาเซียน” (ASEAN Center for Expertise in Food Contact Materials) ซึ่งศูนย์นี้เป็นห้องปฏิบัติการกลางด้านวัสดุสัมผัสอาหารระดับชาติ เป็นแหล่งอ้างอิงและรับรองทางวิชาการด้านวัสดุสัมผัสอาหารแก่ผู้ประกอบการส่งออกอาหารไทยสู่ตลาดโลก^[26] ทั้งจัดงาน “120 ปี กรมวิทยาศาสตร์บริการ แหล่งรวมความเชี่ยวชาญ ร่วมสร้างเศรษฐกิจอาเซียน” เพื่อแสดงให้เห็นพัฒนาการ ผลงาน และความก้าวหน้าของงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของกรมวิทยาศาสตร์บริการที่พร้อมให้บริการ และส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าภาคเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่กำลังก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน^[27]

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จากแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาเซียน 2015 (ASEAN ICT Master Plan 2015) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลภายในอาเซียน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(ICT)^[16] ได้ร่วมมือกับสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Telecommunication Union: ITU) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN-ITU Seminar on ICT Accessibility and Assistive Technologies for Equity in Society) เพื่อส่งเสริมการใช้ ICT และเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้าน ICT ในอาเซียน โดยเฉพาะกลุ่มสตรี เด็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการ ระหว่างวันที่ 25 – 26 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ที่ผ่านมา นอกจากนี้ จากแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและ

การสื่อสารของอาเซียนปี 2015 (AIM 2015) ได้กำหนด ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์เป็นปัจจัยหลักในการส่งเสริมการอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน ในภูมิภาคอาเซียน และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เพื่อรองรับการเติบโตและการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้กำหนด 3 ยุทธศาสตร์เพื่อรองรับการเชื่อมโยงเครือข่ายและลดช่องว่างของการพัฒนาบริการอิเล็กทรอนิกส์ที่แต่ละประเทศยังมีระดับเทคโนโลยีและมาตรฐานที่ต่างกัน เพื่อสนับสนุนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนและพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของอาเซียน ซึ่งมียุทธศาสตร์โดยรวมดังนี้^[17]

1. กำหนดแผนการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์
2. พัฒนาองค์ประกอบบริการออนไลน์ ให้เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงบริการภาครัฐ
3. การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ICT ให้เข้มแข็ง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทย โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเจ้าภาพจัดประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นทางการ ครั้งที่ 12 (12th ASEAN Ministerial Meeting on the Environment: 12th AMME) เมื่อวันที่ 26 เดือนกันยายน พ.ศ. 2555 ซึ่งมุ่งหมายที่จะบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน คือ “Clean and Green ASEAN” ความสำเร็จที่ทำให้มั่นใจว่าจะปกป้องสิ่งแวดล้อม ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในภูมิภาค^[14]

และเข้าร่วมประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ 14 (14th ASEAN Ministerial Meeting on the Environment: 12th AMME) ที่ประเทศอินโดนีเซียเมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ.2556 ยืนยันว่า การดำเนินการเรื่องการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนเป็นเป้าหมายสำคัญเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งรับทราบการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. 2555 (Rio+20) ที่ได้ให้การรับรองกรอบการดำเนินงาน 10 ปีว่าด้วยการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนตามมติที่ 203 ของการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ ซึ่งรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมได้ออกแถลงการร่วมให้การรับรองในมตินี้ด้วย^[15]

5.2 หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวกับ ASEAN (กลไกระดับประเทศ)

ภารกิจงานที่เกี่ยวกับอาเซียนที่เป็นกลไกระดับประเทศ รัฐบาลได้กำหนดให้มีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ ในการผลักดันและสนับสนุน ให้การดำเนินงานสำเร็จได้ตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้ดังนี้

5.2.1 สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ (ASEAN National Secretariats)

รัฐบาลได้จัดตั้งสำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ (ASEAN National Secretariats) ตามกฎบัตรอาเซียน ข้อที่ 13 เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักระดับประเทศในการประสานกิจการอาเซียนและติดตามผลการดำเนินงานให้ทุกภาคส่วนของสังคมสามารถดำเนินงานในกรอบความร่วมมือ

อาเซียนในทุกมิติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติเป็นหน่วยงานระดับกรมในกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิก สำหรับประเทศไทยหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ^[2] ซึ่งกรมอาเซียนมีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงานและการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในฐานะสำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ เพื่อดำเนินงานความร่วมมือของอาเซียนให้สำเร็จและบรรลุผลตามมติที่ประชุมสุดยอดและเป้าหมายของการจัดตั้งอาเซียน ตลอดจนกฎบัตรอาเซียน และเสริมสร้างความเข้มแข็งและขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศ ตลอดจนเพิ่มอำนาจต่อรองของประเทศไทยในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้^[3]

(1) ดำเนินงานในฐานะสำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (ก) เป็นผู้ประสานงานกลาง
- (ข) เป็นหน่วยงานระดับชาติซึ่งเก็บรักษาข้อสนเทศในเรื่องทั้งปวงเกี่ยวกับอาเซียน
- (ค) เป็นผู้ประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับการอนุมัติข้อตัดสินใจของอาเซียน
- (ง) เป็นผู้ประสานงานและสนับสนุนการเตรียมการระดับชาติของการประชุมอาเซียน
- (จ) ส่งเสริมอัตลักษณ์และความสำนึกเกี่ยวกับอาเซียนในระดับชาติ
- (ฉ) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาประชาคมอาเซียน

(2) ดำเนินงานและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับคู่เจรจาและองค์กรระหว่างประเทศ ให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลภายใต้กรอบความร่วมมือของอาเซียน

(3) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

5.2.2 คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ

กฎบัตรอาเซียนยังระบุให้รัฐมนตรีต่างประเทศเข้าร่วมเป็นองค์ประกอบของคณะมนตรีประสานงานอาเซียน ซึ่งมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การประสานประเด็นที่คาบเกี่ยวกัน (Cross-cutting Issues) กระทรวงการต่างประเทศจึงได้เสนอให้มีคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกฎบัตรอาเซียนที่ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพและความร่วมมือระหว่างกันในระดับนโยบาย รวมทั้งเพื่อให้กระทรวงการต่างประเทศสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในการประสาน นโยบายระหว่างหน่วยงานต่างๆ ภายในประเทศ การประสานงานระดับชาติ เกี่ยวกับข้อตัดสินใจของอาเซียน และการดำเนินงานตามแผนงานสำหรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในฐานะคณะมนตรีประสานงานอาเซียนให้เข้ากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนงานของหน่วยงาน ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของไทย ซึ่งที่ประชุมคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2553 เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวง

การต่างประเทศหรือผู้แทนเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวง
ทุกกระทรวง ผู้แทนระดับสูง และผู้แทนภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมกันเป็น
กรรมการ และมีอธิบดีกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศเป็นเลขานุการ
โดยคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหรือเสนอ
แนวนโยบาย แนวทางและท่าทีของไทยในการเข้าร่วมกรอบความร่วมมือ
อาเซียน ประสานนโยบายและท่าทีในการดำเนินการต่างๆ ในกรอบความ
ร่วมมืออาเซียน และเพื่อความสำเร็จของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ จึง
ได้มีการจัดตั้งกลไกการดำเนินงานภายใต้คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ
อีก 5 คณะ ดังนี้

1) คณะกรรมการดำเนินการเพื่อจัดตั้งประชาคมการเมืองและ
ความมั่นคงอาเซียน

ดำเนินการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์และข้อเสนอแนะการดำเนินการ
เพื่อจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประสานงาน
ระหว่างหน่วยงาน และกำหนดแนวทางในการประสานงานกับประเทศ
สมาชิกอาเซียนอื่นๆ และสำนักเลขาธิการอาเซียนในส่วนที่เกี่ยวข้อง

2) คณะอนุกรรมการดำเนินการตามแผนงานไปสู่การเป็นประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียน

ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนงานการจัดตั้งประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) และเตรียมการรองรับผลกระทบ
ที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
รวมทั้งพิจารณาผลกระทบด้านกฎหมายและด้านเศรษฐกิจของการปฏิบัติ
ตาม AEC Blueprint ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของ
สังคมในการรับรู้ และการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการจัด
ทำแผนการดำเนินงานของไทยเพื่อบรรลุการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียน

3) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ดำเนินการสร้างสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน สร้างสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริม อัตลักษณ์ของอาเซียน

4) คณะอนุกรรมการว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ดำเนินการติดตามและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีการดำเนินการไปตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity) และเสนอแนะแนวทางและทำที่ไทยในการปฏิบัติตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน

5) คณะอนุกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน

ดำเนินการประสานนโยบายการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนแก่สาธารณชน จัดทำแผนและดำเนินกิจกรรมการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอาเซียน และรายงานผลการดำเนินการกิจต่อคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ

5.2.3 ศูนย์เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เพื่อการดำเนินการกิจด้านอาเซียนอย่างต่อเนื่อง คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้จัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พล.อ.ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร ผู้บัญชาการทหารสูงสุด และรองหัวหน้า

คสช. ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์ฯ ได้ออกคำสั่งแต่งตั้งให้ปลัดกระทรวง
กลาโหมและปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธานร่วมกันในคณะ
อนุกรรมการด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ส่วนด้าน
เศรษฐกิจมี พล.อ.อ.ประจิน จั่นตอง ผู้บัญชาการทหารอากาศ เป็นประธาน
คณะอนุกรรมการ ด้านสังคมและวัฒนธรรม มี พล.ร.อ.ณรงค์ พิพัฒนาศัย
ผู้บัญชาการทหารเรือ เป็นประธานคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการศูนย์อำนวยการเตรียมความพร้อมประเทศไทย
ในการเข้าสู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนนี้ ประกอบด้วย

กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม สภาความมั่นคงแห่งชาติ
และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ให้ความสำคัญต่อการเตรียมความ
พร้อมภายในประเทศ โดยมีการพิจารณาประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบ
ด้วย 5 ประเด็น คือ

1. การสร้างเอกภาพของอาเซียน และสร้างดุลยภาพทางอำนาจกับ
มหาอำนาจ
2. การสร้างความพร้อมภายใน เพื่อรับมือการติดต่อเชื่อมโยงในอาเซียน
3. การร่วมมือกับอาเซียนเพื่อรับมือกับการติดต่อเชื่อมโยงในอาเซียน
4. การปรับตัวอย่างสมดุลเพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ
5. การสร้างความตระหนักรู้ และทัศนคติที่เหมาะสมต่ออาเซียน

นอกจากนี้ยังมีความเร่งด่วนกับการปฏิบัติตามแผนบูรณาการใน
5 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย การบริหารจัดการชายแดน การสร้างความ
มั่นคงทางทะเล การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การสร้างความ
ไว้วางใจ และการทูตเชิงป้องกัน รวมถึงการเสริมสร้างศักยภาพในการ
ปฏิบัติการทางทหารร่วมกันของอาเซียน สำหรับแผนในระยะยาว ตั้งแต่
เดือนมกราคม 2559 เป็นต้นไป^[52]

6

ระบบการพัฒนาข้าราชการ

6.1 ภาพรวมของการพัฒนาข้าราชการ

6.1.1 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาครัฐ

เมื่อศึกษาการพัฒนาประเทศที่เจริญแล้วทุกประเทศ จะเห็นได้ว่าหัวใจแห่งการพัฒนาคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นพื้นฐานสำคัญ การให้การศึกษา ให้การอบรม ให้โอกาสในการพัฒนาต่างเป็นวิถีในการปฏิบัติของภาครัฐ โดยเฉพาะรัฐบาลมีหน้าที่หรือสร้างนโยบายการพัฒนาคน เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลง และที่สำคัญทรัพยากรมนุษย์ในภาครัฐ หรือบุคลากรที่ทำงานในภาครัฐนั้น เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการทำงานให้กับประเทศชาติสู่เป้าหมาย ตามนโยบายที่วางไว้

ทรัพยากรมนุษย์ในภาครัฐหรืออาจเรียกว่า กำลังคนภาครัฐในปัจจุบัน มีจำนวนรวมถึง 2,714,335 คน^[56] โดยแยกประเภทได้ดังนี้

ข้าราชการครู/บุคลากรทางการศึกษา 451,324 คน (ร้อยละ 27.36)

ข้าราชการพลเรือนสามัญ 358,735 คน (ร้อยละ 21.75%)

ข้าราชการทหาร 377,529 คน (ร้อยละ 21.75%)

ข้าราชการตำรวจ 209,275 คน (ร้อยละ 12.69%)

ข้าราชการประเภทอื่นๆ (ร้อยละ 16.45%) ซึ่งรวมถึง ข้าราชการ กทม. ร้อยละ 2.22 ข้าราชการองค์กร อิสระร้อยละ 0.83 ข้าราชการตุลาการ ร้อยละ 0.26 ข้าราชการอัยการร้อยละ 0.19 ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยละ 0.51 พนักงานเทศบาล.ร้อยละ 5.00 พนักงานส่วนตำบลร้อยละ 3.93

เมื่อมองในแง่เศรษฐกิจมหภาคจากตัวเลขกำลังคนภาครัฐรวมทุกประเภทมีจำนวนถึง 2,714,335 คนนั้น คิดเป็นร้อยละ 7.89 ของกำลังแรงงาน หรือมีบุคลากรภาครัฐ 1 คน ต่อประชากร 25 คน ซึ่งตัวเลขนี้จะมีผลต่อการแปรเปลี่ยนเศรษฐกิจระดับใหญ่มาก หรือคิดคำนวณง่าย ๆ ว่า จำนวนกำลังคนภาครัฐไทยมีมากเป็นสี่เท่าของประชากรประเทศเพื่อนบ้านอย่างบรูไน การจ้างงานหรือการจ่ายเงินเดือน จึงถือว่า “ภาครัฐเป็นผู้จ้างงานรายใหญ่ของประเทศ”

ในขณะที่ภาพใหญ่ของคำว่า “ภาครัฐ” ถูกมองในมุมมองที่เป็นมหภาค แต่ในความเป็นจริงแล้ว ยังมีมิติที่เป็นแบบจุลภาค การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาครัฐของไทยก็เช่นกันที่สามารถแบ่งได้ 2 ระดับคือ ระดับมหภาคและระดับจุลภาคโดยมีภารกิจที่ดำเนินการอย่างแน่นอน ซึ่งในระดับมหภาคเป็นการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับประเทศ ส่วนระดับจุลภาคเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับกระทรวง และกรม โดยอาศัยกระบวนการในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์และพันธกิจลงมาตามโครงสร้างการบริหาร เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถกำหนดกรอบกลยุทธ์และแผนปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือ สำนักงาน ก.พ. เป็นส่วนราชการระดับกรมในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนา ควบคุมดูแล โดยการนำแผนแม่บทต่างๆ ในการพัฒนาประเทศมาเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละหน่วยงานราชการ

นอกจากนี้ เพื่อให้มีความทันสมัยตามองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นในยุคโลกาภิวัตน์ และเกิดการพัฒนายอย่างต่อเนื่อง มีความยุติธรรมในภาครัฐ จึงได้นำการประเมินการบริหารทรัพยากรบุคคลแบบสมดุล (Human Resource Scorecard) ที่มีความแพร่หลายทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐของต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ในราชการพลเรือน และเพื่อให้ส่วนราชการทราบถึงสมรรถนะในการบริหารทรัพยากรบุคคลของตนเอง สำนักงาน ก.พ. จึงส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการจัดทำแผนกลยุทธ์ดังกล่าวมาตั้งแต่ปี 2547 ทั้งจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาราชการพลเรือน ปี พ.ศ. 2552 – 2556 ไว้ทั้งหมด 4 ด้าน คือ

1. การพัฒนาคุณภาพข้าราชการในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของสมรรถนะ

2. การพัฒนาราชการให้เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย และเข้าถึงประชาชน

3. พัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงทุกระดับในองค์กร โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้สามารถเป็นผู้นำตนเอง ผู้นำทีม ผู้นำองค์กร และผู้นำเครือข่าย

4. การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการทุกคนทุกระดับ ให้มีพลังกายที่เข้มแข็งและพลังใจที่พร้อมอุทิศเพื่อผลสัมฤทธิ์ของงาน

แม้ว่ากรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาราชการพลเรือน ปี พ.ศ. 2552 – 2556 จะจบสิ้นลงแล้ว แต่หากพิจารณาให้ดี จะเห็นถึงคุณค่าที่สามารถดัดแปลงมาใช้ได้ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน และยังคงสามารถตอบรับนโยบายใหม่ของประเทศ เช่น

1. ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) พ.ศ. 2556- 2561
2. มาตรการบริหารกำลังคนภาครัฐ (พ.ศ. 2557-2561)
3. แนวทางการยกระดับขีดสมรรถนะของบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. 2556-2558

จากพันธกิจของสำนักงาน ก.พ. ที่ตอบสนองนโยบายของรัฐบาล จะเห็นได้ว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาครัฐเป็นความท้าทายที่ต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงผลที่จะยกระดับสมรรถนะของข้าราชการระดับประเทศ และสามารถตอบสนอง ยุทธศาสตร์ประเทศให้สำเร็จ

6.1.2 ระบบการพัฒนาข้าราชการ

แผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาครัฐของไทยเริ่มต้นจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาของชาติ ไล่เลียงลงมาถึงแผนการบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นกรอบการทำงานของคณะรัฐมนตรี ต่อลงมาถึงแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ในทุกส่วนราชการ ไม่ว่าจะเป็นกระทรวง หรือกรม ได้แบ่งย่อยออกเป็นแผนปฏิบัติราชการประจำปีที่ทุกส่วนในกรม กอง และสำนักใช้เป็นกรอบในการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน

ปัจจุบันการจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละหน่วยงานราชการของไทย จะต้องมีแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกับกรอบทั้ง 3 ด้าน คือ^[48]

1. แผนการบริหารราชการแผ่นดิน
2. แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ในทุกส่วนราชการ (กระทรวง กรม แบ่งย่อยออกเป็นแผนปฏิบัติราชการประจำปีทีทุกส่วนในกรม กอง และสำนักใช้เป็นกรอบในการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน)
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือนที่กำหนดโดยสำนักงาน คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

แต่ละกระทรวงจะตั้งกรอบการบริหารงานนี้ไปใช้ตามความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย หรือตามบทบาทของกระทรวงที่จะสามารถตอบสนองนโยบายด้านต่างๆ ของรัฐบาลได้ และนำกรอบนโยบายนั้นมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรของตนด้วย

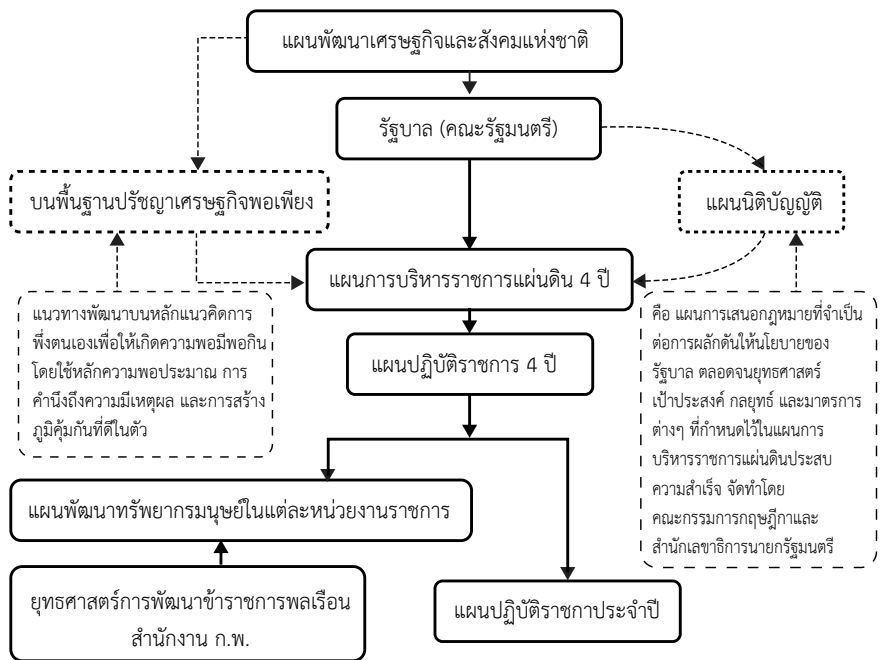
แผนการบริหารราชการแผ่นดิน จัดทำโดยคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2555-2558 ประกอบด้วยสาระสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่

1. แนวคิด และทิศทางการบริหารประเทศ
2. แนวทางการบริหารราชการแผ่นดิน
3. กลไกการนำแผนการบริหารราชการแผ่นดินไปสู่การปฏิบัติ
4. แผนงาน หรือโครงการที่มีลำดับความสำคัญตามนโยบายรัฐบาล

ซึ่งทั้ง 4 ส่วนจะช่วยสร้างความชัดเจน และกำหนดทิศทางการดำเนินงานของส่วนราชการต่างๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมาย เกิดความสามัคคี ประองดอง ความสมานฉันท์ ความผาสุก ความเป็นอยู่ที่ดี ความสงบ และปลอดภัยของประชาชนและสังคมส่วนรวม

โดยมีภาพรวมการบริหาร คือ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้จัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดินเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ละกระทรวงจะดึงกรอบการบริหารงานนี้ไปใช้ตามความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย หรือตามบทบาทของกระทรวงที่จะสามารถตอบสนองนโยบายด้านต่างๆ ของรัฐบาลได้ และนำกรอบนโยบายนั้นมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรของตนด้วยเป็นลำดับต่อไป

ภาพที่ 5 ระบบการพัฒนาข้าราชการไทย

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ, 2556

6.1.3 วิธีการพัฒนาข้าราชการ

การพัฒนาข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง

สำนักงาน ก.พ. ได้พัฒนาระบบข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance and Potential System) หรือ HiPPS ขึ้น เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่ข้าราชการผู้มีความสามารถสูงอย่างเป็นระบบ โดยเน้นที่การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Workplace Learning) และเสริมด้วยกลไกการสับเปลี่ยนหมุนเวียนงาน การสอนงาน และการเรียนรู้ผ่านการฝึกอบรม เพื่อให้ข้าราชการกลุ่มดังกล่าวได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งถ้าเปรียบกับภาคเอกชนแล้วก็เหมือนการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการคนเก่ง (Talent Management) ที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความก้าวหน้าในอาชีพ (Career Development) ^[58]

การพัฒนาข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

- (1) การพัฒนาตามกรอบการสะสมประสบการณ์รายบุคคล (Individual Experience Accumulation Framework: I-EAF)
- (2) การอบรมพัฒนา (Training & Development)

6.1.4 ประเด็นการพัฒนาข้าราชการในปัจจุบัน

ในความก้าวหน้าและการพัฒนาที่ไม่หยุดยั้ง หน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ยังคงดำเนินตามนโยบายรัฐบาลที่ได้มีการวางแผนงานหลัก ซึ่งประเด็นการพัฒนาข้าราชการในปัจจุบันจึงอยู่ในบริบทดังนี้

1.พัฒนาข้าราชการตามแผนยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) พ.ศ. 2556- 2561 ที่ให้ความสำคัญ 4 ด้าน แต่ด้านที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน ก.พ. โดยตรงคือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความสมดุลและปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐ (Internal Process) ยุทธศาสตร์นี้มีเป้าหมายชัดเจนว่า ต้องเพิ่มประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ และต้องให้ เกิดความผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ซึ่งหน่วยงานที่ต้องทำหน้าที่นี้คือ “การพัฒนากำลังคนภาครัฐ” ซึ่งในบริบทใหญ่ที่ยุทธศาสตร์หลัก ต้องการคือ

1) บริหารกำลังคนให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่มีในปัจจุบัน และเตรียมพร้อม สำหรับอนาคตโดย

ก. การวางแผนและบริหารกำลังคนให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Strategic Workforce Planning Management)

ข. การพัฒนากำลังคนและสร้างความพร้อมเชิงกลยุทธ์ (Develop Workforce Strategic Readiness)

ค. การดึงดูดและรักษากำลังคนคุณภาพในภาครัฐ (Attract and Retain Competent Workforce) เพื่อการบริหารกำลังคนให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่มีในปัจจุบันและเตรียมพร้อม สำหรับอนาคต

2) พัฒนาทักษะและศักยภาพของกำลังคนภาครัฐ และเตรียมความพร้อมบุคลากร ภาครัฐสู่ประชาคมอาเซียนโดย

ก. การพัฒนาทักษะศักยภาพของกำลังคนภาครัฐ

ข. การส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ

2. พัฒนาข้าราชการตามแนวทางยกระดับขีดสมรรถนะของบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. 2556-2558 ที่ต้องอาศัยความร่วมมือในเชิงบูรณาการของทุกหน่วยงาน เพื่อการทำงานได้ไปในทิศทางเดียวกัน โดยเน้นการดำเนินการใน 2 มิติคือ

ก. มิติเชิงปริมาณ ได้แก่ การพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้แก่บุคลากรภาครัฐในส่วนที่เหลือให้ครบภายในปี พ.ศ.2558^[59]

ข. มิติเชิงคุณภาพ ได้แก่ การพัฒนาและยกระดับขีดสมรรถนะของบุคลากรให้พร้อมปฏิบัติงานเพื่อรองรับ ภารกิจในปัจจุบัน และการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยมุ่งเน้นให้มีคุณลักษณะตามที่คาดหวัง

นอกจากนี้ เพื่อบรรลุเป้าหมายของการพัฒนา จึงได้วางแนวทางยกระดับบุคลากรในสี่ด้านดังนี้

1. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

- 1) มีการตื่นตัวในการรับรู้เกี่ยวกับอาเซียนทั้งในวงกว้างและในเชิงลึก
- 2) สามารถคิด ริเริ่มและมีความพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่างๆ
- 3) ยอมรับในการเปลี่ยนแปลงและสามารถทำให้ผู้อื่นเข้าใจ ในการปรับเปลี่ยนที่จะเกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางในการลดอุปสรรคและความเสี่ยง

2. มีความเป็นมืออาชีพ (Professional) โดยมีสมรรถนะดังนี้

1) มุ่งผลสัมฤทธิ์ เน้นการทำงานแบบบูรณาการ โดยทำงานทั้งเชิงรับและเชิงรุก โดยจัดทำยุทธศาสตร์ร่วมของหน่วยงาน รักษาสมดุล รักษาประโยชน์ภูมิภาค

2) ทำงานเป็นทีม เน้นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อติดตามสถานการณ์ของ หน่วยงานตลอดเวลา

3) มีความรู้เชิงลึกในภารกิจที่ตนเองปฏิบัติ รู้เขา รู้เรา ในประชาคมอาเซียน รวมไปถึง สิ่งที่ต้องทำ ไม่ควรทำในวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน รู้ในแง่ยุทธศาสตร์องค์กร ผลกระทบจากนโยบายที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน และรู้ทักษะต่างๆ เช่น การเจรจา การประชุมต่างๆ และมีความโปร่งใส มีมาตรฐานในการทำงาน เข้าใจและปรับใช้วิธีการทำงานในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานสากลระดับภูมิภาค

3. มีความเป็นนานาชาติ (International) ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1) มีความเป็นกว้างทางความคิด คิดเชิงบวกกับบริบทนานาชาติ ตัวอย่างคือ การเห็นประโยชน์จากการเปิดการค้าเสรี รู้หลักสากลนิยมมากพอที่จะสามารถสร้างสมดุล ระหว่างผลประโยชน์ของประเทศ และผลประโยชน์ภูมิภาค

2) มีความคิดเชิงบวก เห็นประโยชน์ในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน สร้างสมดุลในการรักษาความสัมพันธ์กับประเทศสมาชิก และประเทศมหาอำนาจ เคารพในความแตกต่าง และความหลากหลายของประชาคม

3) มีทักษะในการทำงานในบริบทสากล พูด เขียน อ่าน ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศเพื่อนบ้าน เข้าใจวัฒนธรรม ธรรมเนียม การเจรจากับ ประเทศสมาชิก มีความยืดหยุ่นในผลประโยชน์ของประเทศ ขณะเดียวกัน ก็ยืดหยุ่นตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

4. ความเป็นผู้สนับสนุน (Facilitator) ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1) มีภาวะผู้นำเชิงรุก มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการนำภาคส่วนอื่นๆ ของสังคม ตระหนักและเข้าถึงผลประโยชน์จากประชาคมอาเซียนอย่าง เท่าเทียม เพื่อให้ ทุกภาคส่วนทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์ของประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถของไทยในการแข่งขัน

2) การบริการที่เป็นเลิศ มีมาตรฐานในการให้บริการในระดับมาตรฐานสากล โปร่งใส ลดอุปสรรค เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้รับบริการ

6.2 กลยุทธ์การพัฒนาข้าราชการ

กลยุทธ์การพัฒนาข้าราชการของไทย สามารถศึกษาได้จากยุทธศาสตร์ การพัฒนาข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2552 – 2556 ในเวลาต่อมา สำนักงาน ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางด้านการพัฒนาบุคคลภาครัฐได้สนองนโยบาย หรือรองรับยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) พ.ศ. 2556-2561 ด้วย 2 มาตรการคือ มาตรการบริหารกำลังคนภาครัฐ พ.ศ. 2557-2561 และแนวทางยกระดับขีดสมรรถนะของบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. 2556-2558 ซึ่งได้เสนอในหัวข้อ 6.1.4 ประเด็นการพัฒนาข้าราชการในปัจจุบันไปแล้ว

6.2.1 กลยุทธ์บนการพัฒนาตามมาตรการบริหารกำลังคน ภาครัฐ พ.ศ. 2557-2561

การวางกลยุทธ์ในกรอบของมาตรการบริหารกำลังคนภาครัฐ พ.ศ. 2557-2561 นี้ เป็นการทำงานอย่างต่อเนื่องที่รัฐบาลต้องการเห็นการพัฒนาที่ดีขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้^[77]

1. การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง (Strategic Competencies) โดยมีแนวทางดำเนินการดังต่อไปนี้

- ก. พัฒนาทักษะ และขีดความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้านและเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและเวทีโลก
- ข. พัฒนาขีดความสามารถของผู้บริหารในการบริหารท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงและภาวะวิกฤติ(Leading in Crisis and Turbulent Time)
- ค. พัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ตระหนักถึงการบริหารและการปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง (Risk Smart Workforce)
- ง. ปรับเปลี่ยนทักษะและสมรรถนะให้เหมาะกับภารกิจ นโยบาย และทิศทางในการพัฒนาประเทศ (Workforce Renewal)

2. เตรียมกำลังคน เพื่อรองรับการสูญเสียจากการเปลี่ยนแปลง
โครงสร้างอายุและการบริหารความหลากหลาย (Intergeneration
and Diversity Management) โดยมีแนวทางดำเนินการดังต่อไปนี้

- ก. วางแผนสร้างความต่อเนื่องในการดำรงตำแหน่ง ที่มีความสำคัญทางกลยุทธ์(Succession Planning)
- ข. วางระบบจัดการความรู้ (Knowledge Management) เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานที่มีองค์ความรู้ทั้งประเภทที่ชัดเจนและโดยนัย (Tacit and Explicit Knowledge) ที่พร้อมสำหรับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ไม่ขาดช่วง
- ค. วางระบบการขยายหรือปรับเปลี่ยนอายุเกษียณและพัฒนา รูปแบบการจ้างงานหลังเกษียณอายุ (ในตำแหน่งหรือสายงานที่จำเป็นหรือขาดแคลน)
- ง. เพิ่มขีดความสามารถของผู้บริหารในการบริหารกลุ่มคนต่างช่วงอายุและมีความหลากหลาย เพื่อให้เกิด ความราบรื่นและพลังร่วมในการปฏิบัติงาน(Intergeneration Management)

3. การพัฒนากำลังคนกลุ่มคุณภาพ (Talent Management)
เพื่อให้มีจำนวนเพียงพอสำหรับการเป็นกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงใน
ภาครัฐ (Talent Pool) โดยมีแนวทางดำเนินการดังต่อไปนี้

- ก. ปรับปรุงระบบหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา พัฒนา รักษา และ
จูงใจกำลังคนคุณภาพภาครัฐ
- ข. บูรณาการการบริหารกำลังคนคุณภาพกลุ่มต่างๆ ในภาครัฐ
(ข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง นักเรียนทุนรัฐบาล ฯลฯ)

- ค. พัฒนาระบบการเคลื่อนย้ายกำลังคนคุณภาพภายในภาครัฐ และระหว่างภาครัฐกับภาคส่วนอื่นเช่น การแลกเปลี่ยนบุคลากร (Exchange Program) หรือการไปฝึกงานเพื่อส่งมอบประสบการณ์ (Secondment) เพื่อให้คนภาครัฐรู้สึกและรู้รอบ (Well-Rounded)
- ง. ติดตามประเมินประสิทธิผลและความคุ้มค่าในการพัฒนา กำลังคน ว่าสามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในภาครัฐ ได้มากน้อยเพียงใด (Talent Contribution)

4. พัฒนาทางก้าวหน้าในสายอาชีพให้สอดคล้องกับผลงานและสมรรถนะ (Career Planning and Development) โดยมีแนวทางดำเนินการดังต่อไปนี้

- ก. ส่งเสริมการจัดทำเส้นทางและวางแผนการพัฒนาความก้าวหน้าให้กับบุคลากรภาครัฐ
- ข. ส่งเสริมการทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan- IDP) ที่สอดคล้องกับความจำเป็น เน้นการพัฒนาผลงานสมรรถนะ ศักยภาพและคุณธรรมจริยธรรม
- ค. วางระบบติดตามและประเมินประสิทธิผลและความคุ้มค่าของการลงทุนในการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ(Return on Investment -ROI)

5. พัฒนาผู้บริหารส่วนราชการและนักทรัพยากรบุคคลให้มีความเป็นมืออาชีพในการบริหารทรัพยากรบุคคล (HR Professionalism) โดยมีแนวทางดำเนินการดังต่อไปนี้

- ก. พัฒนาสมรรถนะของผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารและอำนวยการทุกระดับ ให้มีความสามารถในการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล รวมทั้งกำหนดกลไกในการประเมินและพัฒนาขีดสมรรถนะด้านการบริหารคนของบุคลากรกลุ่มนี้อย่างต่อเนื่อง
- ข. เร่งรัดในการจัดทำมาตรฐานวิชาชีพด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ โดยมีสำนักงาน ก.พ.เป็นศูนย์กลางในกำหนดรับรองและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ (HR Accreditation and Development Center)

6.2.2 แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

มติคณะรัฐมนตรี 30 กรกฎาคม 2555 เรื่อง ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 มอบหมายให้

- กระทรวงแรงงาน
- กระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงาน ก.พ.

เป็นหน่วยงานหลักในเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยวางแผน

กำลังคนทั้งระบบ ครอบคลุมทรัพยากรมนุษย์ทั้งในภาครัฐ และภาคการผลิตและบริการ ทั้งในส่วนของจำนวนความต้องการการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน และทักษะด้านภาษา

โดยสำนักงาน ก.พ. รับผิดชอบด้านการบริหารกำลังคนภาครัฐให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่มีในปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต และการพัฒนาทักษะและศักยภาพของกำลังคนภาครัฐ และศึกษาวิเคราะห์เชิงลึกเรื่องอัตราากำลังคนภาครัฐ เพื่อวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งการเตรียมการแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบในการโอนย้ายบุคลากรให้มีความเหมาะสม

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 2 พฤศจิกายน 2555 รับทราบการบูรณาการยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) และยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558

กรอบความคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐภายใต้แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน Blueprint for the Socio-Cultural ASEAN Community (ASCC 2009 – 2015) ข้อ A การพัฒนามนุษย์ (Human Development) A7 พัฒนาขีดความสามารถของราชการพลเรือน (Building Civil Service Capacity) ได้วางเป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ สร้างระบบราชการพลเรือนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบสูง และเชื่อถือได้ด้วย

- การเพิ่มขีดความสามารถ และการเสริมสร้างสมรรถนะของทรัพยากรมนุษย์ในภาคราชการพลเรือนของ ASEAN และ
- การเพิ่มความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิก ASEAN

การวิเคราะห์ปัญหา/ผลกระทบของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

- บุคลากรภาครัฐ และระบบการบริหารภาครัฐต้องปรับตัว เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในลักษณะข้ามวัฒนธรรม (Cross Cultural)
- สมรรถนะทั่วไปของบุคลากรภาครัฐต้องปรับปรุงให้เหมาะกับการปฏิบัติราชการแนวใหม่ โดยเฉพาะทักษะในการสื่อสาร การใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาท้องถิ่นอาเซียน
- ภาครัฐต้องบริหารการเปลี่ยนแปลงในเชิงรุกมากขึ้น รวมทั้งปฏิรูปภาครัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อน การขาดความชัดเจนของทิศทาง แผนในทุกระดับ การขาดความยืดหยุ่นคล่องตัว กฎ ระเบียบที่ไม่ทันสมัย

สิ่งท้าทายในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

- อาจเกิดความเสี่ยงในการขาดแคลนกำลังคนคุณภาพในทุกระดับทุกประเภท โดยเฉพาะจากข้อตกลงด้านการยอมรับคุณสมบัติวิชาชีพซึ่งกันและกัน (สาขาแพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก นักสำรวจ และนักบัญชี) อาจทำให้เปิดโอกาสการเคลื่อนย้ายกำลังคนคุณภาพไปสู่ภาคส่วนในภูมิภาคอื่น
- ภาครัฐต้องสร้างมาตรฐานการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในระดับอาเซียน ทั้งในเรื่องโครงสร้าง ระบบการสรรหา ระบบการพัฒนา ระบบค่าตอบแทน และสิ่งจูงใจ และเงื่อนไขการจ้างงานในภาคราชการ ให้คล่องตัว ยืดหยุ่น สามารถดึงดูด และรักษาบุคลากรคุณภาพในระดับภูมิภาคมากขึ้น อาทิ Lateral Entry Talent Management ระบบจูงใจ ค่าตอบแทน และสวัสดิการ

แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐ

1. ให้มีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการพัฒนาในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.5 ของงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรของหน่วยงาน ในระยะเวลา 3 ปี

2. ปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทุกหน่วยงานในภาครัฐ บนฐานของสมรรถนะที่สำคัญ และจำเป็นในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อาทิ ปรับปรุงระบบการจัดสอบ การประเมินเพื่อวัดระดับสมรรถนะในการบรรจุบุคคลเข้าทำงาน การแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนระดับ เลื่อนตำแหน่ง การกำหนดค่าตอบแทนพิเศษ ฯลฯ

3. เสริมสร้างเครือข่าย และบูรณาการความร่วมมือภายในภาครัฐ ระหว่างภาครัฐ และภาคส่วนอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศ^[72]

สิ่งที่สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการ

- เสนอแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐ เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งได้รับการบรรจุไว้ในยุทธศาสตร์ประเทศ และยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2558

- คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ และสำนักงาน ก.พ. ให้ความเห็นชอบแนวทางการเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาข้าราชการพลเรือน

- จัดทำหลักสูตรร่วมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกระทรวงการต่างประเทศ จัดอบรมสร้างความรู้ พัฒนาทักษะเฉพาะด้าน พัฒนาระดับบริหารภาครัฐและเอกชน ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ตั้งแต่ปี 2554 - 2558 ปีละ 10 - 12 หลักสูตร (รวม e-Learning)

- ดำเนินการในมิติต่างๆ ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐ เช่น เครือข่ายกับสำนักงาน ก.พ. อาเซียน ฯลฯ และเตรียมการดำเนินการในเรื่องอื่นๆ เช่น ระบบการสรรหา ระบบค่าตอบแทน การสนับสนุนตำแหน่งที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

6.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาข้าราชการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐ

ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐ หรือการบริหารข้าราชการ และพนักงานของรัฐในกระทรวงต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของชาติให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ไปในทิศทางเดียวกันได้นั้น จึงต้องมีหน่วยงานรับผิดชอบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

6.3.1 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือเรียกโดยย่อว่า สำนักงาน ก.พ. เป็นส่วนราชการระดับกรมในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่เป็นองค์กรกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือน โดยการบริหารงานของ “คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน” ซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน ตาม “พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน” ภายใต้ระบบคุณธรรม ทำหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีคุณภาพชีวิต และการทำงานที่ดี และพัฒนาระบบการบริหารกำลังคนในราชการให้เป็นกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

วิสัยทัศน์

เป็นผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลภาครัฐบนหลักของระบบคุณธรรม เพื่อประสิทธิผลของราชการ

พันธกิจ

พัฒนา และวางระบบบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนการบริหารกำลังคนภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ

1. สร้าง และพัฒนาทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือนให้มีสมรรถนะขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการ และให้บริการประชาชน

2. พิทักษ์ระบบคุณธรรมในราชการพลเรือน เสริมสร้างมโนสำนึก และความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวม

บทบาท และหน้าที่ในการพัฒนาข้าราชการ

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กำหนดให้สำนักงาน ก.พ. มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอ และให้คำปรึกษาคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย และยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลในภาครัฐ ด้านมาตรฐานค่าตอบแทน การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล การวางแผนกำลังคน และด้านอื่นๆ เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ ให้ส่วนราชการต่างๆ มีหน้าที่ดำเนินการให้มีการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ข้าราชการพลเรือน เพื่อให้มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิต มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด และเพื่อเป็นการประหยัด สำนักงาน ก.พ. จะดำเนินการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และเสริมสร้างแรงจูงใจให้ข้าราชการทั้งทำหน้าที่ดูแลให้การดำเนินการด้านบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในกระทรวง และกรมต่างๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ตั้งแต่การกำหนดตำแหน่ง และอัตราเงินเดือน การสอบเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ การแต่งตั้งโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง และอัตราเงินเดือน ไปจนถึงการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในปัจจุบันสำนักงาน ก.พ. มุ่งเน้นการพัฒนาข้าราชการ โดยยึดหลักสมรรถนะ (Competency) และการพัฒนาขีดความสามารถ (Capability) เพื่อให้ข้าราชการเป็นผู้ปฏิบัติงานที่ทรงความรู้ (Knowledge Worker) สามารถปฏิบัติงานภายใต้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และระบบ

บริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง สามารถพัฒนางานในหน้าที่อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยการพัฒนาที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

โดยที่สำนักงาน ก.พ. มีบทบาทเป็นผู้เสนอแนะ กำกับ ดูแล และให้คำปรึกษาแก่ส่วนราชการในการดำเนินงานฝึกอบรมและพัฒนา สำนักงาน ก.พ. จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือนชั้นขณะเดียวกันก็ได้จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาที่มีรูปแบบหลากหลาย เช่น การจัดหลักสูตรในห้องเรียน การจัดหลักสูตรฝึกอบรมทางไกล การฝึกอบรมด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ ข้าราชการรุ่นใหม่ ข้าราชการผู้มีศักยภาพสูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับสูง ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคล ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

นอกจากหน้าที่ในการพัฒนา ฝึกอบรม และการให้ทุนทางการศึกษาแก่ประชาชนและข้าราชการแล้ว สำนักงาน ก.พ. ยังมีอีกหนึ่งหน้าที่ที่สำคัญ คือ การสรรหาบุคคลเข้ารับราชการเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการ โดยมีด้วยกัน 3 กรณี คือ กรณีที่ 1 การสอบแข่งขัน กรณีที่ 2 รับสมัครจากบุคคลทั่วไป หรือรับสมัครเฉพาะผู้ผ่านการกลั่นกรองเบื้องต้นแล้ว ในบางตำแหน่ง อาจเป็นกรณีที่ 3 กรณีที่มีเหตุพิเศษที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการสอบแข่งขัน เช่น กรณีคุณวุฒิที่หาผู้สำเร็จการศึกษาได้ยาก หรือได้รับทุนรัฐบาล เป็นต้น ทั้ง 3 กรณีนั้น สำนักงาน ก.พ. อาจเป็นผู้ดำเนินการเอง หรือให้ส่วนราชการดำเนินการก็ได้

สำนักงาน ก.พ. จะเป็นผู้เปิดการสอบภาคความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก) สำหรับระดับปริญญาตรีและปริญญาโท เมื่อผู้สมัครสามารถ

สอบภาค ก ได้แล้ว จึงจะสามารถขอสมัครเพื่อบรรจุข้าราชการและพนักงานของรัฐกับส่วนราชการ เพื่อขอสอบความสามารถเฉพาะตำแหน่ง (ภาค ข) และการสอบสัมภาษณ์เพื่อหาความเหมาะสมกับตำแหน่ง (ภาค ค) ตามลำดับ

สรุปได้ว่าสำนักงาน ก.พ. มีบทบาท และหน้าที่เปรียบเสมือนกับฝ่ายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของรัฐที่มีหน้าที่ในการบริหาร และพัฒนาข้าราชการพลเรือนให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เป็นบุคลากรที่มีศักยภาพสูงที่ให้ประสิทธิผลในการทำงานสูงสุด ควบคู่ไปกับการสนับสนุนด้านการพัฒนา และฝึกอบรมทั้งในสำนักงาน ก.พ. เอง และการไปศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งรักษาขวัญและส่งเสริมกำลังใจในการทำงานของข้าราชการในส่วนรวม

บทบาทของสำนักงาน ก.พ. ต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

สำนักงาน ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ในราชการพลเรือนของประเทศไทย มีบทบาทโดยตรงในเสาสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community - ASCC) ซึ่งเป็นหนึ่งใน 3 เสาหลักตามแผน Roadmap สู่ประชาคมอาเซียน

หน้าที่หลัก 2 ประการของ ASCC คือ การพัฒนามนุษย์ (Human Development) และการเสริมสร้างขีดความสามารถของภาครัฐในการให้บริการประชาชน (Building Civil Service Capability) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และยกระดับมาตรฐาน การทำงานของระบบราชการในกลุ่มประเทศอาเซียนให้ตอบสนองต่อภารกิจของรัฐ และการให้บริการประชาชน ตลอดจนปรับบทบาท และภารกิจของระบบราชการให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก และให้มีการ

ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในด้านการพัฒนาคนระหว่างข้าราชการของ
กลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อให้กำลังคนภาครัฐของภูมิภาคอาเซียน
มีความรู้ ความสามารถ และมีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความ
สามารถต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

สำนักงาน ก.พ. กับการเตรียมความพร้อมข้าราชการไทยสู่ประชาคม อาเซียน

สำนักงาน ก.พ. มีความตระหนักในการสร้าง และเตรียมความพร้อม
ข้าราชการไทย เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยได้เสนอแนวทาง
การเสริมสร้างความพร้อมในการพัฒนาข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียนใน
การประชุม ก.พ. ครั้งที่ 1/2554 เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2554 โดยที่ประชุม
มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการ ดังนี้

ปี 2554 ระยะเวลาประเมิน และสร้างความตระหนักให้มีแนวทางดำเนิน
การสร้างความตระหนัก ตื่นตัว และสร้างเครือข่าย โดยรวมถึงการจัดทำ
หนังสือแจ้งเวียนส่วนราชการถึงแนวทางในการเตรียมความพร้อมข้าราชการ
การปรับปรุงเครื่องมือสื่อสารการพัฒนา เช่น การเรียนรู้ผ่านสื่อ
อิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) หลักสูตรภาษาอังกฤษ และหลักสูตรสำหรับ
ผู้บริหาร การส่งเสริมให้เกิดระบบการแลกเปลี่ยนบุคลากรระยะสั้นระหว่าง
ข้าราชการของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ การให้ความรู้ และพัฒนา
ข้าราชการในระยะนี้ จะเน้นความรู้ ทักษะ และสมรรถนะพื้นฐานเกี่ยวกับการ
เข้าสู่ประชาคมอาเซียน และแผนแม่บทของแต่ละด้าน โดยให้ความสำคัญ
สำคัญกับกลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ประชาคม
อาเซียน ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคเป็นลำดับต้น

ปี 2555-2556 ระยะเวลาพัฒนา และปรับใช้ เป็นการขยายการพัฒนา

และสร้างความพร้อมทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึก โดยส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเตรียมความพร้อมระหว่างส่วนราชการ อีกทั้งการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ จะต้องคำนึงถึงความจำเป็นในการพัฒนาของแต่ละเสาหลักมากขึ้น ขยายกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นไปอีก นอกเหนือจากกลุ่มบริหาร

ปี 2557-2558 ระยะเวลา และเพิ่ม ให้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่เข้มข้นในทุกระดับ และครอบคลุมประเด็นการพัฒนาบุคลากรของทุกเสาหลัก รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนมุมมอง และประสบการณ์ระหว่างส่วนราชการที่รับผิดชอบในต่างเสาหลักระหว่างกัน ให้มากยิ่งขึ้นด้วย

6.3.2 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

ทำหน้าที่ในการส่งเสริมให้การพัฒนาประเทศไทยดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยทำงานวิจัยนโยบาย ติดตามและประเมินผลการปฏิรูปของแต่ละกระทรวง กรม ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานต่างๆ ในการปรับเปลี่ยน กระบวนการ และวิธีการบริหารราชการ รวมถึงการสร้างความรู้ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยการฝึกอบรมและสัมมนา และเพื่อเป็นการให้บริการแก่ทุกหน่วยงานในกระทรวง กรม สำนักงาน ก.พ.ร. จึงจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำโต๊ะ (Desk Office) ดูแลครอบคลุมทั้ง 20 กระทรวง

นอกจากนี้ สำนักงาน ก.พ.ร. ได้จัดทำ โครงการพัฒนานักบริหาร การเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ (นปร.) โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้^[40a]

1) เพื่อเป็นช่องทางใหม่ในการดึงดูดบุคคล ผู้มีความรู้ ความสามารถ สูง เข้าสู่ระบบราชการ

2) เพื่อพัฒนาผู้เข้าร่วมโครงการฯ ให้เป็นข้าราชการที่เก่งและดี และเป็นนักบริหารการเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ ที่มีสมรรถนะครบครัน ทั้งในด้านการเป็นนักคิดที่มีวิสัยทัศน์ (Visionary Thinker) นักพัฒนาและวางแผน (Developer & Planner) และนักปฏิบัติ (Operator) อย่างสมดุล รวมทั้งมีความพร้อมในการริเริ่มและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงยุทธศาสตร์ ในการบริหารภาครัฐต่อไป

3) เพื่อให้มีเวทีในการรวบรวมและถ่ายทอดองค์ความรู้และ ประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารภาครัฐในระหว่างผู้บริหาร วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักบริหารการเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ เพื่อให้มีการบริหาร องค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งความรู้ที่สั่งสมไว้ในตัว (Tacit Knowledge) และความรู้ที่เปิดเผย (Explicit Knowledge) เพื่อเสริม สร้างขีดสมรรถนะในการบริหารภาครัฐของไทย

สำหรับผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนานักบริหารการเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ (นปร.) ประกอบด้วย

1) กลุ่มบุคคลผู้เพิ่งสำเร็จการศึกษา

เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาใดๆ จาก สถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศที่ได้รับการรับรอง อายุไม่เกิน 30 ปีบริบูรณ์ในวันปิดรับสมัคร และหากสำเร็จการศึกษาระดับ ปริญญาเอก ต้องมีอายุไม่เกิน 35 ปีบริบูรณ์ ในวันปิดรับสมัคร

2) กลุ่มบุคคลภายนอกจากภาคเอกชน หน่วยงาน หรือ องค์กรระหว่างประเทศ

เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาใดๆ จากสถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศที่ได้รับการรับรอง อายุไม่เกิน 30 ปีบริบูรณ์ในวันปิดรับสมัคร และหากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ต้องมีอายุไม่เกิน 35 ปีบริบูรณ์ ในวันปิดรับสมัคร และมีประสบการณ์การทำงานจากภาคเอกชน หน่วยงาน หรือ องค์กรระหว่างประเทศ

3) กลุ่มข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทต่างๆ

เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาใดๆ จากสถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศที่ได้รับการรับรอง อายุไม่เกิน 30 ปีบริบูรณ์ในวันปิดรับสมัคร และหากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ต้องมีอายุไม่เกิน 35 ปีบริบูรณ์ในวันปิดรับสมัคร กรณีเป็นข้าราชการต้องได้รับคำยินยอมจากผู้บังคับบัญชา (หัวหน้าส่วนราชการ) ให้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ โดยผู้บังคับบัญชาต้องลงนามคำยินยอมในใบสมัครฯ

จากการดำเนินการของสำนักงาน ก.พ.ร. มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน มีผู้เข้าร่วมโครงการมาแล้ว 7 รุ่น จำนวนทั้งหมด 284 คน ซึ่งจากการสำรวจของรุ่นที่ 1 ถึง 4 จำนวน 160 คนลาออกจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ซึ่งจากการสอบถามเหตุผลในการลาออกมีหลายปัจจัย ได้แก่ ครอบครัวอยากให้ไปช่วยกิจการของที่บ้าน ไปศึกษาต่อต่างประเทศ ค่าตอบแทนของภาคราชการไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และ ระบบราชการไม่เป็นไปอย่างที่คาดหวัง ฯลฯ^[62]

7

กฎหมายสำคัญที่ควรรู้

7.1 กฎระเบียบข้าราชการ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551^[38] เกิดจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ในหลายประเด็น ซึ่งมีผลบังคับใช้อย่างสมบูรณ์ โดยมีบทบัญญัติลักษณะ 1-3 อันประกอบด้วยลักษณะที่ 1 ว่าด้วยคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ลักษณะที่ 2 คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม ลักษณะที่ 3 บททั่วไป ส่วนในลักษณะที่ 4 ว่าด้วยข้าราชการพลเรือนสามัญ และลักษณะที่ 5 ว่าด้วยข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อ 23 มกราคม 2551 มีการจัดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนเข้าประเภทตำแหน่ง สายงานระดับตำแหน่งตามมาตรฐานตำแหน่ง

ในส่วนของลักษณะที่ 1

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน มีองค์ประกอบตาม ก.พ. มาตรา 6 ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการโดยตำแหน่ง 5 คน และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการและด้านกฎหมาย จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน 7 คน องค์ประกอบของ ก.พ. จึงมีจำนวนกรรมการอย่างน้อยสิบคน แต่ไม่เกินสิบสองคน และอยู่ในวาระไม่เกิน 3 ปี โดยมีหน้าที่ ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และออกกฎระเบียบ
2. อำนาจหน้าที่ในการติดตาม กำกับดูแล และตีความกฎหมาย
3. อำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะแก่คณะรัฐมนตรี

ในมาตรา 10 ของ ก.พ.ได้มีการวางมาตรฐานกลางการบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นหลักการใหม่ที่เพิ่งจะมีบัญญัติในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้แทน ก.พ. ผู้แทน ก.พ.ร. กับผู้แทนองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่างๆ ทั้งยังมีบทบัญญัติในมาตรา 11 ให้ ก.พ.มีอำนาจแต่งตั้ง อนุกรรมการวิสามัญ เรียกโดยย่อว่า อ.ก.พ. เพื่อกระทำการใดแทนได้ และในมาตราที่ 14 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กำหนดให้มีอนุกรรมการสามัญ เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ.สามัญ” เพื่อเป็นองค์กรการบริหารทรัพยากรบุคคลในส่วนราชการ ได้แก่ (1) อ.ก.พ. กระทรวง (2) อ.ก.พ.กรม (3) อ.ก.พ.จังหวัด และ (4) อ.ก.พ. ประจำส่วนราชการอื่นนอกจากส่วนราชการตาม (1) (2) และ (3)

ในส่วนของลักษณะที่ 2

คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม ที่มีชื่อเรียกโดยย่อว่า “ก.พ.ค.” โดยมีกรรมการจำนวน 7 คน ตามองค์ประกอบในมาตรา 24 และมีเลขาธิการ ก.พ. เป็นเลขานุการของ ก.พ.ค. แต่ไม่มีสถานะเป็นกรรมการ ก.พ.ค. คณะกรรมการชุดนี้มาจากการสมัคร โดยมีคุณสมบัติครบถ้วนตาม มาตรา 25 ที่กำหนดว่ามีคุณสมบัติพื้นฐาน 2 ประการ คือ (1) มีสัญชาติไทย และ (2) อายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี และในส่วนคุณสมบัติอื่นๆ ยังแยกตามประเภท ตามที่มาของข้าราชการประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

1. เป็น หรือเคยเป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้าราชการประเภทต่างๆ
2. เป็น หรือเคยเป็นคณะกรรมการกฤษฎีกา
3. รับราชการ หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือเทียบเท่า หรือตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น
4. รับราชการ หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอัยการพิเศษประจำเขตหรือเทียบเท่า
5. รับราชการ หรือเคยรับราชการในตำแหน่งประเภทผู้บริหารระดับสูงหรือเทียบเท่าตามที่ ก.พ. กำหนด
6. เป็นหรือเคยเป็นผู้สอนในวิชานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือวิชาที่เกี่ยวกับการบริหารราชการ

แผ่นดินในสถาบันอุดมศึกษา และดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

คณะกรรมการ ก.พ.ค. นี้จะถูกเลือกโดยคณะกรรมการคัดเลือกตามมาตรา 6 ที่ประกอบด้วย กรรมการ 4 คนที่มีประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นประธาน รองประธานศาลฎีกาที่ได้รับมอบหมายจากประธานศาลฎีกาหนึ่งคน กรรมการ ก.พ. ผู้ทรงคุณวุฒิหนึ่งคน ซึ่งได้รับเลือกโดย ก.พ. และให้เลขาธิการ ก.พ. เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในมาตรา 31 กำหนดให้ ก.พ.ค. มีอำนาจหน้าที่ 6 ประการ ดังนี้

1. เสนอแนะต่อ ก.พ. หรือองค์กรกลางบริหารบุคคลอื่น เพื่อให้ ก.พ. หรือองค์กรกลางบริหารบุคคลอื่น ดำเนินการจัดให้มีหรือปรับปรุงนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคล ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพิทักษ์ระบบคุณธรรม
2. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ตามมาตรา 114
3. พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ ตามมาตรา 123
4. พิจารณาเรื่องการคุ้มครองระบบคุณธรรม ตามมาตรา 126
5. ออกกฎ ก.พ.ค. ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
6. แต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม เพื่อเป็นกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมนี้ มีอายุในการดำรงตำแหน่งคราวละ 6 ปี และดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในส่วนของลักษณะที่ 3

บททั่วไป เป็นบทบัญญัติที่แปลกใหม่ และไม่เคยปรากฏใน “บททั่วไป” ของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับใดมาก่อน ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นการ “ประกาศเจตนารมณ์” ในการจัดระเบียบราชการพลเรือนไว้ให้ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งไม่มีนัยสำคัญในทางกฎหมาย ในบทบัญญัตินี้แบ่งข้าราชการพลเรือนเป็นสองประเภท คือ ข้าราชการพลเรือนสามัญ และข้าราชการพลเรือนในพระองค์

นอกจากนี้ ในส่วนที่มีลักษณะที่เป็นกฎหมายใหม่ดังปรากฏในมาตรา 36 ว่าด้วยคุณสมบัติทั่วไป และลักษณะต้องห้ามของข้าราชการพลเรือน ได้มีการวางหลักการใหม่ และมีสาระสำคัญว่า “ไม่มีบทบัญญัติว่าผู้มิกายทุพพลภาพต้องห้ามที่เข้ารับราชการอีกต่อไป”

ในลักษณะที่ 4

ที่ว่าด้วยข้าราชการพลเรือนสามัญนี้ก็เช่นกันบทบัญญัติที่เพิ่งปรากฏเป็นกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนเป็นครั้งแรก โดยแยกหมวดย่อยดังนี้^[10]

หมวดที่ 1

การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญ ได้บรรจุหลักการแห่งระบบคุณธรรมในมาตรา 42 โดยจัดการ ดังนี้

1. การรับบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคล ความเสมอภาค ความเป็นธรรม และประโยชน์ของทางราชการ
2. การบริหารทรัพยากรบุคคล ต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิภาพขององค์กร และลักษณะของงาน โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
3. การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง และการใช้ประโยชน์อื่นแก่ข้าราชการ ต้องเป็นไปอย่างเป็นธรรมโดยพิจารณาจากผลงาน ศักยภาพ ความประพฤติ และจะนำความคิดเห็นทางการเมือง และการสังกัดพรรคการเมืองมาประกอบการพิจารณามีได้
4. การดำเนินการทางวินัยต้องเป็นไปด้วยความยุติธรรม และโดยปราศจากอคติ
5. การบริหารทรัพยากรบุคคลต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง

หมวดที่ 2

การกำหนดตำแหน่ง และการให้ได้รับเงินเดือน และเงินประจำตำแหน่ง ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ได้ทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของการจัดระบบตำแหน่ง และการกระจาย อำนาจในการกำหนดตำแหน่ง ทั้งในเรื่องของจำนวน ประเภทของตำแหน่ง สายงานและระดับ ซึ่งแต่เดิมเป็นอำนาจของ ก.พ. อำนาจนี้ได้กระจายไป ยัง อ.ก.พ. กระทรวงที่จะเป็นผู้กำหนด และบริหารให้เกิดความคล่องตัว ทั้งมีการเปลี่ยนแปลงระบบ “ซี” หรือระบบ “ระดับ” ที่มีอยู่ 11 ระดับ ตามระบบจำแนกตำแหน่ง (Position Classification) หรือ P.C. ที่ใช้มา ตั้งแต่วันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2518 เป็นเวลากว่า 32 ปี มาเป็นกลุ่ม “ตำแหน่ง” โดยจำแนกออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ตำแหน่งประเภทบริหาร ได้แก่ ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการและ รองหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงและระดับกรม และ ตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนดเป็นตำแหน่งประเภทบริหาร
2. ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ได้แก่ ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ ที่ต่ำกว่าระดับกรม และตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนดเป็นตำแหน่ง ประเภทอำนวยการ
3. ตำแหน่งประเภทวิชาการ ได้แก่ ตำแหน่งที่จำเป็นต้องใช้ผู้สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตามที่ ก.พ. กำหนด
4. ตำแหน่งประเภททั่วไป ได้แก่ ตำแหน่งที่ไม่ใช่สามตำแหน่ง ข้างต้น เมื่อมีการกำหนดตำแหน่งแล้ว ในมาตราที่ 46 ได้มีบทบัญญัติ กำหนดระดับข้าราชการพลเรือนสามัญ ดังนี้

1. ตำแหน่งประเภทบริหาร มี 2 ระดับ คือ
  - ก.ระดับต้น
  - ข.ระดับสูง
2. ตำแหน่งประเภทอำนวยการ มี 2 ระดับ คือ
  - ก.ระดับต้น
  - ข.ระดับสูง
3. ตำแหน่งประเภทวิชาการ มี 5 ระดับ คือ
  - ก. ระดับปฏิบัติการ
  - ข. ระดับชำนาญการ
  - ค. ระดับชำนาญการพิเศษ
  - ง. ระดับเชี่ยวชาญ
  - จ. ระดับทรงคุณวุฒิ
4. ตำแหน่งประเภททั่วไป มี 4 ระดับ คือ
  - ก. ระดับปฏิบัติงาน
  - ข. ระดับชำนาญงาน
  - ค. ระดับอาวุโส
  - ง. ระดับทักษะพิเศษ

นอกจากนี้ ยังมีรายละเอียดเรื่อง การกำหนดตำแหน่ง การจัดทำมาตรฐานตำแหน่ง การมอบอำนาจการบังคับบัญชา การปรับเงินเดือน และเงินประจำตำแหน่ง เป็นต้น

หมวดที่ 3

การสรรหา การบรรจุ และการแต่งตั้ง เริ่มด้วยมาตรา 52 ว่าด้วยหลัก การสรรหาบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต้องเป็นไปตาม วาระ คุณธรรม ในมาตราที่ 53 ว่าด้วยการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ใด ให้บรรจุและแต่งตั้งจากผู้เข้าสอบแข่งขันเท่านั้น ในมาตรา 56 เป็น บทบัญญัติในกรณีที่กระทรวงหรือกรม มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่ง จะบรรจุบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญงานสูง เข้ารับ ราชการได้ ส่วนในมาตราอื่นก็ยังคงสาระสำคัญที่เคยบัญญัติใน พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 เช่น มาตรา 57 ว่าด้วยผู้มี อำนาจสั่งบรรจุ และแต่งตั้ง เป็นต้น

หมวดที่ 4

การเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ ก็ยังคงตรงกับหมวดที่ 3 ใน พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 71 ถึง มาตรา 79 ตั้งแต่การเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และเสริมสร้าง แรงจูงใจ การปฏิบัติตนต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา การเลื่อนเงินเดือน และให้ บำเหน็จความชอบ เป็นต้น

หมวดที่ 5

การรักษาจรรยาข้าราชการ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่มุ่งประสงค์ให้ข้าราชการ ที่ดี มีเกียรติ และศักดิ์ศรี โดยเฉพาะเรื่องต่อไปนี้

1. การยึดมั่น และยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
2. ความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบ
3. การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้
4. การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
5. การมุ่งความสัมฤทธิ์ของงาน

หมวดที่ 6

วินัย และการรักษาวินัย ยังคงรักษา พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 แต่ได้เพิ่มอีกสองมาตรา คือ มาตรา 80 วรรค 2 ที่ว่าด้วย ข้อปฏิบัติและข้อห้ามของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ปฏิบัติราชการใน ต่างประเทศ และมาตรา 83 (9) ว่าด้วยข้อห้ามกระทำการอันเป็นการล่วง ละเมิด หรือคุกคามทางเพศ

หมวดที่ 7

การดำเนินการทางวินัย เป็นมาตรการที่สำคัญในระบบคุณธรรม ซึ่ง จะใช้ในกรณีที่ข้าราชการมีกรณีถูกกล่าวหาว่าทำผิดวินัย มีการสืบสวน และครอบคลุมไปถึงบทลงโทษตั้งแต่ตักเตือน จนถึงไล่ออกจากราชการ

หมวดที่ 8

การออกจากราชการ ในมาตรานี้ยังคงรักษาตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 แต่ใน พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ในมาตรา 108 ได้บัญญัติการให้ข้าราชการที่มีอายุครบ 60 ปี บริบูรณ์รับราชการต่อไป ที่เป็นการต้องการของราชการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ทางวิชาการ หรือหน้าที่ที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัว ในตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญตาม มาตรา 46 (3) (ง) หรือระดับทรงคุณวุฒิ มาตรา 46 (3) (จ) และตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโสในมาตรา 46 (4) (ค) หรือระดับทักษะพิเศษ มาตรา 46 (4) (ง)

หมวดที่ 9

การอุทธรณ์ ตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ได้มอบหน้าที่ให้กับคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม ในการจัดการทั้งหมด และในมาตรา 120 ว่าด้วยอำนาจการวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ ก.พ.ค. มีอำนาจ ดังนี้

1. ไม่รับอุทธรณ์
2. ยกอุทธรณ์
3. มีคำวินิจฉัยให้แก้ไข หรือยกเลิกคำสั่งลงโทษ และให้เยียวยาความเสียหายให้ผู้อุทธรณ์
4. ดำเนินการอื่นใด เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ตามที่ ก.พ.ค. กำหนด

หมวดที่ 10

การร้องทุกข์ เป็นกระบวนการรองรับสิทธิของข้าราชการอีกประการหนึ่ง ที่ พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เปิดโอกาสให้ผู้รู้สึกว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชาให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปตามลำดับ

หมวดที่ 11

การคุ้มครองระบบคุณธรรม เป็นหลักการใหม่ที่เพิ่งบัญญัติเป็นครั้งแรกใน พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 โดยมาตรา 126 ได้บัญญัติการให้อำนาจ ก.พ.ค. แจ่งให้หน่วยงานหรือผู้ออกกฎ ระเบียบ คำสั่งแก้ไข หรือยกเลิก

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ยังมีสาระสำคัญว่าด้วยข้าราชการพลเรือนในพระองค์ รวมถึงมีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านการบริหารราชการที่เปลี่ยนไป โดยกำหนดภารกิจของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนให้เหมาะสม เพื่อให้การบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสอดคล้องกับทิศทางการบริหารราชการ

7.2 กฎหมายแรงงาน

กฎหมายแรงงานของประเทศไทยที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีอยู่หลายฉบับ แต่ที่ภาคเอกชนให้ความสำคัญ และใส่ใจปฏิบัติมี 6 ฉบับ ดังนี้

1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 เอกเทศสัญญา ลักษณะ 6 เรื่องจ้างแรงงาน
2. พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518
3. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522
4. พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533
5. พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537
6. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

ในที่นี้ จะได้กล่าวถึงเฉพาะพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541
พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ของไทยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การใช้แรงงานเป็นไปอย่างเป็นธรรม และมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ความคุ้มครองแก่การใช้แรงงานบางประเภทเป็นพิเศษกว่าการใช้แรงงานทั่วไป การห้ามมิให้นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงเพราะเหตุมีครรภ์ การให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กมี

สิทธิลาเพื่อการศึกษาอบรม การให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนการขาดรายได้ของลูกจ้างในกรณีที่นายจ้างหยุดประกอบกิจการ การกำหนดเงื่อนไขในการนำหนี้บางประเภทมาหักจากค่าตอบแทนการทำงานของลูกจ้าง การจัดตั้งกองทุนเพื่อสงเคราะห์ลูกจ้าง หรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้าง ถึงแก่ความตาย ตลอดจนอัตราโทษ

สาระสำคัญ

1. กำหนดเวลาทำงานปกติในทุกประเภทงานไม่เกิน 8 ชั่วโมง/วัน และไม่เกิน 48 ชั่วโมง/สัปดาห์ (เดิมกำหนดตามประเภทงาน) เว้นแต่ งานที่อาจเป็นอันตรายไม่เกิน 7 ชั่วโมง/วัน และไม่เกิน 42 ชั่วโมง/สัปดาห์
2. ให้จัดวันหยุดประจำสัปดาห์ไม่น้อยกว่า 1 วัน/สัปดาห์ วันหยุดตามประเพณีไม่น้อยกว่า 13 วัน/ปี และวันหยุดพักผ่อนประจำปีไม่น้อยกว่า 6 วันทำการ/ปี วันหยุดตามประเพณีให้กำหนดจากวันหยุดราชการประจำปี วันหยุดทางศาสนา หรือขนบธรรมเนียมประเพณีแห่งท้องถิ่น ในกรณีลักษณะงานไม่อาจหยุดตามประเพณีได้ให้ตกลงกันหยุดในวันอื่นชดเชย หรือจ่ายค่าทำงานในวันหยุดแทน

3. ให้สิทธิลากิจ ลาเพื่อทำหมั้น และลาเพื่อฝึกอบรมหรือพัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มจากสิทธิลาป่วย ลาเพื่อคลอดบุตร และลาเพื่อรับราชการทหาร
4. กำหนดพิกัดน้ำหนักขั้นสูงที่ให้ลูกจ้างยก แบก หาม เพื่อคุ้มครองทั้งลูกจ้างชาย หญิง และเด็ก และเป็นการสอดคล้องกับอนุสัญญา ILO ฉบับที่ 127
5. ขยายการคุ้มครองแรงงานหญิง โดยห้ามใช้ลูกจ้างหญิงมีครรภ์ทำงานที่เป็นอันตรายต่อสภาวะการตั้งครรภ์ ห้ามเลิกจ้างหญิงเพราะเหตุมีครรภ์
6. ขยายอายุขั้นต่ำของลูกจ้างเด็กจาก 13 ปี เป็น 15 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และอนุสัญญา ILO
7. การจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นลูกจ้าง ต้องแจ้งต่อพนักงานตรวจแรงงานภายใน 15 วัน จัดทำบันทึกสภาพการจ้างกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเก็บไว้ ณ สถานประกอบกิจการ และแจ้งการสิ้นสุดการจ้างต่อพนักงานตรวจแรงงานภายใน 7 วัน เพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหวของเด็ก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองดูแลแรงงานเด็กผู้ด้อยโอกาส

8. ให้ลูกจ้างเด็กมีเวลาพักผ่อนไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง/วัน หลังจากทำงานมาแล้วไม่เกิน 4 ชั่วโมง และใน 4 ชั่วโมงนั้นให้มีเวลาพักตามที่นายจ้างกำหนด เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสพักผ่อนเปลี่ยนอิริยาบถ ขณะที่กำหนดเวลาพักลูกจ้างทั่วไปไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง/วัน ซึ่งจะจัดเวลาพักครั้งเดียว หลังจากทำงานมาแล้วไม่เกิน 5 ชั่วโมงก็ได้ หรือจัดเป็นช่วงๆ ก็ได้ โดยรวมเวลาพักทุกช่วงแล้วต้องไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง เพื่อให้สอดคล้องกับทางปฏิบัติ
9. ห้ามใช้ลูกจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในเวลาวิกาล เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี ห้ามทำงานล่วงเวลา ทำงานในวันหยุด และงานบางประเภทที่เป็นผลร้ายต่อเด็ก ขณะที่ลูกจ้างทั่วไป นายจ้างให้ทำงานล่วงเวลา หรือทำงานในวันหยุดได้ ถ้าลูกจ้างยินยอม โดยมีชั่วโมงทำงานไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด เว้นงานบางประเภทที่นายจ้างสั่งให้ลูกจ้างทำงานได้เท่าที่จำเป็น แต่ห้ามใช้ลูกจ้างทำงานล่วงเวลา หรือในวันหยุดในงานที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และความปลอดภัยของลูกจ้าง
10. การคุ้มครองค่าตอบแทนในการทำงาน ได้กำหนดประเภทหนึ่งที่น่านำมาหักค่าตอบแทนในการทำงานได้ และกำหนดเงื่อนไขการจ่ายเงินช่วยเหลือการดำรงชีพของลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของค่าจ้างในกรณีนายจ้างหยุดกิจการชั่วคราว

11. ปรับปรุงโครงสร้างคณะกรรมการค่าจ้างให้มีขอบข่ายที่กว้างขึ้นกว่าเดิม และปรับปรุงโครงสร้างอัตราค่าจ้างขั้นต่ำใหม่ โดยมีอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ 2 ระดับ คือ
  - 11.1 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐาน ซึ่งคณะกรรมการค่าจ้างกำหนดเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ
  - 11.2 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ซึ่งคณะกรรมการค่าจ้างกำหนดให้ใช้เฉพาะกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือทุกประเภทหรือในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งก็ได้ ซึ่งมีอัตราไม่ต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐาน ถ้าไม่มีการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องที่ใด ให้ถืออัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐานเป็นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของท้องที่นั้น
12. กำหนดให้มีคณะกรรมการสวัสดิการ ได้แก่ คณะกรรมการสวัสดิการแรงงาน ซึ่งเป็นองค์กรระดับชาติ เพื่อกำหนดนโยบายสวัสดิการระดับชาติ และให้มีคณะกรรมการสวัสดิการประจำสถานประกอบกิจการ เพื่อร่วมประชุมปรึกษารื้อกับนายจ้างเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการในสถานประกอบกิจการ และควบคุม

ดูแลการจัดสวัสดิการที่นายจ้างจัดให้แก่ลูกจ้าง

13. ให้มีคณะกรรมการความปลอดภัยระดับชาติ เพื่อกำหนดทิศทางบริหารความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และให้มีองค์กรเอกชนให้บริการทางด้านวิชาการ และเทคนิคแก่สถานประกอบกิจการได้ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ
14. กำหนดห้ามนายจ้างสั่งพักงาน เพื่อสอบสวนความผิดของลูกจ้าง เว้นแต่มีข้อบังคับ หรือข้อตกลงกำหนดให้มีการพักงานได้ แต่นายจ้างจะสั่งพักงานได้ไม่เกิน 7 วัน และต้องจ่ายเงินในช่วงพักงานตามอัตราที่กำหนด ซึ่งไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของค่าจ้าง
15. กำหนดอัตราค่าชดเชย กรณีเลิกจ้างเป็น 5 อัตรา คือ
ทำงานครบ 120 วัน แต่ไม่ครบ 1 ปี ได้ค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 30 วัน
ทำงานครบ 1 ปี แต่ไม่ครบ 3 ปี ได้ 90 วัน
ทำงานครบ 3 ปี แต่ไม่ครบ 6 ปี ได้ 180 วัน
ทำงานครบ 6 ปี แต่ไม่ครบ 10 ปี ได้ 240 วัน
ทำงานครบ 10 ปี ขึ้นไปได้ 300 วัน เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นให้ไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้ความคุ้มครองลูกจ้างที่ทำงานมานาน ซึ่งโอกาสที่จะหางานทำใหม่เป็น

ไปได้ยาก

16. กำหนดให้มีมีการจ่ายค่าชดเชยพิเศษ นอกเหนือจากค่าชดเชยปกติ กรณีนายจ้างเลิกจ้างเพราะปรับปรุงหน่วยงาน กระบวนการผลิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี โดยลูกจ้างต้องทำงานมาครบ 6 ปีขึ้นไป และได้ค่าชดเชยพิเศษปีละไม่น้อยกว่า 15 วัน รวมแล้วไม่เกิน 360 วัน
17. ให้การคุ้มครองลูกจ้าง กรณีนายจ้างย้ายสถานประกอบการกิจการ ไปตั้งท้องที่อื่น ซึ่งมีผลกระทบสำคัญต่อการดำรงชีพตามปกติ ของลูกจ้างหรือครอบครัว โดยให้นายจ้างบอกกล่าวล่วงหน้า และให้ลูกจ้างบอกเลิกสัญญาจ้างได้ถ้าไม่ประสงค์จะย้ายตาม โดยมี สิทธิได้รับค่าชดเชยพิเศษเป็นเงินช่วยเหลือร้อยละ 50 ของ ค่าชดเชยปกติ
18. จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง โดยให้นายจ้างที่ไม่ได้จัดตั้งกองทุน สำรองเลี้ยงชีพส่งเงินสมทบกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างเท่ากับจำนวน เงินสะสมที่หักจากค่าจ้างของลูกจ้างนำส่งเข้ากองทุน เพื่อช่วยให้ แก่ลูกจ้างเมื่อสิ้นสุดการจ้างเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุนนี้ เพื่อสร้างหลักประกันในการทำงาน ป้องกันมิให้มีการย้ายงาน

- บ่อยครั้ง และเป็นการส่งเสริมระบบการออมทรัพย์ของลูกจ้าง
19. ห้ามเรียกเงินประกันจากลูกจ้าง เว้นแต่ลูกจ้างจะทำงานเกี่ยวกับการเงิน และทรัพย์สิน เพื่อป้องกันมิให้นายจ้างแสวงหาประโยชน์จากลูกจ้างในทางมิชอบ
  20. กำหนดให้บรรดาเงินตาม พ.ร.บ. นี้ ที่นายจ้างค้างจ่ายลูกจ้าง และเงินสะสม เงินสมทบกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างเป็นหนี้บุริมสิทธิ ลำดับเดียวกับภาษีอากร เพื่อคุ้มครองสิทธิของลูกจ้างในการได้รับชำระหนี้ มิให้ถูกเจ้าหนี้ในลำดับอื่นขอรับไปหมด
  21. การรับเหมาค่าแรง ให้เจ้าของสถานประกอบกิจการ และผู้รับเหมาค่าแรงต่างมีฐานะเป็นนายจ้างของลูกจ้างที่ผู้รับเหมาค่าแรงจัดเหมา
  22. ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงนายจ้าง ให้นายจ้างใหม่รับไปทั้งสิทธิ และหน้าที่ที่นายจ้างเดิมเคยมีต่อลูกจ้างทุกประการ เพื่อเป็นการรับรองสิทธิของลูกจ้างมิให้ถูกลดลง เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลง

ตัวนายจ้าง

23. กำหนดให้นายจ้างปฏิบัติต่อลูกจ้างตามบทบัญญัติ ป.พ.พ. บรรพ 3 ลักษณะ 6 ว่าด้วยจ้างแรงงานด้วย เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถช่วยเหลือทางคดีแก่ลูกจ้างได้
24. กำหนดเงื่อนไขการบอกกล่าวล่วงหน้า เพื่อเลิกสัญญาจ้างที่ไม่มีกำหนดระยะเวลา และถ้านายจ้างเป็นฝ่ายบอกกล่าวล่วงหน้าจะต้องระบุเหตุผลในการบอกเลิกสัญญาจ้างด้วย ถ้าไม่ระบุไว้ นายจ้างจะยกข้อยกเว้นขึ้นอ้างในภายหลังเพื่อไม่จ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างไม่ได้
25. กำหนดให้นายจ้างปฏิบัติต่อลูกจ้างหญิง และชายโดยเท่าเทียมกันในการจ้างงาน เว้นแต่ลักษณะ หรือสภาพของงานไม่อาจปฏิบัติเช่นนั้นได้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน
26. ห้ามนายจ้าง หัวหน้างาน ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ตรวจงานกระทำการล่วงเกินทางเพศต่อลูกจ้างซึ่งเป็นหญิง หรือเด็ก เพื่อเป็นการป้องปรามมิให้บุคคลดังกล่าวใช้อำนาจในทางไม่ชอบ โดยการกล่าวถ้อยคำหยาบคาย วิพากษ์วิจารณ์ทางเพศ ลวนลาม ซึ่งพฤติการณ์บางอย่างไม่รุนแรงถึงขั้นอนาจาร แต่ไม่เหมาะสมที่จะ

ปฏิบัติต่อลูกจ้างหญิง และเด็ก

27. ปรับปรุงบทกำหนดโทษจากเดิมที่กำหนดโทษอัตราเดียวเป็นการกำหนดโทษตามความหนักเบาของความผิดที่ได้กระทำ โดยมีอัตราโทษสูงสุดจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และโทษต่ำสุดปรับไม่เกิน 5,000 บาท และให้อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานและผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าวมีอำนาจเปรียบเทียบปรับการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ. นี้ได้ตามที่เห็นสมควร

7.3 กฎหมายเข้าเมือง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการวางมาตรการควบคุมคนต่างด้าวของไทย มีกฎหมายหลัก ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง คือ พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น

- พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520
- พ.ร.บ. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522
- พ.ร.บ. ปีโตรเลียม พ.ศ. 2514

และกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น สนธิสัญญาทวิภาคีที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างประเทศ (BITs) นอกจากนี้ในการใช้กฎหมายคนเข้าเมืองยังต้องคำนึงถึงกฎหมายอื่นที่

เกี่ยวข้อง และมีความสัมพันธ์กันด้วย เช่น

- พ.ร.บ. การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521
  - พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ. 2508
  - พ.ร.บ. การทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. 2493
  - พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551
  - พ.ร.บ. โรคติดต่อ พ.ศ. 2523
- ในที่นี่จะกล่าวถึงเฉพาะ พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

สาระสำคัญ

พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 เป็นพระราชบัญญัติที่ควบคุมการเดินทางของคนต่างด้าวที่เข้ามา และออกนอกราชอาณาจักร โดยให้สิทธิแก่คนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว หรือเพื่อให้สิทธิถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย กฎหมาย พ.ร.บ. ฉบับนี้ ประกอบไปด้วยบทบัญญัติของคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง การเข้า และออกนอกราชอาณาจักร พาหนะ การเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว การเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร การส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร เบ็ดเตล็ด และบทกำหนดโทษ โดยกฎหมายคนเข้าเมืองมีแนวคิดในการควบคุมการเดินทางเข้าเมืองของคนต่างด้าวใน 4 ลำดับขั้นตอนด้วยกัน คือ

1. ก่อนเข้าประเทศ เช่น การขอวีซ่า
2. คนต่างด้าวเดินทางเข้ามาในประเทศ

3. คนต่างด้าวพักอาศัยในประเทศ

4. คนต่างด้าวเดินทางออกไปนอกประเทศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ
คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

7.4 กฎหมายอื่นๆ ที่ควรรู้

7.4.1 ความสำคัญ และประเภทของกฎหมาย

กฎหมายที่ใช้ในประเทศไทยมีมากมาย แต่มีการจัดความสำคัญโดย
จัดแบ่งลำดับชั้นออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ กฎหมายใดขัดแย้งไม่ได้ โดยจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจอธิปไตย ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการเมือง สิทธิเสรีภาพของประชาชน
2. พระราชบัญญัติ ประมวลกฎหมาย เป็นกฎหมายที่รัฐสภาตราขึ้น
3. พระราชกำหนด เป็นกฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ใช้ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน หรือเรื่องที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความปลอดภัยของประเทศ แต่ต้องเสนอต่อรัฐสภาโดยเร็ว
4. พระราชกฤษฎีกา เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยพระมหากษัตริย์ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดรายละเอียดตาม

พระราชบัญญัติที่กำหนดไว้

5. กฎกระทรวง เป็นกฎหมายที่รัฐมนตรีตราขึ้นผ่านคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนด
6. ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติ เป็นกฎหมายขององค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เป็นต้น
7. ประกาศคำสั่ง เป็นกฎหมายเฉพาะกิจ เช่น พระบรมราชโองการ ประกาศคณะปฏิวัติ คำสั่งหน่วยงานราชการ เป็นต้น

8

ลักษณะเด่นของระบบราชการที่น่าเรียนรู้

8.1 โครงสร้างข้าราชการไทย

ปัจจุบันโครงสร้างข้าราชการไทยมีลักษณะซับซ้อน แม้จะมีความพยายามในการลดจำนวนข้าราชการลงโดยวิธีการต่างๆ เช่น การเกษียณก่อนอายุ (Early Retirement) การยุบหน่วยงานบางหน่วยงานเข้าด้วยกัน (Work Unit Consolidation) อย่างไรก็ตามยังไม่สามารถลดจำนวนข้าราชการลงได้ตามจำนวนที่ต้องการ นอกจากนี้ โครงสร้างหน่วยงานกลับมีการขยายมากขึ้น ทำให้จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในระบบราชการมีลักษณะเป็นลูกจ้างตามสัญญาจ้างมากขึ้น จึงไม่สะท้อนภาพที่แท้จริงของโครงสร้างข้าราชการ

ด้านระบบการทำงาน ปัจจุบันระบบราชการไทยเน้นการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบ โดยจำแนกบุคลากรตามโครงสร้างองค์กร เพื่อให้สามารถมอบหมายงานเฉพาะได้ ทำให้ระบบการทำงานที่เป็นอยู่ ยึดติดกฎระเบียบและสายการบังคับบัญชา จึงไม่สอดคล้องกับสภาพลักษณะงานจริงที่ต้องมีลักษณะเป็นพลวัต ระบบราชการจึงไม่รองรับการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างทันท่วงที^[33]

8.2 การพัฒนาระบบราชการไทยในปัจจุบัน

การพัฒนาระบบราชการไทยปัจจุบันรองรับยุทธศาสตร์ประเทศ พ.ศ. 2556 - 2561 และขยายผลแผนการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาคราชการ เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างยั่งยืนตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 ทั้งนี้ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556 - 2561) จะเป็นกรอบทิศทางที่จะกำหนดกลยุทธ์ และมาตรการให้ระบบราชการไทยพร้อมรับการขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุเป้าหมาย และดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

มีการปรับสมดุลในการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นอย่างมีคุณภาพ มีการทำงานแบบบูรณาการด้วยการใช้ยุทธศาสตร์ประเทศเป็นต้นนำ มีภูมิคุ้มกันที่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในทุกๆ สถานการณ์ โดยมีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ในการ “สร้างความเชื่อใจไว้วางใจ พัฒนาสุขภาพ และมุ่งสู่ความยั่งยืน” และได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไว้เป็น 3 หัวข้อ รวม 7 ประเด็น ดังนี้^[60]

ยกระดับองค์การสู่ความเป็นเลิศ

1. การสร้างความเป็นเลิศในการให้บริการประชาชน
2. การพัฒนาองค์การให้มีขีดสมรรถนะสูง และทันสมัย บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ
3. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. การวางระบบการบริหารงานราชการแบบบูรณาการ

พัฒนาอย่างยั่งยืน

5. การส่งเสริมระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
6. การยกระดับความโปร่งใส และสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน

ก้าวสู่สากล

7. การสร้างความพร้อมของระบบราชการไทย เพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

8.3 การสร้างความพร้อมของระบบราชการไทย เพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ประเทศไทยเตรียมความพร้อมของระบบราชการไทย เพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งประสานพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกัน ในการส่งเสริม และยกระดับธรรมาภิบาลในภาครัฐของประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้กรอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556 – 2561) ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 การสร้างความพร้อมของระบบราชการไทย เพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย

1. พัฒนาระบบบริหารงานของหน่วยงานที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.1 ปรับปรุงประสิทธิภาพระบบบริหารงาน และเพิ่มขีดสมรรถนะของจังหวัด และกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพในการเจริญเติบโต เพื่อรองรับการเป็นเมืองสำคัญ หรือเป็นศูนย์กลางความเจริญในระดับพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงโอกาสกับอาเซียน ทั้งในด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวบริการ การลงทุน และการค้าชายแดน

1.2 พัฒนา และยกระดับขีดสมรรถนะของส่วนราชการอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมในเรื่องของการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง และกระบวนการ งาน บุคลากร กฎ ระเบียบ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมของการรวมตัวเป็นประชาคม อาเซียน โดยอาจจัดตั้งศูนย์ขับเคลื่อนความพร้อมสู่ประชาคม อาเซียน (ASEAN Readiness Center: ARC) เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ รวมทั้งศึกษาวิจัย และพัฒนามาตรฐานการให้บริการประชาชน และการปฏิบัติงานของภาครัฐในประชาคม อาเซียน

1.3 ส่งเสริมให้ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐเตรียมความพร้อม ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการให้ความรู้ ความเข้าใจ ค้นหาแนวทางการเสริมสร้าง ความพร้อมในการพัฒนาข้าราชการอย่างมีระบบ เน้นความสำคัญของ ความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของข้าราชการ และส่วนราชการให้มีความพร้อมรับการ เปลี่ยนแปลง รวมทั้งพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพในระดับ มาตรฐานสากล

2. เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อยกระดับธรรมาภิบาลในภาครัฐของประเทศสมาชิกอาเซียน

2.1 ส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกอาเซียนยกระดับธรรมาภิบาลในภาครัฐตามมาตรฐานสากล และสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อันนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้บรรลุผลอย่างยั่งยืน เกิดความน่าเชื่อถือ และภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศสมาชิกอาเซียน

2.2 จัดเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และประสบการณ์ (Knowledge Sharing) ในการปฏิรูป และพัฒนาระบบราชการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูล และรวบรวมแนวทางปฏิบัติที่ดีเลิศ เพื่อส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองในภูมิภาค

2.3 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนให้มีความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ผ่านกลไกความร่วมมือ เช่น ความร่วมมือทางวิชาการด้านการศึกษาวิจัย การร่วมเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกัน การศึกษาดูงานยังประเทศต้นแบบ และการแลกเปลี่ยนบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญระหว่างกัน เป็นต้น รวมทั้งสร้างเครือข่ายประสานความร่วมมือไปยังองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อนำองค์ความรู้ และแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศมาใช้ประโยชน์เป็นแนวทางที่จะผลักดันให้สามารถดำเนินการร่วมกันได้^[60]

8.4 วิสัยทัศน์ใหม่ของการพัฒนาระบบราชการไทย

ระบบราชการไทยมุ่งเน้นพัฒนาการทำงานเพื่อประชาชน และรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติภายใต้หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ยกระดับขีดसरณนะไปสู่ความเป็นเลิศ บูรณาการและเพิ่มประสิทธิภาพงานของภาครัฐ ประสานการทำงานกับทุกภาคส่วนสร้างความโปร่งใส ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้เป็นที่น่าเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชน ระบบราชการไทยจะต้องให้คุณค่า ความสำคัญ และยึดมั่นในปรัชญา หลักการ และแนวทาง ดังนี้

- ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ผลักดันให้หน่วยงานของรัฐกำหนดทิศทางการทำงานระยะยาวให้ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม และรับฟังความคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน อำนวยประโยชน์ วางระบบการจัดการข้อร้องเรียน และแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน ตลอดจนเตรียมระบบการบริหารในภาวะฉุกเฉิน เพื่อเป็นที่พึ่งของประชาชนในภาวะวิกฤต

- ลดบทบาทภารกิจของภาครัฐให้ดำเนินการเฉพาะส่วนที่เป็นภารกิจที่รัฐควรดำเนินการ ลดความซ้ำซ้อน ปรับปรุงขั้นตอนการทำงาน และเพิ่มขีดสมรรถนะของหน่วยงาน พัฒนารูปแบบการบริหาร และกระบวนการทำงานใหม่ สร้างขีดสมรรถนะ ค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กร ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาสนับสนุนการทำงานให้ ทำงานด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส มีความพร้อมเพรียงต่อการเปลี่ยนแปลง
- บูรณาการการทำงานของภาครัฐ และในระดับต่างๆ พัฒนารูปแบบการทำงานให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน เพื่อรองรับการดำเนินงานนโยบายสำคัญของประเทศ และระดมสรรพกำลังบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขา เพื่อผลักดันการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ รวมถึงเพิ่มบทบาทของภาคส่วนอื่นๆ ในสังคมที่มีความพร้อม เช่น ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการ
- เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันระดับพื้นที่ให้เป็นศูนย์ความเจริญในระดับภูมิภาคเชื่อมโยงอาเซียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน การใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า เป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก

- ลดการควบคุมที่ก่อให้เกิดภาระ อุปสรรค หรือความยุ่งยากต่อการประกอบกิจการ หรือการดำเนินชีวิตของประชาชน สร้างความโปร่งใส และความเชื่อมั่นศรัทธา เป็นที่พึงของประชาชน และร่วมมือกับภาคส่วนอื่นในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- พัฒนา และสรรหาผู้ที่มีความสามารถสูงเข้ามารับราชการ สร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับ เสริมสร้างทัศนคติที่ดี สร้างคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาคุณภาพชีวิต จัดสวัสดิการ ทบทวนระบบค่าตอบแทนที่เหมาะสม
- สร้างความพร้อม และขับเคลื่อนระบบราชการไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเวทีโลก ^[55]

บรรณานุกรม

- [1] กรมอุตุนิยมวิทยา. ความรู้อุตุนิยมวิทยา ภูมิภาคประเทศไทย.
 คำนวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://www.tmd.go.th/info/info.php?FileID=22>
- [2] กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. ไทยกับอาเซียน. คำนวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/other-20121203-162828-142802.pdf>
- [3] กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. เกี่ยวกับกรม. คำนวันที่ 16 ตุลาคม 2557 จาก <http://www.mfa.go.th/asean/>
- [4] กระทรวงกลาโหม. กระทรวงกลาโหมไทยกับประชาคมอาเซียน คำนวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2557 จาก http://diec.mod.go.th/aseancommunity/mod_asean/PDF/mod-aec2.aspx
- [5] กระทรวงการคลัง. คณะกรรมการอาเซียนด้านการเงินการคลังเห็นชอบยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังด้านการเงินการคลังเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน คำนวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2557 จาก <http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-16-10/item/85449>
- [6] กระทรวงการคลัง. สำนักการเงินการคลังอาเซียน – สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง คำนวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2557 จาก <http://www.fpo.go.th/FPO/index2.php?mod=Category&file=categoryview&categoryID=CAT0001222>

- [7] กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.การเพิ่มศักยภาพของจังหวัดเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนด้านการท่องเที่ยว. ค้นวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก http://www.moi.go.th/pls/portal/docs/PAGE/MOI_2555/MOI/TAB1036652/5ASEN_121212-3.PDF
- [8] กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนกับภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. ค้นวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก <http://www.nonhaburi.m-society.go.th/note/acc03.pdf>
- [9] กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. อำนาจหน้าที่กองอาเซียน ค้นวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก http://www.m-society.go.th/ewt_news.php?nid=11150
- [10] กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. เดินหน้า 8 ยุทธศาสตร์ เตรียมพรเข้าสู่ AEC. ค้นวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก <http://www.asean thai.net/special-news-detail.php?id=103>
- [11] กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. รายงานความก้าวหน้าโครงการสำคัญ (Flagship Project) ค้นวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก http://w3c.moac.go.th/ewt_news.php?nid=12680&filename=
- [12] กระทรวงคมนาคม . คมนาคมกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ค้นวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2557 จาก <http://www.mot.go.th/Home/AEC1>
- [13] กระทรวงคมนาคม (2555). นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก ค้นวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2557 จาก http://vigportal.mot.go.th/RegisterWeb/Link/planing/files/report_project2555.doc
- [14] ทรพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.ร่างมติกรุงเทพฯ ว่าด้วยความร่วมด้านสิ่งแวดล้อมอาเซียน ค้นวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก http://asean.mnre.go.th/download/article/article_20131107170015.pdf

- [15] กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.แถลงการณ์ร่วมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม คำนวณวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก http://asean.mnre.go.th/download/pdf/ASEAN_Joint_Statement_on_SCP.pdf
- [16] กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. จัดประชุมพิจารณามาตรฐาน ICT สำหรับคนพิการ. คำนวณวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก <http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry/2012-08-15-09-45-26/item/85496-85496.html>
- [17] กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน 2020 คำนวณวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก<http://www.mict.go.th/assets/portals/1/files/ASEAN-EGOVSTRATEGICPLAN-VTH.pdf>
- [18] กระทรวงพลังงาน. การประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนครั้งที่ 31 ที่อินโดนีเซีย. คำนวณวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก <http://www.energy.go.th/index.php?q=node/27325>
- [19] กระทรวงพาณิชย์. จากพิมพ์เขียวกระทรวงพาณิชย์รองรับการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC). คำนวณวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จากhttp://www2.moc.go.th/ewtadmin/ewt/moc_web/ewt_news.php?nid=7136&filename=
- [20] กระทรวงมหาดไทย. ยุทธศาสตร์มหาดไทยสู่ประชาคมอาเซียน. คำนวณวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก <http://www.dlfeschool.in.th/TETA/20130823t.html>
- [21] กระทรวงยุติธรรม. ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงยุติธรรม (พ.ศ.2556 - 2558) คำนวณวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จากhttp://website2556.moj.go.th/upload/mini110_information/uploadfiles/28321_2298.pdf

- [22] กระทรวงแรงงาน .แผนพัฒนากำลังคนในระดับประเทศ พ.ศ. 2555 – 2559
คืนวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก http://www.senate.go.th/w3c/senate/sec.php?url=view&sec_id=79&content_id=737
- [23] กระทรวงแรงงาน .กองอาเซียน. คืนวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก
<http://asean.bangkok.go.th/index.php/2014-02-15-14-12-47/2014-02-15-14-14-13/58-2014-04-24-06-58-00>
- [24] กระทรวงวัฒนธรรม. บทบาทของวัฒนธรรมกับการเตรียมความพร้อมสู่
ประชาคมอาเซียนง คืนวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2557 จากhttp://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1332927123
- [25] กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. ประชาคมอาเซียนกับข้อตกลงความ
ร่วมมือทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. คืนวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ.
2557 จากhttp://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/technology/ewt_dl_link.php?nid=170&filename=index
- [26] กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. ศูนย์เชี่ยวชาญด้านวัสดุสัมผัสอาหาร
แห่งเดียวของอาเซียน. คืนวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2557 จาก http://siweb.dss.go.th/news/show_abstract.asp?article_ID=3114
- [27] กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 120 ปี กรมวิทยาศาสตร์บริการ
แหล่งรวมความเชี่ยวชาญ ร่วมสร้างเศรษฐกิจอาเซียน คืนวันที่ 20 มิถุนายน
พ.ศ. 2557 จาก<http://www.manager.co.th/Science/ViewNews.aspx?NewsID=9540000074202>
- [28] กระทรวงศึกษาธิการ. แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเพื่อ ดำเนินการ
ภายใน ปี 2555 – 2558 คืนวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2557 จาก
<http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=29058&Key=hotnews>
- [29] กระทรวงศึกษาธิการ. ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน. คืนวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2557
จาก <http://www.kan1.go.th/asean55/page001.html>

- [30] กระทรวงสาธารณสุข. การสาธารณสุขไทย. ค้นวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2557 จาก http://www.moph.go.th/ops/health_48/2544_2547.htm
- [31] กระทรวงสาธารณสุข. ประเทศไทยกับงานด้านสาธารณสุขในกรอบอาเซียน. ค้นวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก <http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/other-20121203-163657-810094.pdf>
- [32] กระทรวงอุตสาหกรรม. <http://www.industry.go.th/industry/>
- [33] คณะทำงานจัดทำข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมข้าราชการรัฐสภาสู่ประชาคมอาเซียน. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2555. การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- [34] ชัชชาติ สิทธิพันธุ์. 2556. แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง. เอกสารประกอบการนำเสนอการสัมมนาพิเศษบทบาทการพัฒนา โลจิสติกส์ไทย สู่ความเป็นผู้นำในระดับภูมิภาค วันที่ 30 มกราคม 2556. ค้นวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2557 จาก http://www.eit.or.th/q_download/_2556/04022013_logistic/logistic30012013.pdf
- [35] ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2557. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ. ค้นวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2557 จาก http://www.bot.or.th/Thai/Statistics/FinancialMarkets/ExchangeRate/_layouts/Application/ExchangeRate/ExchangeRate.aspx
- [36] ปันรสม มาลากุล ณ อยุธยา. 2546. การพัฒนาระบบราชการไทย การพัฒนาองค์การและการสร้างองค์การที่เรียนรู้. ฐานข้อมูลการเมืองการปกครองสถาบันพระปกเกล้า. ค้นวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://www.kpi.ac.th/wiki/index.php/89>
- [37] ผู้จัดการออนไลน์. 2557. (17 เมษายน). ก่อตั้งกองอาเซียนดูแลแรงงานอาเซียน มิ.ย. ประเดิมยกแรงงาน ASTV. ค้นวันที่ 3 มีนาคม 2557 จาก <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9570000042869>

- [38] พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551. ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับกฤษฎีกา 125, 22 ก (25 มกราคม).และสาระพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 จัดพิมพ์โดย กลุ่มสื่อสารองค์กรสำนักงาน ก.พ. มีนาคม 2551
- [39] พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541. ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับกฤษฎีกา 115, 8ก (20 กุมภาพันธ์).
- [40] พิพิธภัณฑสถานชาติไทย (ธงไตรรงค์). 2557. ความหมายของธงชาติ. ค้นวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://www.thaiflag.org/>
- [41] ฤชงค์ ประดิษฐ์ธีระ. ประชาคมอาเซียนกับบทบาทของกองทัพเรือ ค้นวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 จาก http://www.rtarf.mi.th/asean/pdf/a2_171055.pdf
- [42] มติชนออนไลน์. 2555. (28 มีนาคม). วธ.คลอด 3 ยุทธศาสตร์วัฒนธรรมสู่ประชาคมอาเซียน. ค้นวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2557 จากhttp://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1332927123&gpid=03&catid=03
- [43] รชนีวรรณ วนิชย์ถนอม. (ม.ป.ป.). สมรรถนะในระบบข้าราชการพลเรือนไทย (Competency). ค้นวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://www.dusit.ac.th/personnel/pdf/Binder2.pdf>
- [44] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอนพิเศษ 152 ง 15 ธันวาคม 2554 เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). ค้นวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2557 จาก<http://www.senate.go.th/w3c/senate/pictures/comm/55/2011.pdf>
- [45] ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ประวัติและความเป็นมาของประเทศไทย. ค้นวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://www.school.net.th/library/create-web/10000/history/10000-8041.html>

- [46] สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. 2552. แนวทางปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2552-2556. กรุงเทพฯ: แอร์บอร์น พริ้นต์ จำกัด.
- [47] สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. 2554. การเตรียมความพร้อมข้าราชการ ไทยสู่ประชาคมอาเซียน : มิติใหม่ที่ท้าทายสำนักงาน นนทบุรี: สำนักงาน ก.พ.
- [48] สาธิต วงศ์อนันต์นนท์. 2556. ยุทธศาสตร์ประเทศไทย (Thailand's Country Strategy). ใน วารสารวิชาการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (กุมภาพันธ์). กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา.
- [49] สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. กฎหมายกับสังคมไทย. ค้นวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=18&chap=4&page=t18-4-infodetail01.html>
- [50] สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม. ค้นวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=16&chap=5&page=t16-5-suggestion.html>
- [51] สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์. 2554. ประเทศไทย กับอาเซียน. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์
- [52] สำนักข่าวไทย. เตรียมขับเคลื่อน 5 ยุทธศาสตร์นำไทยพร้อมเข้าสู่ AEC ค้น วันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จาก http://www.mcot.net/site/content?id=53c62eecbe0470c3328b456c#.VD_HSWd_vkU
- [53] สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ประวัติ ความเป็นมาและระบบการจัดการศึกษาไทย. ค้นวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2557 จาก http://www.bic.moe.go.th/th/index.php?option=com_content&view=article&id=661&catid=61

- [54] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ระบบราชการ.ไทย. ค้นวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2557 จาก<http://job.ocsc.go.th/images/Knowledge/634231800187767500.pdf>
- [55] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ประชาคมอาเซียน: บทบาทสำนักงาน ก.พ. ในการเตรียมความพร้อมข้าราชการ. ค้นวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2557 จากhttp://www.ocsc.go.th/ocsc/th/index.php?option=com_content&view=article&id=3487&catid=488&Itemid=342
- [56] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ประชาคมอาเซียน : บทบาทสำนักงาน ก.พ. ในการเตรียมความพร้อมข้าราชการ ค้นวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2557 จาก <http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/files/CSTI/ASEAN%20UNIT/Rattana.pdf>
- [57] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2556. แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน 2558. เอกสารประกอบการนำเสนอ วันที่ 21 มกราคม 2556. ค้นวันที่ 3 มีนาคม 2557 จาก http://hq.prd.go.th/prTechnicalDM/ewt_news.php?nid=565
- [58] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2557. บทบาทของสำนักงาน ก.พ. ต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. ค้นวันที่ 3 มีนาคม 2557 จาก http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/index.php?option=com_content&view=art
- [59] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ค้น วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 จาก <http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/files/CSTI/D%20menu/strategic/strategy%2001.pdf>
- [60] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2556. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556 -พ.ศ. 2561). กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.ร.

- [61] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. วิสัยทัศน์ใหม่ของการพัฒนาระบบราชการไทย. ค้นวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 จาก http://www.opdc.go.th/oldweb/Doc_report/File_download/1094474650-1-44-1.pdf
- [62] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ. 2556. โครงการ 1 กรม 1 ป้องกันโกง. 360 องค์การพัฒนาระบบราชการ. จดหมายข่าวสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ. (มีนาคม-พฤษภาคม).
- [63] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559). ค้นวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2557 จาก www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/SummaryPlan11_thai.pdf
- [64] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559). ค้นวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395>
- [65] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2556. เส้นทางประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน. ในเอกสารการประชุมประจำปี 2556 ของ สศช. วันที่ 16 ก.ย.2556.
- [66] สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. ภาพรวมเศรษฐกิจประเทศไทย. ค้นวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://www.boi.go.th/index.php?page=macroeconomics>
- [67] สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. โครงสร้างพื้นฐาน. ค้นวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://www.boi.go.th/index.php?page=Highways>
- [68] สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา. ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลัก. ค้นวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2557 จาก <http://www.nwvoc.ac.th/asean/asean5.html>

- [69] สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. ประวัติรัฐบาลไทย. ค้นวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2557 จากhttp://www.cabinet.thaigov.go.th/bb2_main41.htm
- [70] สำนักงานเลขาธิการสภาพัฒนาการศร. 2555. การก้าวสู่ประชาอาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาพัฒนาการศร
- [71] สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. โอกาสและผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อกระทรวงมหาดไทย 2555. ใน เอกสารการประชุมประจำปี 2556 ของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่องเส้นทางประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน. วันที่ 16 ก.ย. 2556. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- [72] สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม. ม.ป.ป. ความสอดคล้องของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ระบบงาน และแนวทางปฏิบัติของกระทรวงยุติธรรม งานที่เกี่ยวข้องกับระบบงานยุติธรรมของประเทศไทย กับกระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบงานยุติธรรมของประเทศอื่นๆ ในอาเซียน. กรุงเทพฯ: พีเอส พรินติ้ง แอนด์ ดีไซน์
- [73] สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.). 2557. ข้อมูลพื้นฐานอาเซียนประเทศไทย. ค้นวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2557 จาก<http://www.alro.go.th/alro/project/ASEAN/thailand.html>
- [74] สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม. ภูมิศาสตร์ประเทศไทย. ค้นวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2557 จาก<http://www1.tv5.co.th/service/mod/heritage/nation/geography/geo.htm>
- [75] สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. นโยบายเตรียมความพร้อมภาคการเกษตรสู่ประชาคมอาเซียน. ค้นวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2557 จาก<http://moac2aec.moac.go.th/download/AC/News020756.pdf>
- [76] สำนักพัฒนาระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทน สำนักงาน ก.พ. 2555. กำลังคนภาครัฐในฝ่ายพลเรือน (2555). กรุงเทพฯ: ธีรานุสรณ์การพิมพ์.

- [77] สำนักพัฒนาระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทน สำนักงาน ก.พ.
2557. มาตรฐานการบริการและพัฒนากำลังคนภาครัฐ (พ.ศ. 2557-2561).
กรุงเทพฯ:
- [78] สำนักวิจัยและพัฒนาระบบ สำนักงานข้าราชการพลเรือน. 2552. ระบบ
ข้าราชการในอนาคต. รายงานการวิจัยสำนักวิจัยและพัฒนาระบบ. นนทบุรี:
สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- [79] สำนักวิจัยและพัฒนาระบบ สำนักงาน ก.พ. 2552. ระบบข้าราชการ
ในอนาคต. รายงานการวิจัย สำนักงาน ก.พ. นนทบุรี: สำนักงาน ก.พ.
- [80] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554), สำนักความมั่นคงกิจการ
ภายนอกประเทศ, รั้งยุทธศาสตร์แห่งชาติในการดำเนินการด้านการเมือง
และความมั่นคงในอาเซียน, (กรุงเทพมหานคร: สำนักความมั่นคงกิจการ
ภายนอกประเทศ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๔)
- [81] Central Intelligence Agency (CIA). 2014. East & Southeast Asia:
Thailand. Retrieved March 11, 2014 from
[https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/
geos/th.html](https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/th.html)
- [82] IMD World Competitiveness Center. 2013. IMD World
Competitiveness Yearbook. Retrieved March 10, 2014 from [http://
www.imd.org/news/World-Competitiveness-2013.cfm](http://www.imd.org/news/World-Competitiveness-2013.cfm)
- [83] United Nations Department of Economic and Social Affairs.
2012. World Population Prospects: the 2012 Revision Population
Division, Population Estimates and Projections Section (13 June
2013). Retrieved March 11, 2014 from [http://esa.un.org/wpp/
documentation/publications.htm](http://esa.un.org/wpp/documentation/publications.htm)

47/111 ถนนพินนาท อ.เมือง นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0 2547 1000 โทรสาร 0 2547 1108
www.ocsc.go.th/ocsc/th/